

distungit per flagella. Ps. de hoc iudicio. Iudica me de: et discerne causam meam. De iudicio autem condensationis. Ps. 142. Non tres iudicium est seruo tuo dñe. Et in iudicio: quasi si cut in omni iudicio tuo pcurrit misericordia et veritas: sic hic reperiat misericordia. Et non in furore tuo. i. non ad in-

teritum damnationis: vel ciuitatis nostre ppetnam et omnimodam destructionem. b. Ne forte ad nihilum redigas me: si omnino districte me et mea iudicare volueris. Si enim iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit: Esa. lxliij. c. Ne irascaris domine factis. i. nimis: sicut Septuaginta: et ne memineris iniquitatis nostre. Ps. Domine ne in furore tuo arguas me. Ibi Aug. Sic vterque seca: ut in futuro pccas. Abacuk iij. d. Ingrediat purredo in ossibus meis: et subter me scateat: ut requiescat in die tribulationis. Quasi ergo diceret: Corripe me ut pater: non ut aduersarius. Castigas enim filium quem recipis: Heb. xij. b. Sed in hostes non iudicium moderatę correptionis: sed omnimodam. c. Effunde indignationem tuam: i. penam. Non est autem imprecatio: sed predictio: vel diuitiam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. d. Quę non cognouerunt te: per fidem. e. Et super prouincias. i. regiones. f. Quę nomen tuum non inuocauerunt: per orationem et adorationem. g. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum. i. omnino vastauerunt. h. Et consumpserunt illum: populum. i. Et decus eius dissipauerunt. i. templum et omnia vasa templi: et omnem decorum ciuitatis et munitionem: quasi ita aggrauerunt iugum super eos: quod nulli etati: nulli sexui: nulli dignitati: nulli loco pepercerunt: cum tamen dñs non tradidisset iudęos gentibus nisi ad hoc: ut illi eos purgarent: et non omnino destrueret. Ita exponit hic Hiero. Sed illi eos punierunt extra meritum. Sed s. Idem Hiero. dicit hic. Quę patimur magna sunt: et mala meremur. Sol. In hoc quod dicit hieronymus: quod iugum fuit super eos aggrauauerunt: intelligit non grauauerunt super meritum: sed supra formam meriti. Dandabo ei ut auferat spolia: et diripiat predam: ipse autem non sic arbitrabitur: sed etc. Esa. x. b. Sic hostes milites et predones et prelati comederunt et deuorant iacob. i. subditos qui sunt in labore acqrendi sibi victum.

Capitulum. XI.

Verbum quod factum est etc. Expo. Capi. XI. Hoc capitulum in octo partes diuidit. Primo dicit dñs prophetę ut pactum legis per moysen eis exhibitum ad memoriam reuocet: monens ut illud impleant: ut bene sit eis. Secundo inungit dñs prophetę ut predicti pacti contestationem sepius per prophetas factam a patribus eorum neglectam et contemptam fuisse ab eis ostendat: ibi: Vociferare omnia verba hec. Tertio ipsos esse imitatores patrum suorum malorum et inobedientium et idola colentium demonstrat: ibi: Inuenta est coniuratio. Quarto penam infert a qua non poterunt eos liberare dñi sui quos multiplices habuerunt: nec deus liberabit eos: ibi: Ecce ego inducam super eos. Quinto sublata fiducia idolorum suorum: subtrahit eis confidentiam orationum: ibi: Tu ergo noli orare. Sexto auferit eis confidentiam templi et sacrificiorum: in quibus et contra que peccauerunt: quia in ipso templo idolis immolauerunt: ibi: Quid est quod dilectus meus. Septimo sublata iam omni spe et confidentia liberationis: dicit totam terram et ciuitatem hierosolymitanam de statu pulchritudinis et speciositatis uertendam in statum desolationis et combustionis: siue per chaldeos siue per romanos: sicut diuersas expositiones: ibi: Oluam yberem. Octauo hieremias in-

teritum damnationis: vel ciuitatis nostre ppetnam et omnimodam destructionem. b. Ne forte ad nihilum redigas me: si omnino districte me et mea iudicare volueris. Si enim iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit: Esa. lxliij. c. Ne irascaris domine factis. i. nimis: sicut Septuaginta: et ne memineris iniquitatis nostre. Ps. Domine ne in furore tuo arguas me. Ibi Aug. Sic vterque seca: ut in futuro pccas. Abacuk iij. d. Ingrediat purredo in ossibus meis: et subter me scateat: ut requiescat in die tribulationis. Quasi ergo diceret: Corripe me ut pater: non ut aduersarius. Castigas enim filium quem recipis: Heb. xij. b. Sed in hostes non iudicium moderatę correptionis: sed omnimodam. c. Effunde indignationem tuam: i. penam. Non est autem imprecatio: sed predictio: vel diuitiam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. d. Quę non cognouerunt te: per fidem. e. Et super prouincias. i. regiones. f. Quę nomen tuum non inuocauerunt: per orationem et adorationem. g. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum. i. omnino vastauerunt. h. Et consumpserunt illum: populum. i. Et decus eius dissipauerunt. i. templum et omnia vasa templi: et omnem decorum ciuitatis et munitionem: quasi ita aggrauerunt iugum super eos: quod nulli etati: nulli sexui: nulli dignitati: nulli loco pepercerunt: cum tamen dñs non tradidisset iudęos gentibus nisi ad hoc: ut illi eos purgarent: et non omnino destrueret. Ita exponit hic Hiero. Sed illi eos punierunt extra meritum. Sed s. Idem Hiero. dicit hic. Quę patimur magna sunt: et mala meremur. Sol. In hoc quod dicit hieronymus: quod iugum fuit super eos aggrauauerunt: intelligit non grauauerunt super meritum: sed supra formam meriti. Dandabo ei ut auferat spolia: et diripiat predam: ipse autem non sic arbitrabitur: sed etc. Esa. x. b. Sic hostes milites et predones et prelati comederunt et deuorant iacob. i. subditos qui sunt in labore acqrendi sibi victum.

ditas eorum contra se sibi manifestatas a deo ostendit: quomodo. i. et pro cominatione et correctione propheta morti parauerant: et ideo de eis precat uirionem: maxime autem de uiris anathot: qui et prophetare phibebant: et per alios mortem parabant: et hoc sicut litterale et fabulosam intelligentiam iudeorum: sed sicut uera sanctorum expositionem: moris christi innocens prophetas: et pro eius crucifixione pena iudeorum per romanos infligenda subinfertur: ibi: Tu autem domine sabaoth. dicit ergo. k. Verbum quod factum est etc. Non dicit quo tempore: vel sub quo rege: et quoto eius anno hec prophetia facta sit: ideo intelligendum est: vel prioris prophetie et tem-

poris prophetie: hunc sermonem dñi factum esse ad prophetam. Ad hieremiam a dño. hoc est uerbum quod dñs locutus est ad hieremiam: vel inspirando ea que dicenda sunt: vel per subiectam creaturam proferendo. Et nota quod est uerbum inspiratum: quod fit ad prophetas in corde. Et est uerbum prolatum: quod fit ad prophetas in aure. Et est uerbum operatum: quod fit ad futurum significat: sicut et factas prophetauit opere factum lumborum dissoluendo: et nudus incedendo: Esa. xx. a. Cui dicitur xij. c. In manibus prophetarum assimilatus sum. Et est uerbum eternum: quod factum est ad prophetas: quando eis innotuit illud esse incarnatum. m. Audite uerba pacti huius. Secundum hebreos alioquin dñs hieremiam et baruch: et hieremiam principaliter: Unde sequitur singulariter: Et dices ad eos. n. Pacti: vel testamenti: sicut alia littera. o. Et loquimini ad uiros iuda: id est de tribu iuda. p. Et habitatores hierusalē: qui erant de tribu beniamin: quasi ad duas tribus sermonem dirigite. q. Hec dicit dñs deus israhel. Quia super dixerat: Audite uerba pacti huius: Hec determinat quid sit illud pactum. Poterant enim dicere: nos facerem quicquid dñs precipere: nisi impossibilia precipere: et ideo non debet dñs nos punire. Ideo respondet quod istud non est uerum: quia non precipit eis nisi ut legem obseruent. r. Maledictus uir qui non audierit: id est audire contempserit per attentionem et executionem. s. Uerba pacti huius: id est legis: quę si obseruauerint: dñs pepigit eis quod eos non puniret. t. Quod precepi patribus uestris: per moysen: qui fuit minister ipsius legis. u. In die qua eduxi uos: in patribus uestris. i. patres uestros. x. De terra egypti de fornace ferrea: id est de dura et intolerabili pressura. Caminus enim et fornax ferrea atque succensa significat tribulationis et pene magnitudinem. Vel dicit egyptus

abyssice: k. Verbum quod factum est ad hieremiam: id est uerbum eternum innotuit hieremie incarnandum: per quod uerbum instructus est ad loquendum sequentia. o. Ad uiros iuda: id est penitentes et actiuos. p. Et habitatores hierusalē. i. ad innocentes et contemplatiuos. Vel o. Ad uiros iuda. i. clericos. p. Et habitatores hierusalē. i. religiosos: quibus fit contestatio testamenti dei quod in transgressione eius sunt primi. Uñ. j. Esdr. ix. a. Danus principum et magistratum fuit in transgressione hac prima. r. Maledictus uir qui non audierit etc. Christus per precium sui sanguinis in passione sua eduxit nos. x. De terra egypti de fornace ferrea: id est de pena inferni: vel de statu peccati. Zacharie. ix. c. Tu in sanguine testamenti tui etc. Status autem peccati dicitur fornax: quia ascendit. i. per delectationem. dicit

ferrea: quia retinet

Handwritten marginal notes in a smaller script, including references to other biblical passages and commentary.

fornax ppter ei' calozē imāsum. a. **Dicēs: Audite vocem meam:** attētas aures p̄bēdo ad verba mea. b. **Et facite omnia que p̄cep̄i vobis.** i. opere q̄ auditis implendo. c. **Et eritis mihi in populum:** peculiarē vel specialē: vt mihi seruiatis tanq̄ populus meus. d.

Et ego ero vobis in deū: specialiter: qui sum oīum de' generaliter: quia specialiter vos defendā & protegam. **Eorū enim deus specialiter ē:** quib' se per gratiā largitur. **Eni**

Esa. xliij. a. Ego sum dñs deus tuus sanctus israel saluator tu'. **Ezech. xxxij. f. Ego dñs ero eis in deū:** & seruis me' dāuid p̄nceps in medio eoz. **Ezo. iij. b. Ego sū de' abraam:** et deus isaac: et deus iacob. **Ezo. iij. f. Filius meus p̄mogenitus israel.** e. **Et suscitē iuramentū.** **Hoc dicit:** q̄ p̄missio fertilitatis & p̄speritatis: de q̄ loq̄tur hic: facta p̄ntis patribus eozū quodāmodo irrita fuerat meritis illozū exigentibus. **Terra em̄ sepe fuerat sterilis p̄ peccatis eoz:** **Jō dicit:** vt suscitē iuramentū qd iuravi patribus v̄is: hoc. i. **Daturū me eis terrā fluentē lacte et melle.** i. abundantē in omnibus pascuis & herbis: que sunt materia cope lactis et mellis. **Sicut est dies hęc.** i. sicut rebus ip̄s hodie com probat. **P̄missio autē ideo additur post p̄cepta:** ne graue eis videat seruire legem. **Cōsideratio em̄ p̄mij imiuit vim flagelli.** **De hac p̄missione lactis & mellis dicit Ezo. iij. b. Educam illos de terra illa in terram bonā et spaciōsam:** in terrā q̄ fluit lacte et melle. **Jdē Ezo. xxxij. a. et Leuit. xx. d. Per lactis autē & mellis abundantiā in telluris abundātia omnīū rerū.** **Sed p̄tra. Sup illud Esa. xli. d. In manibus meis descripsi te:** dicit **Blō. q̄ hierusalem sterilissima est:** que saxosis montib' exasperata est & fontū patitur penuriam: **Ergo nō ē fertillis. Solutio.** **Qd ibi dicit:** respicit situm ciuitatis: in loco em̄ sterili sita est hierusalē: qd autē dicit hic: respicit terrā adiacentē q̄ optima & fertillissima est: quā eis p̄mittit vt leuitus ferant onus p̄ceptorū. **Et vocat hęc p̄missionē iuramentū.** i. firmā: sicut iuramentū debet esse: vt melius credāt.

Et respondi et dixi: ferrea: quia retinet & volēter & stringit. i. per cōsuetudinē. **Hęc autem fornax:** vt dicitur **Daniel. iij. e. succensa erat napta & stupa & pice & malleolis:** **Napta est amurca siue fex olei:** & significat diuitias. **Amurca em̄ valeret quādiū cōtinet oleum:** sic diuitie p̄sunt quādiū cūm oleo misericordie et pietatis tenentur. **Sed expresso oleo. i. operibus misericordie relictis:** non sunt nisi materia ignis babilonici: id est cupiditatis. **P̄ stupam / p̄sumptiones et ambitiones & tactantē.** **Stupa enim in momento ad nihilum redigitur.** **Eni Esa. i. g. Erit fortitudo vestra sicut fauilla stupa.** **Per picem / carnales cōcupiscētię.** **Malleoli. i. farramenta vinearum abscisa ab ipsa vite / significāt maloz consortia:** qui abscisi sunt vita & merito de bonozū societate. **Hic accendit fornacē babilonis:** quia p̄suasioneib' suis multos trahunt ad ignem babilonis vel ambitionis v̄i cupiditatis. **De hac fornace nos eduxit dñs sanguine veri agni:** de q̄. j. d. **Ego q̄i agnus māsuer' qui portat ad victimā.** **Pactum fēderis qd tunc pepigit dñs nobis / scum / est euangeliū qd in passione sua consummatū reliquit.** **Tunc enim librum perfecit:** quādo id qd scriperat in vita / rubricauit in morte. **Deb. ix. f. Ip̄sū libzū & oēm p̄m̄ asperxit sanguine:** dicit: **Hic est sanguis testamenti qd mādauit ad nos deus.** **Vel pactum fēderis factum in educatione de egypto / fuit consecratio & forma consecrationis corporis & sanguinis sui tradita ab eo in sua passione.** **Inchoata enim passione / terminās vetus pascha & incipiens nouum / dixit discipulis: Hoc est corpus meū &c.**

Matth. xxvj. c. Hic est sanguis noui testamēti &c. **Hanc q̄ maledictionē quā hic dicit / pheta / scurrūt ingrati & inuotū:** & maxime clerici & sacerdotes: q̄ nō in cōmemoratio / ne dñice passionis: sed p̄p̄ie cupiditatis conficiūt sacramētum: **Cū tamē dicat eis: Hoc facite in meā cōmemoratio**

f suscitē iuramentū qd iurā s ui patribus vestris: daturū me eis / terram fluentē lacte et melle: sicut est dies hęc.

mentū. Deut. iij. c. Tulit vos de' & eduxit de fornace ferrea egypti vt haberet populum hereditariū. a. **Audi te vocem meā: & facite omnia que p̄cep̄i vobis:** quia nō auditores verbi: sed factores iusti sunt apud deū: vt dicit **Jaco. i. c. Et eritis mihi in populum:** peculiarē. d. **Et ego ero vobis in deum:** specialē et familiarem: quia non p̄pter legalitā / vel aliqua alia erit populi deus: sed tm̄ p̄pter obedientiam: vt dicit **Hierō. Tunc enim fit populi deus:** quando ab eis p̄ gratiā possidet: vt de' sit possessus / p̄plus possidēs. **Sed ipse ab eter / no possidet nos per p̄scentiā.** **Unde dicit: Ero vobis in deum / siue de':** qd videt falsum esse / si deus diceret personam possidentis. **Et nota q̄ dicit: Audite et facite et eritis &c.** **Qui autē audiunt et faciunt amici sunt.** **Unde Jōh. xv. b. Vos amici mei estis si feceritis que ego p̄cipio vobis.** **Et post sequit: Ero vobis in deum:** q̄si ero pater vester. **Jō dicit hic Hierō. q̄ cū amici fuerint / de amicis trāseūt i filios.** **Sed nonne mal' ē esse amicū q̄ filium?** **Quia amicus dicitur quasi animi custos:** cui con / filia referātur. **Uti: Vos autē dixi amicos:** quia quecūq̄ audiuit a patre meo nota feci vobis: **filius autē est quicūq̄ per gratiam adoptatus.** **Solutio. Amicus hic dicitur qui / cuq̄ per gratiā in reconciliatus transit in filium:** id est in statum filiozū / vel statum filialem: qui est perfectozū. **Unde filijs dicitur Matth. v. g. Estote perfecti sicut pater vester perfectus est.** **In lege enim per obedientiā operum exteriorum fiebant amici:** sed in euangelio per executionē operum interiorum. **Per opera enim interiora deo assimilamur nō per exteriora.** **Possunt em̄ fieri exteriora ma / lo sine: et sic non assimilant proprie deo.** **Hęc autē assimi / latio p̄cipit modo omnibus: que consistit in virtutibus.** **Hęc est enim perfectio sufficientē:** de qua **Matth. v. g. Estote perfecti sicut pater vester perfectus est.** **Alię enim sunt quinq̄ p̄fectiones: que nō sunt in p̄cepto: sed magis in consilio: & ad statum perfectionis pertinent: Cōparatio / nis. i. respectu aliozū hominū: vt dicit **Ben. vj. b. Hęc erat perfectus in generationibus suis.** **Item sacri ordinis p̄opter quē tenetur homo ad continentiā.** **Matth. xix. b. Sunt eunuchi qui seipsos castrauerūt p̄pter regnū celo rum.** **Item religionis.** **Matth. xix. c. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus.** **Item p̄relationis: in qua tenetur p̄latus se morti exponere pro subditis.** **Jōh. x. b. Bonus pastor animā suam ponit pro ouibus suis.** **Item tranquillitatis vel contēplationis.** **Hic habent vitam in patientia / ac mortem in desiderio.** **Phil. j. c. Cupio dissolui et esse cum christo.** e. **Et suscitē iuramentū:** id est firmam p̄missionem / siue firmum pactum: quod mortuum est & frustratum in peccatoribus. **Luc. j. g. Exerit cornu salutis nobis.** **Quod iuravi patribus vestris. i. apostolis & sanctis viris.** **Da turum me eis terram fluentē lacte et melle:** id est patriam celestem: que suos habitatores satiat lacte huma nitatis / & melle diuinitatis. **Hęc est enim vita eterna vt cognoscant te solum deum verum: et quē misisti tesum chri / stum:** **Jōh. xvij. a. Vel enim est de roze celi & de floribus: lac autē de terrē nascentibus.** **Sicut est dies hęc:** q̄ etiam in p̄senti stillat nob̄ deus de dulcedine sua celesti.**

Luc. 22. b.

Ro. 2. b.

Job. 15. b.

Et respondi et dixi: amen dñe. i. vere implesti dñe qđ pollicit' es patrib' nris. Al' fm Septuaginta: Fiat dñe: id est semp maneat qđ dedisti. i. semp maneam' in hac terra: z habeamus abundantia' promissio: r' honoru: et sic pactu' tuu' impleat. Sed nōne sciebat propheta q' cōtra voluntatē dñi erat vt implieret: So-

B

Secūda pars

Et eos

Et respondi z dixi: Amē do mine. Et dixit dominus ad me: Vociferare omnia verba hęc in ciuitatib' iuda: et foris hierusalē: dicens: Audi te verba pacti huius et facite illa: quia contestans cōtestatus sum patres vestros in die qua eduxi vos de terra egypti vsq' ad diem hanc. **W**ane consurgens cōtestatus sum: et dixi: audite vocē meam / z nō audierūt / nec in-

clinauerunt aurē suam: sed abierunt vnusquisq' in prauitate cordis sui mali. Et induxi super eos omnia verba pacti huius: quod p'cepti vt facerent et non fecerunt. Et dixit dñs ad me: Inuentā ē cōiuratio in viris iuda: et in habitatoribus hierusalē. Reuerſi sunt ad iniquitates patrum suoz priores: qui noluerunt audire verba mea. Et hi ergo abierunt

quando. v. Reuerſi sunt ad iniquitates patrum suorum priores zc. quia sicut patres: ita filij mādata mea cōtenuerunt: et idola colunt que patres eoz priores in egypto coluerunt. Unde. **Et hi ergo abierunt:** id est filij sicut patres: vel duę tribus sicut decē: vel maiores sicut minores.

Post deos

Dyslice. **In** Dyſlice uenta est coniuratio in viris iuda. i. in clericis: quoz officium est deum cōfiteri. **Et in habitatoribus hierusalē.** i. clericis vel laicis vt religiosi: quasi pariter clerici z laici cōsistorati sunt: z conspirauerūt p'ra christi studiose z pari mēte peccantes: z mādatis dei resistētes. Unde Esa. xliij. a. Sicut p'p'us sic sacerdos. **Berri.** Videt bone iesu ad

clinauerunt aurē suam: sed abierunt vnusquisq' in prauitate cordis sui mali. Et induxi super eos omnia verba pacti huius: quod p'cepti vt facerent et non fecerunt. Et dixit dñs ad me: Inuentā ē cōiuratio in viris iuda: et in habitatoribus hierusalē. Reuerſi sunt ad iniquitates patrum suoz priores: qui noluerunt audire verba mea. Et hi ergo abierunt

uersum te coniuurasse vniversitas christiano: et illi in persecutione tua primi sunt: q' in ecclesia tua p'maru' gerūt: et diligunt p'ncipatū. Sic in capitulis clericoz sūt cōiuratiōes appellatiōnū z l'itium cōtra deum z ecclesiā. Alia littera habet: **Inuēta ē colligatio i viris iuda.** Et nota q' ē colligatio erroroz. **Uñ Proverb. xxij. c.** Colligata ē stulticia i corde pueri: z virga disciplina' effugabit eam. Item est colligatio siue perplexitas sermonū z q'stionū. **Uñ Eccl. vij. d.** Solūmodo hoc inteni q' fecerit deus hominē rectum: z ipse in finitissimis miscuit q'stionibus. Item est colligatio pecunię: siue redditu' z diuitiarū. **Uñ Eccl. xij. c.** Colligata ē iniquitas ephraim. i. iniquitas diuitū hulus mudi: absconditū est peccatū illius: quia sub diuitijs latet peccatū cupiditatis. **Itē est colligatio iniquitatu' z peccatoz.** Esa. lviij. b. Dissolue colligatiōes impietatis. **Dicit autē colligatio q'si simul ligatio.** i. per consuetudinē peccādi. **Cōsuetudo est hominē ligat.** Et hac catena trahit dñs hominē in infernum. **Uñ. liij. Reg. vii. b.** dicit q' nabuchodonosor occidit filios sedechie. i. bona opera per culpam mortificauit: et oculos eitis effudit. i. per errozē intellectum obfuscauit: vnxitq' cū catenis. i. cōsuetudinē z perplexitate peccādi: z adduxit eum in babilonē. i. in eternā gehennę confusionē. **De hac catena Esa. lviij. c.** Si abstuleris de medio tui catenā: z desieris digitū tuū extendere: z loqui qđ nō prodest: oriatur in tenebris lux tua. **Danc catenā fabricat ille faber: de quo Esa. liij. d.** Ego creauit fabricū sufflantē i igne prunas. **P's. Supra dorſū meū fabricauerūt peccatores zc.** **P's. Funes peccatozū circumplexi sunt me.** **Proverb. v. d.** Funi' peccatozū suoz vnusquisq' cōstringit. **Uñ iniquitas dicitur colligata: q'si collo ligata per vsum male loquēdi.** **Unde sic constringit collum q' homo nō audet sacerdoti peccatum suum confiteri.** **Thren. j. e.** Vigilauit iugum iniquitatu' meorum: et in manu eius conuolutę sunt: et imposite collo meo. **Esa. liij. a.** Solte vincula colli tui. **Itē ē colligatio maloz:** q' cōiuratiōes z conspiratiōes contra maiores suos faciunt. **Eccl. xxij. b.** Stupa collecta synagoga peccantium. **Eccl. xxij. f.** Cōiuratio p'phetarū in medio eius: sicut leo rugiēs capiensq' p'cedā animas deuorauerūt: z opes z p'cedū accepērunt. **Iste oēs iuratiōes sunt.** **In viris iuda. i. in clericis.** **Et i habitatorib' hierim. i. religiosi.** **Uñ Reuerſi sūt zc.** **Uñ dicit: qz duplices habēt patres. i. demones:** qui sunt p'mi patres nri: qz oēs nascimur filij trę. **Uñ. j. Joh. Ep. l. b.** Quia facit pat' ex diabolo nat' est. **Joh. viij. f.** Vos ex patre diabolo estis. **Est autē de' alius pater: p' quē secūdo nascimur filij gratię.** **Jaco. j. c.** Volūtate em' genuit nos verbo veritatis. **Iti ergo reuertunt ad iniquitatē patrum suoz prioz: qui post habitā gratiā reuertunt ad vomitū peccatozū.**

Post deos alienos.

Post deos alienos. i. per affectum. b. Et seruiret eis per cultum. Hoc autem fecerunt non pauci de illis sed omnes: Unde c. Irritum fecerunt domus israel. i. decem tribus. d. Et domus iuda. i. duae tribus. e. Pactum meum quod pepigi cum patribus eorum. i. pactum legis in quo prohibui cultum idolorum: Exo. xx. a.

Post deos alienos: diuersis peccatis se subiicendo. c. Irritum fecerunt domus israel etc. pactum / baptismale vel penitentiale. Cum autem secundum Origenem / malorum patris sit diabolus: toties homo ex diabolo nascitur / quoties bene agit: sicut filius dicit: sic et toties ex deo nascitur / quoties bene agit: sicut filius semper de patre substantialiter nascitur: sicut de lumine semper splendor nascitur: Ipse enim est splendor lucis aeternae: ut Sap. vii. d. An Pro

uerb. vii. c. Ante omnes colles etc. Dicit enim Origenes ibi esse generatorem / et non generatorem. Sed Gregorius super iob. Christus in hoc quod virtus et sapientia dei est / de patre ante tempora natus est: vel potius quod nec cepit nasci / nec desijt: dicimus verus / semper natus: Non autem possumus dicere / semper nasci: ne imperfectus esse videatur. Solutio. Et

rius intellige. i. expressus: quod dicitur pro quosdam / quod dicebant generationem filii non esse aeternam. Ideo autem sic expressus dicitur: quod praesens est / cuius pars praeterijt et pars futura est: et sic intelligitur nunquam perfecta esse generatio / si diceret semper gignitur. Origenes autem habet respectum non ad hoc quod praesens sic sumatur stricte / quod res quae est non fuit vel erit: sed hoc dicitur. i. quod semper nascitur: ne generatio videatur non esse sic praeteritum non est vel futurum. Et post subdit Origenes. Tu ergo in similitudine filii / si tibi spiritum adoptionis habes / semper filius per singula opera efficeris. i. amplius efficeris. f. Ecce ego inducam super eos: id est super patres et filios de quibus praedixi. g. Bahala: captiuitatis. h. De quibus exire non poterunt: id est se expedire. i. Et clamabunt ad me: in tempore necessitatis et angustiae. Ps. Ad dominum cum tribularer clamavi. Osee. vi. a. In tempore tribulationis super me confurgit ad me. k. Et non exaudiam eos: quia me audire noluerunt precipientem / non exaudiam eos de peccatis. Ezech. vii. g. Angustia superueniente requirent pacem: et non erit. Sic et saul quod dominum per peccata sua offenderat: cum consuleret dominum / non respondit ei: neque per sacerdotes / neque per somnia / neque per prophetas: et ideo ad phitonissam se conuertit: ut dicitur. i. Reg. xxvii. a. Sic isti ad idola sua / deum continentem. Ezech. vii. g. Querent visionem a propheta: et lex peribit a sacerdote / et consilium a sententibus. Unde. l. Et clamabunt ad eos quibus libat. i. ad deos suos implorandos conuertent quando viderint se perijt a deo. Quod non est faciendum: sed semper insistendum est clamore ad deum donec exaudiat: secundum illud Eccli. xxxv. d. Oratio humilitatis se nubes penetrabit: et donec propinquet non consolabitur / et non discedet donec altissimus aspiciat: et visus non elongabit. m. Et non saluabunt eos: quia rogant deum non saluantem. Unde. l. Et non saluantur: quia non saluantur / dico. n. In tempore afflictionis eorum: quando magis est salus oportuna: et ita deficiunt in necessitate. Sed contra: Adiutor in oportunitatibus in tribulatione. Et bene dico: Clamabunt ad eos: id est ad idola: quia. o. Secundum numerum ciuitatum tuarum erant dii tui iuda. i. o vos duae tribus. Non enim legitur decem tribus aliqua coluisse idola: sed tamen aureos vitulos in dan / et in betel: ut legitur. i. Reg. xii. g. Sed duae tribus

habebant vires: tot habebant idolorum species. Et quotquot etiam erant in hierusalem plateae vel viarum capita: tot habebant aras: in quibus idolis victimas immolabant: ut dicit Hiero. Hoc enim maxime fuit repositum manasse: ut dicitur. i. Reg. xxi. a. et. ij. Paral. xxxii. a. Et habet. s. ij. d. fere idem. Osee. x. a. Secundum multitudinem fructus sui multiplicauit altaria: iuxta veritatem tre exuberavit simulacris. p. Et secundum numerum viarum tuarum hierusalem: id est secundum numerum platearum et capita viarum: quod posuisti aras confusionis: id est altaria ad sacrificandum erexit pro quibus confundentur. Bras dico. r. Ad libandum baalim: id est idolis diuersis. Sic multi plantati in qualibet ciuitate pro posse suo multiplicauerunt redditus et praebendas. Vel illi secundum numerum ciuitatum idola

colunt: qui secundum quod plus abundant in redditibus et dignitatibus secundum hoc plus et pluribus viribus se subiiciunt. s. Tu ergo noli orare. Tollit confidentiam orationum: sicut si amicus dicitur. s. 7. c. et cat amico: Nolite me rogare super hoc: quod nullo modo hoc facerem / et nolo vos confundere in repulsa. t. Pro populo hoc: id est tali manente. s. De coe. d. f. 2. c. qui scelerate peccatore et nulla penitentia agente: sed gratia impugnat. Si enim mutaret vitam: mutaret sententiam / ut fecit ninuitis. An. i. xvij. b. Si penitentiam egerit gens ista a peccato suo: agam et ego penitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei. v. Et ne assumes pro eis laudem et orationem: ut me laudes in oratione tua. Laus est de praeteritis / oratio de futuris: ut primo per laudem capter beniuolentiam: quasi non per aliquam laudem vel beniuolentiam captationem meam putes mutare sententiam: Sicut in illa oratione / Deus cui primo praesens est misereri etc. primo per laudem captatur beniuolentia: deinde subinfertur oratio. Idem dicitur omnino. s. vij. d. Quare autem non debeat pro eis orare / subdit. x. Quia non exaudiam in tempore clamoris eorum ad me facti / vel directi a me. y. In tempore afflictionis eorum: quia ideo non exaudiam eos: quia me necessitatis tempore rogare cogunt. Hiero. Ex his discimus frustra aliquem rogare pro alio / cum ille non mereatur accipere pro quo rogatur deus. i. xv. a. Si steterit moyses et samuel coram me: non est anima mea ad populum istum. Et est argumentum apertum secundum Hiero. quod non profunt suffragia damnatis. Sed tamen soluit illi qui sunt in contraria opinione: quod hic loquitur tamen de viuis. s. Quid est quod dilectus meus. Hic aufert ab eis confidentiam templi et sacrificiorum: quod templum violabatur ibi idolis immolando. a. Dillectus meus. i. populus iudae. b. In domo mea: id est in templo

Debet sic legunt. s. Quid est quod dilectus meus: secundum id est hieremias. b. In domo mea / scilicet stat ad orandum. Quia facit scelera multa. Moraliter. s. Quid est quod dilectus etc. Sacerdos enim quasi quadam familiari dilectione concessit dominus tractare sacramentum corporis et sanguinis sui / et perficere: quod nec angelis / nec etiam matri suae concessit. Et sa. v. b. secundum aliam litteram: Viri iuda: id est clerici et sacerdotes / plura ratio est nouella dilectissima. Vere dilectus: quem creauit: sanguine proprio redemit: specialiter misit assumptus: et omnibus bonis / tam temporalibus quam spiritualibus ditauit. Quid / lege admiratiue: cum. s. tam sit dilectus / et tamen omnibus bonis / tam excellentibus sibi datus ingratius. b. In domo mea. i. in ecclesia. Ezech. xlii. b. Qui fabricati sunt limem suum iuxta limem meum: et postes suos iuxta postes meos: et murus erat inter me et eos: et polluerunt nomen sanctum meum in omnibus abominationibus suis. Vel. In domo mea. i. corpore quod est domus

colunt: qui secundum quod plus abundant in redditibus et dignitatibus secundum hoc plus et pluribus viribus se subiiciunt. s. Tu ergo noli orare. Tollit confidentiam orationum: sicut si amicus dicitur. s. 7. c. et cat amico: Nolite me rogare super hoc: quod nullo modo hoc facerem / et nolo vos confundere in repulsa. t. Pro populo hoc: id est tali manente. s. De coe. d. f. 2. c. qui scelerate peccatore et nulla penitentia agente: sed gratia impugnat.

rius intellige. i. expressus: quod dicitur pro quosdam / quod dicebant generationem filii non esse aeternam. Ideo autem sic expressus dicitur: quod praesens est / cuius pars praeterijt et pars futura est: et sic intelligitur nunquam perfecta esse generatio / si diceret semper gignitur. Origenes autem habet respectum non ad hoc quod praesens sic sumatur stricte / quod res quae est non fuit vel erit: sed hoc dicitur. i. quod semper nascitur: ne generatio videatur non esse sic praeteritum non est vel futurum. Et post subdit Origenes. Tu ergo in similitudine filii / si tibi spiritum adoptionis habes / semper filius per singula opera efficeris. i. amplius efficeris. f. Ecce ego inducam super eos: id est super patres et filios de quibus praedixi. g. Bahala: captiuitatis. h. De quibus exire non poterunt: id est se expedire. i. Et clamabunt ad me: in tempore necessitatis et angustiae. Ps. Ad dominum cum tribularer clamavi. Osee. vi. a. In tempore tribulationis super me confurgit ad me. k. Et non exaudiam eos: quia me audire noluerunt precipientem / non exaudiam eos de peccatis. Ezech. vii. g. Angustia superueniente requirent pacem: et non erit. Sic et saul quod dominum per peccata sua offenderat: cum consuleret dominum / non respondit ei: neque per sacerdotes / neque per somnia / neque per prophetas: et ideo ad phitonissam se conuertit: ut dicitur. i. Reg. xxvii. a. Sic isti ad idola sua / deum continentem. Ezech. vii. g. Querent visionem a propheta: et lex peribit a sacerdote / et consilium a sententibus. Unde. l. Et clamabunt ad eos quibus libat. i. ad deos suos implorandos conuertent quando viderint se perijt a deo. Quod non est faciendum: sed semper insistendum est clamore ad deum donec exaudiat: secundum illud Eccli. xxxv. d. Oratio humilitatis se nubes penetrabit: et donec propinquet non consolabitur / et non discedet donec altissimus aspiciat: et visus non elongabit. m. Et non saluabunt eos: quia rogant deum non saluantem. Unde. l. Et non saluantur: quia non saluantur / dico. n. In tempore afflictionis eorum: quando magis est salus oportuna: et ita deficiunt in necessitate. Sed contra: Adiutor in oportunitatibus in tribulatione. Et bene dico: Clamabunt ad eos: id est ad idola: quia. o. Secundum numerum ciuitatum tuarum erant dii tui iuda. i. o vos duae tribus. Non enim legitur decem tribus aliqua coluisse idola: sed tamen aureos vitulos in dan / et in betel: ut legitur. i. Reg. xii. g. Sed duae tribus

rius intellige. i. expressus: quod dicitur pro quosdam / quod dicebant generationem filii non esse aeternam. Ideo autem sic expressus dicitur: quod praesens est / cuius pars praeterijt et pars futura est: et sic intelligitur nunquam perfecta esse generatio / si diceret semper gignitur. Origenes autem habet respectum non ad hoc quod praesens sic sumatur stricte / quod res quae est non fuit vel erit: sed hoc dicitur. i. quod semper nascitur: ne generatio videatur non esse sic praeteritum non est vel futurum. Et post subdit Origenes. Tu ergo in similitudine filii / si tibi spiritum adoptionis habes / semper filius per singula opera efficeris. i. amplius efficeris. f. Ecce ego inducam super eos: id est super patres et filios de quibus praedixi. g. Bahala: captiuitatis. h. De quibus exire non poterunt: id est se expedire. i. Et clamabunt ad me: in tempore necessitatis et angustiae. Ps. Ad dominum cum tribularer clamavi. Osee. vi. a. In tempore tribulationis super me confurgit ad me. k. Et non exaudiam eos: quia me audire noluerunt precipientem / non exaudiam eos de peccatis. Ezech. vii. g. Angustia superueniente requirent pacem: et non erit. Sic et saul quod dominum per peccata sua offenderat: cum consuleret dominum / non respondit ei: neque per sacerdotes / neque per somnia / neque per prophetas: et ideo ad phitonissam se conuertit: ut dicitur. i. Reg. xxvii. a. Sic isti ad idola sua / deum continentem. Ezech. vii. g. Querent visionem a propheta: et lex peribit a sacerdote / et consilium a sententibus. Unde. l. Et clamabunt ad eos quibus libat. i. ad deos suos implorandos conuertent quando viderint se perijt a deo. Quod non est faciendum: sed semper insistendum est clamore ad deum donec exaudiat: secundum illud Eccli. xxxv. d. Oratio humilitatis se nubes penetrabit: et donec propinquet non consolabitur / et non discedet donec altissimus aspiciat: et visus non elongabit. m. Et non saluabunt eos: quia rogant deum non saluantem. Unde. l. Et non saluantur: quia non saluantur / dico. n. In tempore afflictionis eorum: quando magis est salus oportuna: et ita deficiunt in necessitate. Sed contra: Adiutor in oportunitatibus in tribulatione. Et bene dico: Clamabunt ad eos: id est ad idola: quia. o. Secundum numerum ciuitatum tuarum erant dii tui iuda. i. o vos duae tribus. Non enim legitur decem tribus aliqua coluisse idola: sed tamen aureos vitulos in dan / et in betel: ut legitur. i. Reg. xii. g. Sed duae tribus

Debet sic legunt. s. Quid est quod dilectus meus: secundum id est hieremias. b. In domo mea / scilicet stat ad orandum. Quia facit scelera multa. Moraliter. s. Quid est quod dilectus etc. Sacerdos enim quasi quadam familiari dilectione concessit dominus tractare sacramentum corporis et sanguinis sui / et perficere: quod nec angelis / nec etiam matri suae concessit. Et sa. v. b. secundum aliam litteram: Viri iuda: id est clerici et sacerdotes / plura ratio est nouella dilectissima. Vere dilectus: quem creauit: sanguine proprio redemit: specialiter misit assumptus: et omnibus bonis / tam temporalibus quam spiritualibus ditauit. Quid / lege admiratiue: cum. s. tam sit dilectus / et tamen omnibus bonis / tam excellentibus sibi datus ingratius. b. In domo mea. i. in ecclesia. Ezech. xlii. b. Qui fabricati sunt limem suum iuxta limem meum: et postes suos iuxta postes meos: et murus erat inter me et eos: et polluerunt nomen sanctum meum in omnibus abominationibus suis. Vel. In domo mea. i. corpore quod est domus

Debet sic legunt. s. Quid est quod dilectus meus: secundum id est hieremias. b. In domo mea / scilicet stat ad orandum. Quia facit scelera multa. Moraliter. s. Quid est quod dilectus etc. Sacerdos enim quasi quadam familiari dilectione concessit dominus tractare sacramentum corporis et sanguinis sui / et perficere: quod nec angelis / nec etiam matri suae concessit. Et sa. v. b. secundum aliam litteram: Viri iuda: id est clerici et sacerdotes / plura ratio est nouella dilectissima. Vere dilectus: quem creauit: sanguine proprio redemit: specialiter misit assumptus: et omnibus bonis / tam temporalibus quam spiritualibus ditauit. Quid / lege admiratiue: cum. s. tam sit dilectus / et tamen omnibus bonis / tam excellentibus sibi datus ingratius. b. In domo mea. i. in ecclesia. Ezech. xlii. b. Qui fabricati sunt limem suum iuxta limem meum: et postes suos iuxta postes meos: et murus erat inter me et eos: et polluerunt nomen sanctum meum in omnibus abominationibus suis. Vel. In domo mea. i. corpore quod est domus

Debet sic legunt. s. Quid est quod dilectus meus: secundum id est hieremias. b. In domo mea / scilicet stat ad orandum. Quia facit scelera multa. Moraliter. s. Quid est quod dilectus etc. Sacerdos enim quasi quadam familiari dilectione concessit dominus tractare sacramentum corporis et sanguinis sui / et perficere: quod nec angelis / nec etiam matri suae concessit. Et sa. v. b. secundum aliam litteram: Viri iuda: id est clerici et sacerdotes / plura ratio est nouella dilectissima. Vere dilectus: quem creauit: sanguine proprio redemit: specialiter misit assumptus: et omnibus bonis / tam temporalibus quam spiritualibus ditauit. Quid / lege admiratiue: cum. s. tam sit dilectus / et tamen omnibus bonis / tam excellentibus sibi datus ingratius. b. In domo mea. i. in ecclesia. Ezech. xlii. b. Qui fabricati sunt limem suum iuxta limem meum: et postes suos iuxta postes meos: et murus erat inter me et eos: et polluerunt nomen sanctum meum in omnibus abominationibus suis. Vel. In domo mea. i. corpore quod est domus

Id est in templo: **Facit scelera multa**: ibi colendo et venerando idola: q. d. magnum est hoc scelus: etiam in domo mea me inhonorare.

Scdm * **bebrgos** **Quia** **Facit scelera multa**. s. iuda. p. quo orat: et ideo non exaudiam. **Quid** **carnes sancte auferet a te malicias tuas**: in quibus scilicet malicijs: **gloriosa es**: s. in illud Proverb. ij. c. Qui letantur cum male fecerint: et exultent in rebus pessimis. **Vel** **In quibus**. s. sacrificijs gloriabantur de ritu sacrificiorum suorum: que. s. sacrificabant idolis: et de multitudi- ne similiter idolorum gloriabantur. **Vel** potest intelligi et melius de sacrificijs legalibus deo exhibitis: p. que quidam iudeorum se credebant iustificari: licet etiam de peccatis suis non peniterent. Sic et multi per multas elemosynas se credunt iustificari: licet permaneant in sceleribus multis: **Quibus** dicitur: **Quid** **carnes sancte auferent a te malicias tuas**: id bona exteriora: q. d. Non: quia iactantia sepe sequitur opera exteriora: et exteriora bona sine bonis interioribus non valent. Unde vidua que minus dedit: reputatur plus dedisse in gacophylacijs: q. ille qui plus dedit: vt dicit **Barcl. xij. d. et Luc. x. a. Tunc** redemptio viri sunt: dicitur vt dicit **Proverb. xij. b.** quando sic datur elemosyna: vt non laus querat exteriorius in operibus exterioribus: s. tunc amor dei et utilitas proximi.

Doxaliter * **corpore**: quod est domus domini vel templum. **Uti. j. Cor. vj. d.** An nescitis quod membra vestra templum sunt spiritus sancti: **Facit**: q. si non facit: sed magis continue facit: q. semper est in faciendo: **Scelera**: q. si non tunc mediocria peccata et lascalia: sed enormia et inaudita que adinuenit et non pauca: sed **Multa**: vt sint graua in pondere: multa in numero: et in mensura non sit modus. **s. v. b.** Ibo ad optimates et loquar eis: Ipsi enim cognouerunt viam domini et iudicium dei sui: **Et ecce** magis hi simul confregissent iugum: ruperunt vincula. **Osee. vj. d.** In domo mea vidi horrendum: ibi fornicationes ephraim: prammarus est israel. **Esa. xxxij. d.** Requirit diligenter in libro domini: id est in sacerdotibus. **Unde** ex eis non defuit. s. ex ministris peccatorum: de quibus locutus est **Ezech. vij. d.** Ingressus. s. in templum: vidi et ecce omnis similitudo reptilium et animalium abominatio: et vniuersa idola domus israel depicta in pariete: in circumitu per totum. **Non ergo** hoc deberent facere isti tam dilecti a domino: sed magis illa que dicit eis apostolus **Col. ij. b.** Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordie: benignitatem: humilitatem: patientiam: modestiam: supportantes inuicem et donantes vobismetipsis. **In tantum enim** dominus dilexit eos: in quantum iacob dilexit filium suum ioseph per alios fratres: **In culus dilectionis signum**: vedit ei agrum ultra partem suam: que tulit de manu sichen: in gladio et arcu suo: vt dicit **Gen. xlvij. d.** Gladio et arcu sicut passio christi: per quam deicit demones. **Gladio enim** de prope percussit: quia demonem regnantem super eos in presenti deuicit. **Arcu de longe percussit**: quia diabolus deuicit detinentem eos in inferno. **Uter ergo** acquisitus arcu et gladio: est patrimonium crucifixi.

Quid **carnes sancte auferet a te malicias** et quasi immolatio et confectio corporis et sanguinis christi: non auferit a te iniquitatem: vt dicit **Aug.** **Quia** iudicium tibi manducas et bibis. **Desam** dominus immunda facis: vt dicit **Malach. j. d.** Mensa domini contaminata est: et quod supponit contemptibile est. **Osee. v. a.** Audite hoc sacerdotes: quia vobis est iudicium: quonia laqueus facti estis speculationi: et sicut rete expandum super thabor et victimas declinastis in profundum. **Unde** corpus dicitur quod est alijs benedictio: conuertit eis in maledictionem. **Unde Malach. ij. a.** **Ualedicam** benedictionibus vestris. **Quia** **oliuam**. hic ostendit hierusalem esse conuertendam a statu pulchritudinis de qua superbiebat: ad statum de-

solationis et destructionis. **Comparat** autem hierusalem: sive populum iudeorum oliuam: propter reges et sacerdotes: qui inungebant: qua dicit: vberem et fructiferam: in terra nascentium copiositate: pulchram et speciosam: in vrbibus et domorum edificatione. **Uti.** **Oliuam** vberem pulchram fructiferam speciosam: vocauit dominus nomen tuum. i. fecit te sicut oliuam pulchram in edificationibus: vberem in fructibus et diuitijs: et in hoc fecit nobilem et famosam. **Et** seruat metaphoram oliuam: q. dicit pulchra colore: speciosa membrorum dispositione: sive forme compositio- ne: fertilis in ramis vel fructibus. **Ad** **vocem loquele grandis**. i. q. deum blasphemasti: et omnipotentiam: que solius dei est: idolis composito attribuit. **Vel** **Ad** **vocem loquele grandis**: te factasti: **Exarsit** ignis in ea: id est populus iudeorum. **Unde** alia littera habet. **s. ij. d.** Ego te plantavi vineam fructiferam: quod conuersa mihi es in amaritudinem vitis aliena: **Et** combusta sunt fruteta eius: id est ciuitates et suburbana. **Vel** loquela grandis fuit quod reges petierant: quod hoc fuit reuera superbia magna: et propter hoc destructi fuerunt: quia reges induxerunt eos ad idolatriam: propter quod captiuati sunt. **Vel** s. m. **Diero.** Loqua grandis fuit blasphemia in christum: et clamor qui clamauerunt: **Crucifige crucifige.** **Job. 19. a.** **Esa. v. b.** Expectaui vt faceret iudicium: et ecce iniqtas: et iusticia: et ecce clamor. **Et** id vastati sunt a romanis: s. m. **illud. Ex. 25. 7.** terminauit eam aper de silua. i. vespasianus: et singularis ferus depastus est eam. i. titus superus. **Uti** s. m. **Diero.** cu dicit: **Exarsit** ignis in ea: intelligitur de captiuitate facta a romanis: qui hierolim succederunt. **Quida** habet: **Exarsit** in ea non habentes ibi ignis: cu tamen in littera hieronymi sit. **Et** legunt: **Exarsit** scilicet peccatum idolatrie: quo in vocem grandem blasphemie vel iactantie accendebatur. **Factabant enim** se de hoc quod dominus vocauit eos oliuam vberem pulchram et. quasi hęc domini vox: qua eos magnificauit: fuit eis occasio damnationis. **Et** dominus: quasi quod tibi comminatus sum: non est auctoritate mea: sed domini. **Unde.** **Et dominus exercituum**: q. si quia contra dominum superbiisti p. blasphemiam:

Qui plantauit te: **abyssice.** **Oliuam** vberem: **Preclarus** debet esse oliua: qui a deo vocatus est in prelationem. **Radix** oliue est amara et fructus dulcis: sic ipse debet esse in amaritudine penitentie: vt fructus sequatur dulcedinis eterne. **ij. Cor. xij. c.** **Libenter** gloriabor in infirmitatibus meis: ecce radix: vt in habiter in me virtus christi: ecce fructus. **Osee. vj. c.** Ero quasi ros: et israel germinabit sicut lilium: et erumpet radix eius vt libani: **Ibunt** rami eius: et erit quasi oliua gloria eius: et odor eius vt libani. **Debet enim** effluere oleo misericordie et consolationis ad subditos: et exuberare debet bonis operibus et exemplis. **Uberem** in contemplatione: vbi haurit anima fecunditate gratie et bonorum desideriorum. **Pulchram** in gloria interioris conscientie. **Fructiferam** in bonorum operum multiplicatione. **Speciosam** in conuersationis exterioris honestate: et morum grauitate. **Cant. iij. a.** **Pulchra** es amica mea: q. pulchra es. **Quocumque** **domin** nomen tuum: quia non solum tale te fecit gratia: sed et nobile et vocabile te fecit per bona fama. **Sed** **Ad** **vocem loquele grandis**: id est ad vocem adulationis magnitudinis. **Vel**: id est ad suggestionem demonis. **Vel**: id est ad incitationem mundi vel carnis vel ventris: **Exarsit** ignis in ea. s. amor laudis: vel ignis cupiditatis et libidinis. **Et** **combusta** sunt fruteta eius: id est rami: vel ea que de radice exeunt. **Hęc** sunt bona naturalia: que in peccato dimi- nuta sunt: vel gratuita que sublata sunt. **Hic** enim est ignis: vt ad consumptionem deuorans: et omnia eradicans genuina: vt dicit **Job. xxxj. b.** **Et** **Proverb. xxvij. c.** **Qui** benedicit proximo suo voce gratie de nocte consurgens: maledicenti similis est.

Qui plantauit

Qui plantauit te. i. in terra tua firmiter & secure collocauit. b. Locutus est super te malum. i. disposuit inferre tibi malum pene. i. per me tibi nunciavit predicta parabola. Et non iuste nec sine causa: s. c. Pro malis domus israhel id est decem tribuum: de quibus quidam profugerat ad hierusalem tempore ezechie. d. Et domus iuda: id est dnanum tribuum. e

Qui fecerunt sibi: id est apud se diligenter et studiose. Vel: Si b. i. id est contra se. Ipsi dico. f. Libantes baalim: quasi dicitur aliis sacrificantes et libamina offerentes. Ad si

hoc referat ad tempus: tunc dicitur: q. obseruantia legalium post cognitam veritate reputat cultus idolorum: vt dicitur super illud Gal. iij. b. Nunc autem cum cognoueritis deum: immo cogniti sitis a deo: quod conuertimini iterum ad infirma et egena elementa quibus denuo seruire vultis: Balathe per pseudo decem: postquam a paulo conuersi fuerant: legalia seruabant: quibus tamen ante suam conuersionem nunquam seruierant: quia gentiles erant: non iudei: Sed tunc dicit: iterum: quia idolatria reputat legalium obseruantia: postquam iam veritas palpata est. Elementa enim ibi vocat legalia: in quibus populus iudeorum insitit: sicut puer in elementis litterarum.

Qui plantauit te: in plantatione: b. Locutus est super te malum: pene: per scripturas: per creaturas: per predicatores: quorum est officium excitare prelatos: vt sint solliciti pro grege suo. Ezech. iij. d. Speculatore dedi te. i. ad euangelizandum doctores. c. Pro malis domus israhel et domus iuda: i. clericorum et laicorum. Illi idolis libamina conferunt: quod in diuersis peccatis delectatione querunt: et in eis faciedis et attenti et solliciti sunt. g. Tu autem dicitur. Illud versus ad finem capituli secundum iudeos exponit de hieremia: secundum autem sanctos de christo. Super praeteritum probauerat. propheta pro peccata sua: et pena comminatus fuerat: et ideo volebat iudei eum occidere: et parabat ei insidias quas ipse nesciebat deum hoc agerent: Sed postea innotuit ei a domino studium eorum et machinatio ad eum occidendum. Unde vt in summa perstringamus expositionem iudeorum: quia plana est: Primo dicit propheta sibi reuelatas eorum insidias et studia: et se quasi agnum mansuetum gessisse quod nescius ad victimam portat. Vnde:

Demonstrasti mihi: illa que contra me cogitauerunt: quia voluerunt me interficere: quia odio habuerunt arguentem in porta: Amos. v. c. o. Abittam lignum in panem eius. i. commingamus eum: quasi hec fuerunt consilia eorum: vt sicut vitrum ponitur in pane: vt cantis inde edens moriatur. Vitrum enim cum transglutit dirumpit intestina: sic ipsi occulte mortem machinabant hieremie per alios: vt sic totum facerent et nihil fecisse viderent. Vnde: o. Abittamus lignum in panem eius: id est occulte occidamus. Simile Sap. ij. c. Circuueniamus iustum etc. Vel sic: Lignum aliquod venenosum et toxicatum quod si radat vel terat et ponat vel misceat panem vel vino: inde homo edens statim morietur. Vel: Lignum. i. succu ligni vel arboris alicuius venenosus: vt taxus. Hanc autem expositionem reuera Hiero non videt acceptare. Dicit enim: Nescio quomodo iudei vel nostri iudaicantes: hic possunt approbare hieremiam esse crucifixum: cum hec scriptura non memorat: nisi forte cogitauerit et non fecerint. Tunc videt postea sentire: quod de eo possit exponi: maxime apud illud quod habet subdit: Hec dicit dominus ad viros anathoth: Ibi enim iram superuenturam predicat illis: quia consilia contra hieremiam cogitauerant: Illi autem erant maxime anathothites. i. qui in villa eius erant. Sed melius secundum sanctos totum de christo exponit. Super praeteritum iudeorum destructionem et combustionem hierusalem per romanos factam: hic autem causam illius tantae desolationis ostendit: quia. i. in morte christi machinati sunt: quem non latere suas insidias estimabant. Unde christus loquens secundum quod homo dicit: b. Domine pater. Demonstrasti mihi: secundum quod homo dicit: k. Et cognoui: profecte.

Ps. Scrutati sunt iniquitates: Ibi Aug. Ita totum volebat facere quod nihil facere viderent. Sed. s. vij. c. Ego ego sum: ego vidi. Ps. Dominus scit cogitationes hominum: quoniam vanae sunt. Tu ostendisti mihi studia eorum. i. machinationes et insidias eorum contra me. Hec enim omnia ostendit pater filio: in quantum homini. Solus enim deus est magister: qui a nullo accipiat doctrinam et comunicet omnibus: etiam homini christo. Unus est magister. s. per doctrinam: et illuminatione: s. multi alij sunt magistri. s. alij referendo quod audierunt: vel

tu ostendisti mihi studia eorum: m. et ego quasi agnus mansuetus qui portat ad victimam. Et non cognoui quia cogitauerunt super me consilia. Adittamus lignum in panem eius:

vididerunt. m. Et ego quasi agnus mansuetus: quasi ipsi maliciose tractauerunt contra me: sed ego mansuete et benigne sustinui. Esa. liij. c. Sicut ouis ad occasionem ductus est: et quasi agnus coram tondente se obmutuit: et non aperuit os suum. Tonus fuit quando omnes relicto eo fugerunt. n. Et non cognoui. i. dissimulaui et taci: ac si nescire insidias eorum. Nec fugi ab eis: s. magis me querentibus occurri dicens: Iob. xvij. a. Ego sum: ac si nescire que contra me cogitauerunt: Vel secundum Hiero. Et non cognoui. i. peccatum. i. nesciui. s. per approbationem vel per experientiam: causam. i. peccatum propter quod deberet contra me cogitare mortem. Et hoc est. n. Et non cognoui quia cogitauerunt super me consilia. i. non cognoui peccatum quare deberet in me mortem machinari: Sicut dicit. ij. Cor. v. d. Qui cum non cognouisset peccatum: pro nobis peccatum factum est. Ita dicit alia littera: vbi nos habemus: Eum qui non nouit peccatum: pro nobis peccatum fecit. s. de pater. i. hostia pro peccato: secundum illud Osee. iij. Petrus propter me comedit. i. oblata pro peccatis. Ps. Que ignorabam interrogabat me. Consilia inquit hec.

Abittamus lignum in panem eius: id est doctrine eius contradicimus: et offendiculum crucis: siue crucifixionis doctrine sue opponamus. Per lignum enim hic intelligit crucis offendiculum: per panem doctrina eius salutaris: quia homo vituit ex verbo quod procedit ex ore dei: vt dicitur Ierem. iij. a. Sed lignum missum in panem meliorauit panem: quia eum. i. doctrina dulcorare fecit: sicut lignum per moysen missum in amarum aquam: fecit eam dulcem: vt dicit Exo. xv. d. Ideo frequenter in predicatione mors christi admiscenda est: quia inde fit predicatio suauior et dulcior. Iob. j. Cor. ij. a. d. Nihil iudicauit me scire inter vos nisi iesum christum: et hunc crucifixum. Vel: Abittamus lignum in panem eius. i. in corpus eius quod sepe dixit esse panem predicando nobis: vt dicit Iob. vj. e. Ego sum panis viuus etc. Et nisi manducaueritis panem etc. assignamus vel aptemus lignum crucis. Sap. ij. d. Dote turpissima condonemus eum. De hoc pane Beati. xlix. c. Asper pinguis panis eius: prebebit delicias regibus: id est bene se regentibus. De hoc ligno Sap. xij. a. Benedictum lignum per quod fit iusticia. s. de demonibus: qui in cruce appensi sunt. Ideo significatur crux eius per illud lignum in quo suspensus est rex ha: Iosue. vij. f. Sed nonne magis deberet dicere eoduerfo. i. mittam panem in lignum eius: Et est ibi hypallage. i. panem. i. corpus in lignum. Sed potius dictum est eoduerfo: ad innuendum quod maiorem habebat potentiam ille panis super lignum quam lignum super panem: secundum illud Abacuk. iij. a. Coruus in manibus eius. Vel alia ratio moralis potest esse. Arbor enim ponit in terra vt fructificet: et non econuerso. Ideo ergo crux in christum dicitur posita: vt fructus crucis ex tali terra procrearet: Ibi enim cecidit in terram bonam: immo optimam. Crux enim non erat fructifera antequam christus in ea poneret: Immo secundum legem Deut. xxi. d. maledictus erat omnis qui pendebat in ea. Vel: Abittamus lignum in panem eius. i. famam

Abittamus lignum in panem eius etc. Lignum in panem mittere: est memoria passionis christi in lachrymis habere: que sunt panis lachrymarum: vt sic

* iste panis sit suauior

Ps. 67.

Ps. 93.

Ps. 34.

Doraliter

B

D

D

D

* eius: id est famam eius per turpissimam crucis mortem ex-
tinguamus: ut amplius nomen eius non memoretur. Unde
a **Et eradamus eum de terra viuentiu**. i. penitus eum
et eius memoriam de terra ista in qua viuimus deleamus: si-
cut quod raditur omnino deletur. Unde. b **Et nomen eius**
non memoretur amplius. Sed totu in contrariu cessit:
quia qui ante passio-

ps. 75. nem erat notus in lu-
dea tñ: post passionē

ps. 18. in omnem terram exi-
uit sonus eius. Nisi
enim granum frumen-
ti cadens in terrā mor-
tuum fuerit: ipsum so-
lu manet: si autē mor-
tuum fuerit: multu fru-

7. 20. c. ctu affert: Job. xij. d
Dico. Dors Iesu
spica frumenti facta ē:
que septuplu et multo
ampli restituit q̄ fue-
rat seminatum. Si autem mors tantas attulit fruges: resurre-
ctio quatē erit vbertatis:

Doraliter * iste panis sit suauior ad edēdū. ps. Fuerit mihi lachrymę
ps. 41. meę panes die ac nocte. Ruth. ij. c. Intinge buccellam tuā
in aceto. Vel lignum in panē mittere: est imitationem crucis
christi in corpore suo et opere gerere: s̄m illud Gal. vlt. d.
Stigmata Iesu christi in corpore meo porto. Sequitur in per-

De christo sona christi. c **Tu autē domine sabaoth**: id est o pa-
ter qui es domin⁹ angelicarum virtutum. Loquitur enim fi-
lius s̄m carnem ad patrem: et iudiciū eius imprecatur: dicens:
d **Qui iudicas iuste**: reddendo vnicuique qd meret: vt dicit
Ro. ij. a. e **Et probas**: id est examinas et iudicas f **Re-
nes et corda**: id est eorum voluntates prauas et desideria et
cogitationes. s. de me interficiendo. Quia autem dominus in-
tueatur renes. s. delectationum: et corda cogitationum: dicit

ps. 7. ps. Scrutans corda et renes deus. j. Regl. xvj. b. Deus in-
tuetur cor. s **Uideam vltionē tuam ex eis**. Aide-
tur sibi contrarius perenti: Luc. xxiij. e. Dimitte eis quia ne-
sciunt quid faciunt. Solutio. Duo fuerunt genera hominum
conuenientiu in mortem christi: vel consentientiu. Quidā enī
in eā consenserunt ex inuidia: scientes q̄ ipse erat messias: et si
nescirēt ipsum esse filiū dei. Unde de pilato dicitur Matth.
xxvj. b. Sciebat enī q̄ per inuidiam tradidissent eum. Et de
his imprecatur hic vltionem: qui erant obstinati / nec pgnit-
tere volētes: qd sciebat domin⁹. Alij autem consenserūt ex ig-
norātia. Et de illis dicitur Luc. xxiij. e. Pater ignosce illis rē.
quia illi pgnituerūt. s **Uideam vltionē tuā ex eis**:
id est visibilē vindictam de eis exerce per romanos: vel eter-
nam damnationē infer eis. h **Tibi enim reuelauī cau-
sam meā**. Nunq̄ enī pater filij causam ignorauit: sed ē mo-
dus loquēdi: id est causam meā omnino proieci super te: et om-
nino eam tibi cōmendauī. Sicut homo loquit̄ deo: et expan-
dit ei cor suum: licet deum sciat nō ignorare qd cogitat. Vel
Tibi reuelauī causam meam: id est meis bonis ope-
ribus ostendi q̄ nō merito meo: s̄ p populi scelere crucifixus
sum. Unde Job. v. f. Opera que ego facio testimoniū per-
hibent de me. Itē Job. xliij. d. Venit princeps mudi hui⁹:
et in me nō habet quicq̄. Vel **Tibi reuelauī**. i. tu scis sic
p reuelationē reuelat aliqd. i **Propterea hęc dic dñs
zc**. Plana est expositio vsq̄ ad finem capituli: quomō hoc
intelligat de hieremia propheta: Vidit enī diuinā vltionē de
anathoth quidam viculus est: tribus miliarib⁹ distans
a hierusalem: in quo natus fuit hieremias: Ideo hanc expo-
sitionem quia plana est omittimus: et illam de christo profe-
quimur. Post ergo filij orationē: hic subditur patris respon-
sio. h **Hęc dic dñs pater**. i **Ad viros anathoth**: id
contra iudęos: qui quondam fuerunt viri anathoth: id viri obe-

a **et eradamus eum de terra vi-
uentiu**: et nomen eius nō me-
moret̄ amplius. Tu autem
dñe sabaoth: qui iudicas iu-
ste: et pbas renes et corda:
s videam vltionē tuā ex eis:
b **Tibi enim reuelauī causam
meam**. Propterea hęc dicit
dñs dominus ad viros anathoth
qui querūt animā tuā: et di-

dicentē et obedientes: vel qui tales deberent esse. Anathoth enī
interpretat obedientia. m **Qui querunt animā tuam**:
id est vitam tuā o fili: dicentes: Crucifige eum. n **Et dicūt**:
non prophetabis in nomine dñi: id est non docebis
nos de futuris que tu dicis te dicere in nomine domini. q. d.
ipsi volunt auferre vitam tuam: et doctrinā tuam. Unde ipsi

o **cunt**: Nō pphētabis i noīe
p dñi: et nō morieris i manib⁹
q nris. Propterea hęc dicit
r dñs exercituum: Ecce ego vi-
s̄ sitabo sup eos: iuuenes mō-
rientē in gladio: filij eorū et fi-
lię eorū morientē in fame: et re-
liquę nō erūt ex eis. Indu-
cā enī malū sup viros ana-
thoth: annū visitatiōis eorū.

dixerunt: Eradam⁹
eum de terra viuē-
tium zc. Hoc autē
faciebant insidiosē: et
nō aperte: ne forte tu
multus fieret in popu-
lo. Unde dixerūt. p
**Et nō morieris in
manibus nostris**:
quasi non occidemus
te manibus nostris: q̄
si magis occulte et per
alios mortē tuam pro-
curabim⁹. Qd verū fu-
it: Nō enim manibus

sed linguis eorum eam crucifixerunt. Unde dixerunt: Non li-
cet nobis interficere quemq̄: quia. s. tota auctoritas iam de-
lata erat ad pilatum. Aliter enim dicerent falsum: quia lex pre-
cepit eis: Exo. xxij. c. Maleficos nō patieris viuere. Ipsi au-
tem hunc maleficum reputabant. Vel nō licet. s. in die festo.
Vel o **Nō pphētabis in nomine dñi**: et nō morie-
ris in manibus nostris: quasi cessabit doctrina tua qua
nos arguis: et nos cessabimus a morte tua. Hęc autē omnia
plana sunt: et de christo / et de hieremia. q **Propterea /
inquā**. Hęc enī dixerat sed repetit propter interruptionem
quā fecerat. r **Ecce ego visitabo super eos**: visitatio-
ne pgnę. s **Iuuenes morientē in gladio**. s. romano-
rum. v **Filij eorum et filię eorum morietur in fame**:
quasi quidam eorum morientur in gladio: quidā fame: et hoc
sine recuperatione. Unde. x **Et reliquę nō erunt ex
eis**: quasi nulli remanebūt a gladio et fame: vel ita pauci: vel
ita viles q̄ indigni erunt numero et nomine. y **Inducam
enim malum super viros anathoth**: id ē super iudęos:
qui mihi obedientes esse debuerunt / et non fuerunt. Ne autē
credatur illud malum esse momentaneū / subdit. 5 **An-
num visitationis eorum**: id est aduersitatē vel captiuita-
tem longam: que per annū visitationis intelligitur: sicut bre-
uis captiuitas per diem visitationis. Doraliter. i **Ad
viros anathoth**. Viri anathoth hic dicunt̄ religiosi: q̄ obe-
dientia quā vouerunt non tenent. h **Querunt animā christi**:
n **Et dicūt: non prophetabis in nomine domini**:
quia et vitam christi et doctrinā in se extinguunt: quia mali et
immūdi sunt in vita: et hebetes in sciētia et doctrina. De chri-
sto enim dicitur Luc. vlt. c. Qui fuit vir propheta: potens in
opere et sermone. p **Et nō morieris in manibus no-
stris**. Sic dicunt multi mali plaris suis: Desiste a correptione
et p̄dicatione: et nos desistemus a tua persecutione: et di-
mittemus te in p̄dicatione. Poeta. Obsequiū amicos multi-
plicat: veritas odium parit. Gal. iij. c. Factus sum vobis imi-
ticus verum dicens vobis. r **Ecce ego visitabo sup
eos**: quasi quia cōtemnitis mīnozem correptionem: factam
fieri super vos duram inquisitionem a papa: et ideo dicit̄ an-
nus visitationis. s **Iuuenes nouitij**. **Morietur
in gladio**: discipline per quā eorum lasciuia inuentus pe-
rimitur. v **Filij eorum et filię eorū morientur in fa-
me**: quasi fortiores et debiliores de nouicijs artabūtur cibo-
rum ariditate. x **Et reliquę non erunt ex eis**: quasi
ad litteram ita artabūtur in cibis q̄ in mensa paruas facient
reliquias. Ita enim est in religione q̄ senes abundant cibis et
vestibus in cameris: sed iuuenes non habent quid comedant
in conuentu. Cum enim visitantur religiones: plus artantur
minores q̄ maiores.

Job. 18.6

Doraliter

Iustus quidē tu es

Iustus quidē tu es dñe. **Expo. Ca. XII.**
Hoc capitulū diuidit in quinque partes. Primo pro-
pheta de prosperitate iudeorum eum odientū cōque-
rēdo admirat/ cū ipse ecōtrario affligat. Secūdo prosperitatē
eorum conturberēdā esse in afflictionē ostendit: vnde occisio/
nem illoꝝ determinat

A z terrę eorū vastatio/
nem: z duram eorum
in babylonē p violen-
tiam ductionē: z vici-
narum cōtra se gentiū
q̄s sibi beniuolas esti-
mabant impugnationē:
nem: ibi: Congrega
eos. Tertio diuinū
iudiciū ab eis recessu/
rum in psona domini
dicit: ibi: Reliqui domū meā.

Iustus qui **Ca. XII.**
dem tu es dñe si dispu-
tem tecū: verūtāmē iu-
sta loquar ad te. Quare via
impioꝝ prosperat: bñ est omi-
bus q̄ p̄uaricāt et iniq̄ agūt:
P̄latāsti eos z radicē mise-

dicte: ibi: Reliqui domū meā. Quarto causam tanti ex-
cl-
dij in pastores iudeoꝝ refundit/ fm vnam expositionē: fm
autē altam ipsoꝝ ministros destructionis determinat. s. prin-
cipes chaldeoꝝ: ibi: Pastores multi. Quinto vicinis gen-
tibus genti sue inimicitibus captiuitatē futurā denūciat: ibi:
Hec dicit domin⁹ aduersū. Dicit ergo: **a** **Iustus**
quidē tu es dñe: quasi dñe tu cōminat⁹ es mala sup eos
qui contra me cogitauerūt mala: sed tamē adhuc video illos
florere cum ego torquear: vnde admiro: et quasi de iusticia
tua cōquero: non tamē p̄sumo tuam arguere iusticiam: quia
iustus es in omnib⁹ operib⁹ tuis. **b** **Si quis** / **c** **Dis-**
putem tecum. i. quis de factis tuis videar conqueri: tamē
scio q̄ iustus in omnib⁹ inuentis: et semper rectus apparebis.
Vcl: **Iustus es si disputē tecū.** i. si discutā opa tua z ea
intima cordis mei cogitationē inspiciā: eorum querendo rati-
onem: scio quia in te nihil iniustum inueniā. Sed quia i sup̄
de ea considero: ideo frequētē me inducunt in admirationē.

Verūtāmē iusta loquar ad te. i. licet disputare tecū
videar/ z te arguere: tamen mihi cauebo a blasphemia. De q̄
autē velit disputare/ subdit: **e** **Quare via impioꝝ pro-**
sperat/ in temporalib⁹. **f** **Bene est.** i. prosperare. Vcl: hñ
est/ fm hominū opinionē: **g** **Omniū** iudeis: **h** **Qui**
p̄uaricāt/ in lege: **i** **Et inique agūt** in primos: eos
spoliando z affligendo. **k** **Plantasti eos** in terrenis:
l **Et radicem miserāt.** i. stabili sunt z solidati i diuitijs.
Et non solū in his multiplicati sunt/ sed z in filijs et filabus.
Vnde/ **m** **Prosperit** siue generāt filios: **n** **Et faciūt**
fructū. s. in heredibus. Simile/ Job. xxi. a. Ego quādo re-
cordatus fuero primescio: et concutit carnem tremor: Quare
impij viuūt/ sublimati sūt: cōfortatq̄ diuitijs: Semē eorum
p̄manet coram eis: p̄pinquoꝝ turba z nepotū in cōspectu eoꝝ:
rum: domus eorū secure sunt z pacatę: z nō est virga dei sup
illos. Et cetera multa q̄ ibi dicit. Sed subdit: Ducūt i bonis
dies suos zc. Vnde z sequit̄ hic: **o** **Congrega zc.** Sicut autē
exponitur hoc de hieremia cōquereute de prosperitate iudeoꝝ:
rū: ita z de christo exponi potest: cōquereute apud patrē de
iudeis vel hereticis vel quibuscūq̄ peccatoꝝibus/ qui florent
in temporalib⁹ z multiplicāt in sequacib⁹ eorū: cū ipse chri-
stus in hoc mūdo in se z in membris afflictus fuerit: qd tamē
non meruit. Vcl hoc legē in psona infirmoꝝ conturbatoꝝ p̄
admiratione de prosperitate malozum. Vnde **p̄s.** **Dei autē**
pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei: quia cēlaui
super iniquos/ pacem peccatoꝝum videns. Et Job. xij. b.
Abundant tabernacula p̄cedonū: z audacter puocant deum:
cum ipse dederit omnia in manibus eorum. Sed ne quis vi-
cat q̄ illi qui sic multiplicāt non sunt impij: quia legem z ea
quę sunt legis/ sciunt: z de deo loqui sciunt/ et alios instruere:
sicut ad litteram erat in iudeis/ vnde z boni reputant: z iudeo
homines dicunt eos iuste prosperari: Ideo subdit: **o** **Pro-**
pe es tu ori eorum: z longe a renibus eorum: id est
ab affectionibus cordis. Esa. xxix. d. Populus hic labijs me
bonorat zc. quasi non iniuste admiro: quia temporalibus

prosperant: z tamē mali sunt. **p** **Et tu domine nosti**
me. q. d. illi mali sunt/ z tamen prosperantur: z tu scis q̄ bo-
nus sum/ z tamē valde affligor z angustor ab eis. **q** **Nosti**
me in ore: **r** **Clidisti me** in operatione: **s** **Et pro-**
basti cor meū tecum/ in cogitationē z affectione. Ecce tri-
plex testimoniū. s. cor/
dis/ oris/ operis: quod
habeo coram te. Cum
ergo noueris bonita-
tem meā in his trib⁹:
quare semper sum in
miseria: Ideo subdit
hec consolatio: quia. s.
hec prosperitas malo-
rum nō est diu p̄man-
sura. Vnde/ **t** **Cong-**
grega eos q̄si gre-

m **rūt: p̄ficiūt z faciūt fructū.**
o **Prope es tu ori eorū: z lōge**
p **a renib⁹ eorū. Et tu dñe nosti**
q **me: vidisti me/ z p̄basti cor**
r **meū tecū. Congrega eos q̄si**
v **gregem ad victimam: z san-**
x **ctifica eos in diē occisionis.**

gem zc. quasi licet flozeant modo z impinguent: hec floritio
non est nisi quedam saginatio ad victimam: id est ad mortem.
Vnde/ **u** **Congrega zc.** i. tu cōgregabis eos in hierusalē: si-
cut grex congregat ad victimam. Quando enim venerūt chal-
dei/ tūc omnes congregati fuerūt in hierusalē p̄pter solēntia-
tem pasche: v̄l vt iniret cōsiliū quomō se defenderent. Simi-
liter z omnes congregati erant in hierusalē p̄pter solēntia-
tem pasche: quādo ciuitas a romanis fuit obfessa: in vindictā
quia christū occiderunt in tali festiuitate. **v** **Et sanctifica**
eos: id est serua eos tanq̄ animalia deputata sacrificijs: que
sancta reputant. Et hoc: **x** **In die occisionis:** vt. s.
post seruatiōē occisioni exponant. Vcl: **Sanctifica eos**
in die occisionis: id est peccata eorum purga per occisio-
nem exercit⁹ babilonis. Iudei enim/ ad litteram/ per illam
captiuitatē sunt purgati a multis peccatis. Occisio enim san-
ctificat: fm illud Job. v. c. Ipse vulnerat z medetur. i. vulne-
rando medet. Vcl. i. sanctificabis quosdam illoꝝ in tempore
in quo alij interficiēt: fm regulā **z** **iconij.** Vcl si intelligat
de destructione facta per romanos: tunc sic lege: **v** **San-**
ctifica eos: id est adduces eos in hierusalē in pascha vt san-
ctificet: **x** **In die occisionis:** christi. i. in diebus pasche.
Tūc enim obfessi sunt a romanis/ quādo cōuenientes in hie-
rusalem voluerunt sanctificari: vel in ipso die festo occisi sunt
qui erat dies sanctificatus p̄pter solēntatem: sed occisionis
ab euentu.

Moraliter: u **Congrega eos zc.** Competēs est re-
sponso ad querimoniā infirmoꝝ p̄cedentem: quasi videntur
mali esse beati dum florent hic: sed hec locūditas z floritio p̄
me p̄tetur ad hoc vt sanguinent et pingues interficiant/ quan-
do simul congregabunt ad eternam occisionē. Vnde/ **v** **Et**
sanctifica eos: id est firma eos et impingua in statu p̄spe-
ritatis. Et hoc: **x** **In die occisionis:** quo eos occides
sicut animalia quibus liberius indulgent pasca vt ad imo-
landum fiant pinguiora. In hoc ergo pacat conquestio infir-
moꝝ admirantiū de malozum prosperitate: quia. s. cedit eis
ad p̄nam. Vnde postq̄ dixit **p̄s.** **Dei autē pene moti sunt**
pedes: pene effusi sunt gressus mei: quia cēlaui sup iniquos
pacem peccatoꝝū videns: subdit: **Verūtāmē** p̄pter dolos
posuisti eis: delectasti eos dum alleuarentur. Et Job. xxi. a.
postq̄ dixit: Sublimati sūt zc. subdit: Ducunt in bonis dies
suos zc. Esa. xxxiiij. b. d. de p̄na malozum diuitū: Gladus
domini repletus est sanguine: in crassatus est adipe de sangui-
ne agnoꝝum et hircorū: z de sanguine medullatoꝝū arietum:
Victima enim domini in bosra: et interfectio magna in terra
edom: et descendēt vnicorues cum eis: et tauri cum poten-
tibus. Item Gregoꝝ sup illud Job. xxxi. a. Nūquid nō p̄-
ditio ē iniquo z alienatio opantib⁹ iniquitatē/ sic dic: Inuisi⁹
ad debitā mortē currēs effrenatis voluptatibus vritur: quia
et vituli qui mactandi sunt in liberis pascuis relinquuntur.
Et ecōtra iustus a delectatiōis transitoꝝie locūditate restrin-
git: quia z nimitz vitulus ad laboris vsū vite deputatus/ sub-
iugo tenet. **u** **Regant electis in hac vita bona terrena:** q̄ egri
z quibus spes

Moraliter

Ps. 72

* quibus spes

Job. 21. a.

Ps. 72. a.

Ps. 72.

Mat. 15. a.

ab euentu. **U. f. p.** occides eos in quo apparebis iustus et sanctus. **f. p.** vindicta. **Simile:** **Leuit. x. a.** ubi filii aaron combussit. **f. nadab** et **abiu** dixit moyses: **hoc est quod locutus est dominus:** sanctificabor in his qui appropinquaverunt mihi: et in conspectu omnis populi glorificabor. **Iustus enim et sanctus in hoc apparuit quod vindictam exercuit et de propria familia.** **a. U. f. p.** quo lugebit terra. **Lo. b.** ha omnis regionis siccabitur. **c.** propter malitiam habitantium in ea. **d.** Consumptum est animal et volucre: quoniam dixerunt: non videbit novissima nostra. **Si cum**

B

Ps. 72.

Doraliter

Ps. 146.

Ps. 71.

Ad littera

et concomitante: quia victualia non habebant in obsidione. **Dicit enim tunc lugere terra:** quando sterilis est et vacua. **Uel lege hoc de tempore sequente iudaeorum destructione:** quia facta terra in solitudine redigetur: quia solitudinem ita longam hic admirat probera. **b. Uel herba omnis regionis siccabitur:** id est totius iudaeae. **et terra vastabitur et desolabitur.** **Et hoc c. propter malitiam habitantium in ea:** scilicet terra. **d. Consumptum est animal et volucre:** quasi et terra desolata est et omnia pecora inde recesserunt propter eorum peccata. **f. Quonia dixerunt:** non videbit novissima nostra: siue non videbit deus vias nostras: quasi ideo haec eis contingeret: quia in tanta blasphemia prosuperant: ut dicerent deum ignorare vias suas: id est operationes: et nescire quid unusquisque sit passurus in futurum siue in novissimis. **Ps. Dixerunt quomodo scit deus et si est scientia in excelsis.** **Eccl. xliij. c.** Omnis homo qui transgreditur lectum suum contemnens in animam suam: et dicens: quis me videt: tenebrae circumdant me: et parietes cooperiunt me: et nemo circumspicit me quem vereor: delictorum meorum non memora bis altissimus: et non intellexit quoniam omnia videt oculus eius: quonia expellit a se timorem dei. **Sed ibidem:** Oculi domini multo plus lucidiores sunt super solem: circumspicientes omnes vis hominum. **Et enim hic dicit Hieronymus:** omnia in providentia dei aguntur. **Sed contra Diero.** Absurdum est ad hoc deducere divinam malestarum ut sciat per momenta singula quot. **f. musce moriantur vel nascantur.** **Solutio.** Scit quod moriantur vel nascantur singula per momenta: sed nescit haec per momenta singula: quia eius scientia non variat per tempora.

quibus spes vivendi est nequaquam a medico cuncta quae appetunt concedunt. **Dant autem reprobis bona quae in hac vita appetunt:** quia desperatis egris omne quod desiderant non negatur. **Perpendant igitur quae sint mala iusti quae iniquis imminent:** et nequaquam eorum felicitati inuideant quae percurrunt. **Quid enim est quod de eorum gaudiis admittant:** quando et ipsi per iter asperum ad salutem patriam redeunt et illi per aemulam praram ad foueam tendunt. **Uel Sanctifica eos in die occisionis:** quia tribulatio purgat et sanctificat hominem. **Eccl. ij. a.** In igne purgatur aurum et argentum etc. **Et. xxvij. a.** Vasa figuli probat fornax. **a. U. f. p.** quo lugebit terra: id est ecclesia: quia **b. Uel herba omnis regionis siccabitur.** i. flores virtutum et operum bonorum et doctrinae: quia in ea non apparent nisi splendor et virtutes vitiorum: cum tamen dicat sponsa de proximitate ecclesiae: **Cant. ij. c.** Flores apparuerunt in terra nostra. **Unde Ps. 146.** Qui producit in montibus solum et herbam servituti hominum: quia per prelatos bonos administrat doctrinam **Ps. 71.** subditis. **Unde Ps. Suscipiant montes pacem populo: et colles iustitiam.** **d. Consumptum est animal:** id est actiuus: qui studere debent in depascendis pascuis scripturarum. **e. Uel volucre:** contemplatiui. **Job. v. b.** Homo natus ad laborem/avis ad volandum. **g. Si cum peditibus etc.** Post terrae destructionem et iudaeorum interfectionem hinc ostendit duram hostium dominationem: cui non poterunt resistere: quare dure trahunt eos in captivitatem in chaldaeam. **b. Curreres laborasti/lasitudine:** **Quomodo contendere poteris cum equis:** **Ad littera:** sic facere factus esset:

scilicet quod aliquis qui non posset currere cum homine eunte pedes contenderet currere cum veloci equo: quasi si molestus est tibi et durum trahi pedes a pedite: quanto molestius tibi erit quod traheris pedes ab equite. **Uel quasi aliquando captiuus fuisset et ducti in captiuitatem a peditibus quos sequi durum erat vo-**

b. peditibus curreres laborasti: **t. quomodo contendere poteris cum equis:** **Cum autem in terra pacis securus fueris:** quid facies in superbia iordanis: **Ma et fratres tui et domus patris tui:**

bis: quando. **f. multa passi estis ab idumeis et ammonitis et moabitibus et alijs vicinis regionibus:** qui in centuplum a chaldeis excedunt in velocitate siue minoris sunt duritiae et potestatis quam dei: quantum minoris velocitatis sunt in currendo pedes siue pedites quam equi siue equites: quomodo ergo poteritis resistere ipsis chaldeis. **Uel pedibus. i. peditibus:** et idem est sensus. **Chaldei enim: et plebs ut dicit Hieronymus:** gaudent in equitatu: sed istae vicinae gentes propter locorum suorum difficultatem non tam pugnae et equitatu apte sunt quam latrocinij. **Est autem haec vox probera respondens populo: quod in domino videbit novissima vestra: id est destructionem: quia si cum peditibus etc.** **Cum autem in terra pacis etc.** quasi et si in terra tua tempore pacis aliquid quam habuisti securitatem: quid acturus es cum iordanem transieris et gurgites illius sustinueris: **Unde: Quid facies in superbia iordanis:** **Alia littera:** in fremitu iordanis. **i. in tumore et inundatione eius:** quasi multum fatigaberis in transeundo et in eundo in captiuitatem: non solum quia dure te ducent et velociter trahent iuxta equos suos: sed etiam quia mala erit via propter iordanis inundationem: quae totam viam quasi inmeabilem reddit. **Ad litteram enim iordanis intumescerat cum illum deberet transire.** **Per illum enim oportuit eos transire a terra sua in chaldaeam.** **Uel Quid facies in superbia iordanis. i. quid facies quando non solum hostilis exercitus te vastabit: sed etiam inundatio iordanis bona terrae operiet et inutilia reddet:** **Sed ne respondere possent scio quid faciam:** **Ego enim fugiam ad amicos et cognatos meos. i. idumeos/moabitas et ammonitas qui inuabunt me contra chaldeos: ideo dicit quod immo ipsi pugnabunt contra te.** **Unde: Ma et fratres tui:** id est idumaei: **Et domus patris tui:** id est moabitarum et ammonitarum: quod de abraha per loth generati sunt. **Gen. xix. g.**

Mystice: **Si cum peditibus curreres laborasti:** **Hoc dicit ad novicios qui volunt excedere in abstinentia illorum: qui diu fuerunt in religione.** **Uel Si cum peditibus est cum bonis in seculo:** **h. Curreres laborasti:** non potens facere bona quae faciebant: **i. Quomodo contendere poteris cum equis:** id est cum eis qui iam diu fuerunt in religione: et non iam estis sed curreres sunt quasi equi vel equites respectu secularium: et in semita vivendi: tu autem es in via et non dum in semita. **Unde Hieronymus ad quendam religiosum:** Modestam tibi ieiunia imperamus: quibus statim corpora delicata franguntur: et ante incipiunt egrotare quam sanctae conversationis iacere fundamenta. **Ibidem.** Sic debes ieiunare ut non palpites et respirare vix possis et comitum tuorum vel posteris vel traharis manibus. **Cum autem in terra pacis securus fueris:** id est in claustris: **Uidus enim terra guerrae est.** **Job. xvj. g.** In me pacem in mundo pressuram habebitis scilicet propter diversas eius curas. **Sed ex hac pace nascitur eis quandoque pugna superbiae et contentio et discordiarum:** **Uel: Quid facies in superbia iordanis:** id est in superbia quae nascitur ex iordane: id est ex humili descensu: quia enim omnia reliquerunt et se alijs subiecerunt: ex hoc superbia. **Ideo Job. xl. c.** Absorbebit fluuius: id est seculares per varia peccata fluentes: et non mirabitur et habet fiduciam quod defluat iordanis in os eius. **Ma et fratres tui.** **Hoc de christo exponitur:** quia iudei de quorum genere secundum carnem fuit christus: aduersus eum pugnauerunt: et victis et factis. **In dictis enim sustinuit contradictores: in factis observatores: in tormentis illudores.**

Et. peditibus

Et. peditibus

Uel. peditibus

Et. peditibus

Et rati sunt: Gen. xix. g. q fuit frater abrae: et idumel/ ab esau. a
Etia ipsi cu chaldeis: b **Indignauerunt aduersu te**
pugnabunt. **Et clamauerunt p te plena voce:** qsi no
solu manu pugnabunt s te: s z lingua calamitati tue insultabunt
apre: q as s te no audebat mutire. **Clamauerunt post**
te plena voce. Tagit neqcia idumeo
ru: q post iudeos fugietes clamabat: redi/
te ad nos et occultabim vos a facie chal/
deor z saluabim: quos redietes interfici/
ebat: vel chaldeis vendebat: v/ p palabat:
vt apre impropat eis Abdas in ppheta
sua. **U/ d/ Ne credas eis cu locuti**
fuerint tibi bona: qsi noli confidere in
panguitate eor: lics bona tibi pmittat. s
auxiliu v/ defensione. **Hic dicit Glo.** Nemo
nocuioz q familiaris inimic. Ideo **U/**
cheg. vij. b. d: Ab ea q dozmis i sinu tuo
custodi claustra oris tui. Et e cotra eos q
sine p silio parentu nolut intrare claustru.
Gen. xxxj. d. Jacob recessit a labā nocte:
nec indicauit ei p siliu suu: qui insecur eū
dixit ei: Quō sic fecisti: Quare nō magis
indicasti mibi vt psequer te cū gaudio
et tympanis z choris: Sic dicūt parētes
illi qui intrauit claustrum: Quare saltem nō indicasti nobis?
Uel b dicunt abbari: Nō deberetis recepisse filiū nostrū sine
nostra licentia. Sed iacob duxit secum filias laban sine illius
licentia: et respōdit ipsi labā: q te inscio profect sū: timui ne
violenter auferres filias tuas. Ideo Eccl. xxxvij. a. **Noli cō-**
siliari cū focero tuo: z a celantibus te absconde cōsiliū tuū.
Cum locuti fuerint tibi bona: id est sub specie boni
promittant falsa bona. s. ix. c. In ore suo pacem cum amico
suo loquit: z occulte ponit ei insidias.

Clamauerunt post te plena
voce dicentes: Crucifige crucifige eum: Joh. xix. a. **Esa.**
v. d. Expectaui vt faceret iudiciū: z ecce iniquitas: z iusticiam/
z ecce clamor. Uel expone vt prius de illis qui intrare volūt
claustrum. Talem enim impugnant magis parentes q ali
terahere volentes eum ab omni bono proposito dicentes:
Nonne bene possum? saluari in seculo: z facere elemosynas
de pprijs redditibus: z dare bonum exemplum alijs. Et se/
quitur cōsiliū: **Ne credas eis cum locuti fue-**
rint tibi bona. Sic z christus non credidit iudeis: quando
locuti sunt ei bona: vt dicit **Matth. xxij. b.** Magister scimus
quia verax es z viam dei in veritate doces: et nō est tibi cura
de aliquo zc. Joh. ij. d. Ipse autē iesus nō eredeat seipsum
eis: eo q ipse nosset omnes: z qz opus ei nō erat vt quis testi/
moniū phiberet de homine: Ipse em sciebat quid esset i ho/
mine. **Reliqui domū meā.** Loquit in psona domini
qui pro illorū crudelitate z blasphemā dicit se eos deserurū
z auxiliū suū ab eis subtraturū. **Reliqui domū meā.** i.
templū destructū apposuit per chaldeos. **Dimisi heredi-**
tatem meā: id auxiliū meū a iudeis subtraxi: qui pri/
erant hereditas mea quam colebam. **Esa. xix. d.** Hereditas
mea israel. **Deut. xxxij. a.** Jacob funiculus hereditatis eius.
s. x. c. Qui formauit omnia ipse est: z israel virga hereditatis
eius. **Dedi dilectam animam meam:** id est ple/
bem meā: quā pze nimia dilectione vocat animā suā: sicut de
illo quem multū diligimus: dicimus: q anima nostra est. Uel
hierusalem ideo vocat animā: quia ipsa fuit vita circūstantis
iudg: quia in illa erat templum: et extra illam non erat locus
sacrificij. **Uel: Dedi dilectam animam meam.** i. homi/
nes. s. iudeos mibi quōdam dilectos: sicut illud **Eccl. xvij.**
a. Anima que peccauerit ipsa moriet. i. homo. **In ma-**
nus inimicorū eius: id est chaldeorū. Et loquit de furu/
ris tāq sint pterita pphetica certitudine. Ideo iquā hoc fa/
ciam: quia **Facta est mibi hereditas mea quasi**
leo in silua: per crudelitatem metis z operis. **Dedit**
contra me vocem. i. blasphemā oris. q. d. crudeles fue/
runt iudg in proximos: z blasphemī contra me. s. legem meā

deserendo et idola colendo. n **Ideo odiui eam:** id est
abieci a me: vt que quōdam fuit dilecta z charissima: nunc fit
odiosa. Et ne quis dicat: Non est ita: nunq enim dominus
destruet hereditatem suam quā sic varijs donis exaltauit et
docto ribus honoraui: Ideo subdit: **Quid quis**
discolor: id diuersor color: quā hiero/
nym vocat pauonē. **Hereditas**
mea mibi: quasi imo valde pulchra est
hereditas mea z diuersis dignitatibus et
pseritatibus colorata. **Quid**
quis tincta per totum: quasi imo ita
pulchra est hereditas mea inter omnes
alias nationes: sicut pato pulcher z depl
ctus diuersis coloribus inter alias aues:
Et tamē licz ita

Reliqui domū meā. i.
populū iudeorū: qui erat mea ppropia sa
milia. **U/ Joh. j. a.** In pzia venit zc. **Dimisi hereditatē meā:** deserēdo eos
et destruēdo p romanos. **Uel p domū tē**
plū: per hereditatē tota iudg: vel specia/
liter ipsa hierusalē: que omnia a romanis
vastata sunt. **Matth. xxij. d.** Relinquet
vobis domus vestra deserta. **Joh. xij. d.** Surgite eamus
hinc: In quo significabat christū relicurum esse iudeos: et
expositurū eos captiuitati romanorū. In passioe etiā christi
audita est vox angelorū: dicentū: **quando templū scissum est:**
Transeamus ab his sedibus. **Dedi dilectā animā**
meā. i. synagogā: quam nimio amore aliq dilexi. **Reliqui**
manū inimicorū eius. i. romanis eā exposui: vel demoni/
bus: qz qsi leo crudelit cotra me rugiēdo clamauit: Crucifige
crucifige eū: **Joh. xix. a. U/ Reliqui domū meā.** i.
cēlestem hierusalē: vel sinum patris siue patrē: in incarnatio/
ne. i. formā assumpti hominis quā pater non assumpsit. **Cū**
enim dicat: **Joh. xij. b.** Pater in me est z ego i patre: nunq
ab eo separat fuit. Uel sic: quasi talē naturā accepti: in qua. i.
per quā in mūdo cōuersatus sum: non in cēlo: quādo. s. eam
accepti: tunc enim mūdo visibilis factus sum: qui ante nō erā
visibilis: qn tm apud patris maiestātē puerabar. **Dedit**
cōtra me vocē: blasphemando. Uel leo fuit psequēdo fa/
ctis: dedit vocē lingua blasphemādo. **Dimisi heredi-**
tatem meā. i. cēlestem angelorū cohabitationē: qm ad
pntiam. s. assumptē formē. Non em erat in cēlo in quātum
homo. **Dedi:** in redemptionē z pccium: quasi volūtarie
posui: **Dilectā aīaz meā in manū inimicorū ei/** in
passione: fm illud **Joh. x. d.** Potestātē habeo ponendi ani/
mam meā: quasi ego tot z tanta feci pro te o ecclesia: vt te ha/
berē in vxorem: z tu quid fecisti mibi: **Eccē!** **Facta est**
mibi hereditas mea quasi leo i silua: quasi beneficio
me passionis nō fuisti grata sed ingrata. **Ibi em agnū man/**
fuetū in imolatione me exhibui: s. ecōtrario facta es qsi leo. s.
superbie crudelitate: z dedisti contra me vocem blasphemie z
sacratiē z illusionē z falsoz testimoniozū. **Quid**
quis discolor zc. quasi imo pulcherrime eā decorauit. s.
plebem iudaicā. Unde dicit vitis frondosa: **Osee. x. a.** Dicit
olīua fructifera

Reliqui domū meā. i. meos: **Dimisi**
hereditatē meā. i. mea: **Dedi dilectā animā meā:**
id est me. **Joh. d. Matth. xvj. d.** Qui vult venire post me ab/
neget semetipsum. i. suos/ sua/ se. i. voluntatē suam que p animā
intelligit. **Gen. xij. a.** Egredere de terra tua zc. **Quid**
quis discolor. Color religiosi est honestas cōuersationis
ei: q debet indui purpura et bysso. i. exterioris carnis mace
ratione: z interioris mētis puritate. **Eccl. xvj. b.** Vestiu te
discolorib. Sed **Thren. iij. a.** dicit Quō obscuratū ē aurū/
mutatū ē color optimus. Uel illi sūt auis discolor in malo: q
exterius signa bonitatis habent: sed interius immūdi sunt: vt
hypocrite: **Cōtra illō Leuit. xix. d.** Ueste q ex duob p terra
est nō indueris. Et b est: **Quid quis tincta p to/**
z 2 * tū: Tales em

Aliter fm
hiero.
C
Al. f. speluce
biene

Doraliter

Dylice

Ad litterā

Et tamen licet ista pulchra sit: a Venite congregami oēs bestie terre. i. multitudo diversarū gentiū crudelium venite cum chaldeis. b Operate ad deuorandū. i. oīno et irrecuperabiliter et celeriter vastate eā. Et loquit ad modū alicui⁹ qui eū habet pulchrā auē quā dilexit multū si aliquid pra eū cōmiserit dicit:

Munqd non pulchra est auis mea: et tamen dabo eā escam catro vel canī ad deuorandum: q. d. ppter pulchritudinē et dignitatem hereditatis meae

a Venite cōgregami oīs bestie terre: pperate ad deuorandū. Pastores multi demoliti sūt vineā meā: cōcul-

ca licet sit hereditas mea nō dimittā quin destruaam eā. Vel ad litterā sic est: q. quādo auis tincta ē vel auis discolor. i. alteri coloris q̄ aliq̄ aues: vt dicit: non quia diuersos habeat colores: sed quia diuersum habet colorem ab alijs auibus: contra inq̄ talem insurgant aliq̄ aues et eam deplumant: sic contra populū iudeorum qui alium deum coluerunt q̄ gentes: et aliq̄ assignati erant: insurrexerūt omnes gentes. Et hoc est: Munquid auis discolor: quasi imo talis est. Sed quia colorē suum nō honorat: nec se occultat ab alijs auibus. i. gentibus: Immo in eis cōfidit: et apud eas conuersat per illozum idolatriam: Ideo Venite et cōgregamini etc.

Scdm biero.

* oliua fructifera: speciosa et pulchra. s. rj. c. Dicitur populus peculiaris: Deut. vj. b. Et tamen quia ingrata fuit bonis meis et me est psecuta: a Venite cōgregamini omnes bestie terre. i. omnes gentes cum romanis venite ad vastandū eam. Hoc significatū est Judic. xliij. a. vbi habet q. sanfon reliquit patriam suam vadens in thānata philistinorū. i. mundū. Interpretat eū thānata exploratores ascensionis. Ad hoc enim in mundū venit vt illos vinculo charitatis neceret: qui sūt solliciti ascendere in celum. Eribi assumptus vxorē. i. iudicā plebem: sed dimisit eam: vt ibi dicit: reuertens ad patriā suā. In cui⁹ reuersu illa vxor copulauit se aliq̄: et ideo quādo redijt combussit terrā eorū: vt dicit Judic. xv. a. Littera Septuaginta habet: Munquid spelunca hienē hereditas mea mibi: hienā est nocturna bestia: quē viuit de cadaveribus mortuorū. De sepulchris enim effodit corpora: et nō est aliqua immūdicta qua non vtatur. Et dicit q. est qui dam serpens qui nascit de putredine dozi hominis mortui: et significat populū iudeorum: qui i spurcitijs peccatorū suorum offendit. Munquid spelunca hienē hereditas: quasi nunquid mortem meā intantū sinit iudg vt in me mortuū deficiant me lacerando: sicut hienā cadauera mortuorū corrodit et dilaniat:

Moraliter

* tum: Tales enim tincti sunt exterius: Non enim tincti sūt in lana. i. interi⁹: sed tm̄ in signo extrinseco qd̄ est in superficie exteriori: et ideo cito deletur color. i. per modicū humorem superiectum. i. psecutionis vel blasphemie vel vanę laudis. Vel auis discolor et tincta per totum: possunt dici mulieres ornate diuersis gemmis et coloribus meretricijs fucate. De quibus Hieronym⁹ dicit: quap̄ facies nimio candore deformate idola mentiunt. Tales non sunt hereditas domini: et si sint creatione. i. et redemptione: tm̄ eas domin⁹ proijcit a se: dicens: a Venite cōgregamini etc. Esa. lvi. c. Omnes bestie agri venite ad deuorandū: vniuersę bestie saluos. Et subdit causam: Speculatores et ceteri omnes: nesciunt vniuersi: canes muti non valentes latrare: videntes vana: dormientes et amantes somnia: et canes impudentissimi nescierūt saturitatē. Sed dicit Ps. Me tradas bestijs animas confidentes tibi. c. Pastores multi demoliti sunt. Hic ponit causam destructionis pdictę: et fm̄ aliam expositionē ostendit qui sunt ministri pdictę destructionis. Pastores multi demoliti sunt vineam meā. i. plati ipsorum iudeorum. i. principes et sacerdotes fuerunt causa demolitionis subditorū. Vel c. Pastores multi. i. principes chaldeorum: de quibus. s. vj. a. Ad eam venient pastores et greges eorum: fixerunt in ea tentoria: quasi principes chaldeorū cum suo exercitu eam obsiderunt. d. Demoliti sunt: id

73. Ad litterā

est demolient: e Vineam meā: id est plebem iudicā. Unde Esa. v. b. Vineam domini exercituum domus israel est. f Conculcauerūt: id est conculcabunt et vastabunt siue potentia oppriment. g Partē meā: id est sortem. i. populum iudeorum: qui est pars mea et hereditas. b De-

derūt portionem meā desiderabile in desertū solitudinis: posuerūt eā i dissipationē luxurę sup-

derūt portionem meā desiderabile in desertū solitudinis. i. vt sit deserta et solitaria. i. deserta sine habitatore: solitaria sine deo adiutore vel solatiū p̄bente.

i Posuerunt eam in dissipationē: per omniū bonorū eius vastationē. k Luxit super me: id peccauit contra me. Simile Apoc. i. b. Planget se super eum omnes tribus frę. i. qz peccauerunt pra eum. Ideo luxit. i. in merore capriuitatis fuit. Vel Luxit sup me. i. de me. i. qz auxiliū meū pdidit: sic miser plozat sup filio. i. de filio. Et sup me. i. ad me vt vindicāre eam de hostibus: sicut aliquis plozat ad

amicū qui potest

Mystice: c Pastores multi. Vt cōparauerat dominus ecclesiā aut discolori vel tinctę per totū: et pdixerat eā ab omnib⁹ bestijs deuorandā. i. diuersis vitijs subiiciendā et demonibus ad deuorandum: cuius rei causam in pastores refundit. Vbi Pastores multi. Simile Esa. lvi. c. Omnis bestie agri venite ad deuorandū. Et subdit causam: Speculatores eius ceteri omnes etc. Illi autē pastores sunt multi: qui in ouibus nō vnū sed multa querunt. i. non earum salutē: sed lac et lanam: propter quod ab illo vno summo pastore diuisi sunt: qui dicit Job. x. c. Ego sum pastor bonus. Vbi enim a fructibus frumenti vini et olei sui multiplicati sunt. Unde de

Mystice

his dicit Eccl. xxxij. a. Vt pastores israel qui pascunt semetipsos etc. Vel Multi. i. stulti: quia stultorū infinitus est numer⁹: vt dicit Eccl. i. c. Demoliti sunt vineā meā. i. ecclesiā a mole sanctitatis et grauitatis morū et bonorū operum diuiserūt. f Conculcauerūt partē meā: spiritualia in ecclesijs suis vilipendendo. Non autē conculcāt suā partē: quia de temporalib⁹ cōgregandis: tota est eorum sollicitudo. Unde Eccl. xxxij. e. Cum limpidissimā aquam biberetis: id est sortem temporalium vobis retineretis: reliquam pedibus vestris turbabatis. i. partē dñi. i. spiritualia vilipendendo: et sic oues sine pastu dimittebatis. Zach. xj. d. O pastor et idolum derelinquēs gregem. Esa. liij. c. Depasti estis vineā meā: cum magis eam pascere deberet. Vel g Partem meā. i. religiosos/orphanos/pauperes/viduas/et pupillos. Zach. xj. a. Pasce pecora occisionis quę qui possidebant occidebant et non dolebant et vendebant ea. b De-

Mystice

derunt portionem meā desiderabile in desertū solitudinis. Portio domini quā vult ipse habere: sunt anime quas ipse redemit sanguine. p̄rio. Tātū em̄ emit vt solus possideat: vt dicit Augustin⁹. Quę portio est desiderabilis: qz desiderat animas et affectat sibi deuotas. Sap. xj. d. Tua sūt domine omnia qui amas animas. Hanc portionem in desertum et in solitudinem ponunt: qui animas subditorū inculcas et desertas dimittunt in culpam eas deducendo: per quam a deo deserunt. i. Posuerunt eam in dissipationē: vt non tm̄ vni vitio subiacerent: sed per diuersa distrabant. Quodlibet em̄ vitium accipit vnum frustum: vt singula mē-

Mystice

bra per singula vitia dissipent. Ps. Exterminauit eam aper de silua. i. p̄gelatus dente. i. aduocationis vel rapacitatis vel mali exempli: et singularis ferus depastus est eam. i. ceruus qui tempore amoris sui libidinofsi singulariter vadit. Vbi sunt p̄gelati: hi ad modum cerui venenum deberent extrahere de corde peccatorū: sed ipsi in terrenorū abundantia volūt solē esse. k Luxit sup me. i. ad me: vt de malis plaris eā vindicāre q̄ eā diripiunt. Luget em̄ ecclesia p̄ dissipationē suā a pastoribus facta. Vbi clamat ad deū. Vbi Eccl. xxxv. c. Non despiciet dñs p̄ces pupilli: nec viduā si effudat loq̄lā gemi⁹: Vbi lacrymę viduę ad maxillā descendit: et exclamatio ei⁹

* sup deducēt eas:

Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

amicū qui pōt eū vindicare de iniuria sibi illata. a Desolatione desolata est omnis terra. i. tota iudæa oīno r pfecte desolabit et vastabit. Et hē: b Quia nullus est qui recogitet corde. i. ideo vastabit pplus qz nō est platus vī aliquis iustus qui p̄lo p̄uideat recogitādo ex corde quō ire dei possint orationib⁹ resistere. Al' iō: qz nullus ē q̄ affectuose deū recogitet ad eū colendū r ei deuote seruīdō. Al' iō: qz nullus ē q̄ causam tantę desolationis attendat. i. peccata sua ppēdat r pponat emendare. s. vij. c. Nullus ē q̄ pgnitētiā agat super peccato suo dicens: quid feci: Et ne credat q̄ possint euadere p̄ sua. i. in loca deserta et occulta: Ideo dicit: c Sup oīs vias deserti veniunt vastatores terre. i. per omnes. Vel dicit: d Sup oēs vias: qz oīs vias opient: quasi tāta erit hostiū multitudo r ita vbiq; diffusa: vt null⁹ eorum possit euadere fugiendo in desertū. In hoc etiā q̄ dicit: deserti: tangit viam que est de chaldæa in iudæā: Per desertū em̄ est via. v Quia gladius dñi. i. vindicta vī sentētia dñi q̄ cōtra iudeos iam data ē. Al' gladi⁹: ad litterā: exercit⁹ hostilis a dño missus: e Deuorabit omnia vbiq;. f Ab extremo frē vsq; ad extremū eius. i. a termino vsq; ad terminū: ita vt nihil remaneat. Sed ne credant se posse sibi reconciliare r placare hostes: Ideo dicit: g Nō est pax: quasi quid p̄ singula dicā: generaliter dico q̄ non est pax. h Inuērsē carni. i. alicui viuenti in terrā illa. f. neq; nobili neq; ignobili: iuueni vel seni: diuiti vel pauperi. Vel: i Nō est pax: fugietibus de vrbe. f. si etiā fugiēdi inuenirēt facultatē. Sed ne dicant: bene victualibus muniemus ciuitates nostras: ita q̄ in eis bene poterimus resistere hostibus. Sed dicit q̄ non: quia nec terra reddet semen suum. Et hoc est: k Seminauerūt triticū r spinas messuerūt: quasi loco tritici semina: nō iuenerūt i messe nisi carduos r herbas spinosās r inutilles. l Hereditatē acceperūt a deo: m Et nō eis pderit: quia nō eis sed hostib⁹ fructificabit. Vel sic: n Seminauerūt triticū r spinas messuerūt. i. meliora expectauerūt r venērūt pessima: Sperabāt em̄ p̄sp̄era se seminasse vī meruisse r aduersa p̄pelli sunt. o Hereditatē acceperūt: r eis nō pderit. i. a deo acceperūt rerū omniū abundantia que eis nō pderit: quia. f. ea abusi sunt. n Cōfundemini. i. vilificabimini ab hostibus: p Fructib⁹ vestris. i. p operib⁹ vestris malis. p Propter iram furoris dñi: quia dñs iratus vindicabit r puniet vos r peccata vestra: quasi erubescetis de peccatis vestris in vobismetip̄is qz videbitis r sentietis iram dñi in vos. Unde Esa. i. g. Erubescetis sup hortis quos elegeratis vobis cum fueritis velut quercus. Vel: n Cōfundemini a fructibus vestris: quasi cum tempus fructuū euenerit nihil in agris reperietis: qui semina facta tempore messis vos collecturos sperabatis: r sic erubescetis.

Desolatione desolata est omnis terra. i. a gra r doctrina. Esa. xxvij. d. Cōfractiōe p̄tinget fra: r tritidē p̄teret fra: cōmotiōe cōmouebit fra: agitatioē agitabit fra. b Quia nullus est qui recogitet corde. i. q̄ ex intimo cordis affectu curā habeat ai ap ecclie vel plebis sibi cōmissę. Esa. lvij. a. Just⁹ perit. i. i piculo ē: vī a iusticia cadit: et nō ē q̄ recogitet. c Sup oēs vias deserti rē. Uīe deserti sūt cogitatioēs vel affectioēs r opatioēs peccatoris: q̄s oēs sibi subiiciūt demones i p̄sentī p culpā: vī i futuro eas opprimāt. i. p eis malos opprimāt p pgnā. Uī de peccatoze dī: Job. xx. d. Cladēt r veniēt sup eū horribiles: r omnes tenebrę absconditę sunt in occultis eius.

Dystice
Et q̄drū
p̄licet

Quia gladi⁹ dñi. i. ei⁹ vindicta: e Deuorabit ab extremo frē vsq; ad extremū ei⁹. i. a cogitatioē vel affectioē aiē terrenę vsq; ad cōpletionē opatiois malę. Sap. iij. d. Cōmouebit illos a fundamentis vsq; ad sup̄mū. f. operū desolabit: q̄si a minorib⁹ vsq; ad maiores vindicta dñi se excedet. g Nō ē pax vniuersę carni. i. illis q̄ sūt versi in carnē. Par. f. pectoris i via: nec cōnitatis i patria. Esa. lvij. d. Nō ē pax ip̄is dic dñs. h Seminauerūt triticū. i. opera de genere bonorum: vī verbū dōmini alijs p̄dicauerūt. k Et spinas messuerūt: i. p̄p̄tū mercedē quesierūt r habuerūt. Sp̄ing em̄ sūt oluitię: vt dī: Matth. xij. c.

Receperūt mercedē suā. Agget. j. b. Seminauit multū. i. sp̄ualia p̄dicauit: vel bona opa fecit: r inutilitatis parum. i. sp̄alia q̄ nihil sunt in respectu vite eterne vī bonorū op̄e sp̄ualiu. l Hereditatē acceperūt. i. abudantiā sp̄ualiu. f. manib⁹ obujs r exp̄atis: nō ad dandū: s̄ ad accipiendū sp̄. m Et nō eis pderit i futuro. Uī Prover. xi. a. Nō pderit diuitię i die vltiois. Ecce. vij. e. Argētū eorū for̄ eijciet: r aurū eorū i sterq̄litiū erit: Argētū eorū r aurū nō valebit eos liberare in die furoris dñi. n Cōfundemini a fructib⁹ vestris p̄p̄t irā furoris dñi. i. erubescetis de diuitijs vris q̄s tanto studio cōgregastis: r nimio affectu dilexistis: cū eas inuitiles eē r deficere videbit i die furor̄ dñi. i. iudicij vī mortis. Job. xxj. b. Ducūt in bonis dies suos: Ecce fruct⁹ malorū: Et in p̄icto ad inferna descendūt: Ecce eorū cōfusio. Quē fructū habuistis illis i q̄b⁹ nūc erubescetis: Al' p̄ fruct⁹ opera mala eorū: de quib⁹ tūc erubescēt. Alia fra habet: Cōfundemini a gloriatioē vīa. i. a vestib⁹ vris ornatis r domib⁹ laqueatis r dignitatib⁹ r nobilitatib⁹: de quib⁹ sup̄bitis. Origenes. Nō est glorioa nobilitas q̄ in locis tā turpib⁹ generat. q̄ hęc dicit dñs. Dic dñs i cōsolationē p̄p̄i sui: sicut mos est in p̄phetis: vastationē p̄dicat hostiliū nationū. Dñs em̄ est tanq̄ p̄mater: q̄ cū filiū suū iuste s̄berauerit: idignat tñ virgē q̄ filiū lesit: et ideo eā cōburit. Ita dñs cū p̄ idumēos r alios iudęorū hostes iudeos iuste afflixerit: q̄si tñ ex indignatioē eos igne captiuitatē cōburit. q̄ hęc dicit dñs. Hoc dicit p̄p̄ba: s̄ tñ p̄sonā mutat i p̄sonā dñi: dicens: r Aduersū oēs vicinos meos pessimos. i. idumēos: moabit as: philistęos: amonitas: q̄ ad fra: r vicini erāt frē sanctę. s Qui tangūt hereditatē rē. i. vastat iudęos. t Ecce ego euellā eos rē. q̄si vrosq; i. iudęos r illos vicinos captiuabo. v Euellam de medio eorū. i. iudęos de fra sua: vī idumēos. x Et cū euellero eos cōuertar: ad misericordiā. y Et miserebor eorū r reducā eos. i. misericordit̄ reducā eos. z Vix ad hereditatē suā. i. quēlibet ad hereditatē p̄p̄iā. a Et vix i in terrā suā. i.

Aduersū oēs vicinos rē. Licet dñs p̄p̄e cutores in p̄sentī sepe puniat malos p̄ meritis eorū: nihilomin⁹ nō obliuiscet punire ipsos p̄secutores. s Qui tangūt hereditatē rē. Uī Esa. xxvj. b. In fra sanctorū iniq; gessit: nō videbit gl̄iā dñi. Ipsis em̄ nō sufficit torq̄re malos: s̄ oēs in differēt torq̄nt. f. bonos r malos. Ps. Nolite tāgere charisof meos. Uī Zach. ij. c. Qui tetigerit vos: tangit pupillā oculi mei. Itē Luc. x. c. Qui vos spernit me spernit. Al' vicini pessimi sūt sacerdotes: p̄cipue q̄ sūt vicini christi: q̄ q̄tidie tāgūt ei⁹ corp⁹ r sanguinē. s sūt pessimi. Vāli: p̄p̄m sibi cōmissū nō docēdo vī oronib⁹ p̄regēdo. Peiores i se male viuēdo: r cor⁹ pus dñi pollutis manib⁹ r polluto ore r sordido corde atretrādo. Pessimi p̄ malū exemplū torū mūdū corūpēdo. s Qui tangūt hereditatē pauperū bona diripiēdo. t Ecce ego euellā eos de fra sua: p̄ijcēdo in infernū.

B

Ro. 6. d.

Ad litterā

Dystice

Ps. 104.

Et dicit dñs

In terra sua. i. iudei in iudeam: idumei in idumeam: moab similiter in terra sua: sic de alijs. Tamē dicit quidā hoc tñ esse verū de iudeis. f. quia redierūt post septuaginta annos: sed nō sic alijs. f. idumei et alijs. a. Et erit. i. accidit hoc quod sequit: b. Si eruditi didicerint vias ppli mei. i. le-

gicima et ceremonias ei⁹ et ritū colendi deū: Fra: q. At iurēt in nomie meo. hoc. f. modo: d. Aut do minus. i. si qñ iurare oportebit per nomen meū et non per nomen suozū idolorū iurauerint: e. Sicut olim: f. Docuerunt populū meū iurare i baal. i. p nomē idoli sui baal: vt sicut populū ad legitima sua et cultum idolorū suozū traxerūt: et p nomē illoz iurare fecerūt: ita modo ecōtrario ad legitima populū mei cōuertant: et nomē meū nō nomē idolorū ad affirmāda iuramēta sua assumpserint: Juxta illud Deut. vi. c. Dominū deū tuū timeb: et illi soli serues: ac p nomē ei⁹ iurabis. Si inq; h fecerint: Edificabunt rē. Vbi nos habem⁹: Si eruditi rē. alia littera habet: si eruti. Et tūc sic lege: Eruti de captiuitate: g. Edificabunt. i. habebunt ciuitates edificatas: h. In medio terre populū mei. Et hoc erit: Si didicerint vias populū mei rē. sicut docuerūt pplm meū iurare in baal ante captiuitatē suā. Et lege sic iacet littera: b. Si eruditi rē. f. de captiuitate: qñ si postq; redierint de captiuitate nō statim ad peccata sua reuersi fuerint. Et Si eruditi a pctō idolatrię: g. Edificabunt rē. qñ ipsi erūt inter pplōs meos. p. i. et erūt hēditas mea: et multiplicabo eos in pplis q ante non erāt pplūs: qñ. f. idolatrię erāt. i. d. Si nō audierit vba mea aure artēta et obediēti corde. k. Euellā gentē illā: qñ iterū captiuabo eos. f. captiuitate p romanos: l. Euulsionē: qñ ad illos qui captiui ducentur: vel fugitiui per mundum vagabunt. m. Perditiōne: qñ ad illos qui occidentur.

Et erit si eruditi didicerint vias populū mei vt iurēt in nomie meo viuit dñs: sicut docuerūt populū meū iurare i baal: edificabunt in medio populū mei. Qd si nō audierint euellam gentē illam euulsionē et pditiōne ait dominus. Ca. XIII.

Ec dicit dñs ad me: Uade et posside tibi

traxerūt: et p nomē illoz iurare fecerūt: ita modo ecōtrario ad legitima populū mei cōuertant: et nomē meū nō nomē idolorū ad affirmāda iuramēta sua assumpserint: Juxta illud Deut. vi. c. Dominū deū tuū timeb: et illi soli serues: ac p nomē ei⁹ iurabis. Si inq; h fecerint: Edificabunt rē. Vbi nos habem⁹: Si eruditi rē. alia littera habet: si eruti. Et tūc sic lege: Eruti de captiuitate: g. Edificabunt. i. habebunt ciuitates edificatas: h. In medio terre populū mei. Et hoc erit: Si didicerint vias populū mei rē. sicut docuerūt pplm meū iurare in baal ante captiuitatē suā. Et lege sic iacet littera: b. Si eruditi rē. f. de captiuitate: qñ si postq; redierint de captiuitate nō statim ad peccata sua reuersi fuerint. Et Si eruditi a pctō idolatrię: g. Edificabunt rē. qñ ipsi erūt inter pplōs meos. p. i. et erūt hēditas mea: et multiplicabo eos in pplis q ante non erāt pplūs: qñ. f. idolatrię erāt. i. d. Si nō audierit vba mea aure artēta et obediēti corde. k. Euellā gentē illā: qñ iterū captiuabo eos. f. captiuitate p romanos: l. Euulsionē: qñ ad illos qui captiui ducentur: vel fugitiui per mundum vagabunt. m. Perditiōne: qñ ad illos qui occidentur. Expo. Ca. XIII.

Ec dicit dñs rē. Sicut supra iudeis peccātibus et pēntere nolētib⁹ cōminat⁹ est futurā captiuitatē: vt sic p terrore pēnax puerterent ad deū: Ita ad hūc cōminat⁹ et apte et sub metaphora eandē captiuitatē. Et di uidit hoc capitulū in quinq; ptes. Primo sub metaphora lūbari qd positū i euphrate cōputrescit iudeoz captiuitas ostēdit: qui tanq; lumbare dñi erāt et p familiaritatē cōiuncti: sed ab eo in regionē chaldeoz vbi erat ad litterā fluuius euphrates detecti sunt: et ibi cōputruerūt et viles facti sūt. Secūdo sū metaphora laguncule plene vino repletio oīm doloꝝ et amaritudinū et tribulationū i eis cōplēday ostendit: ibi: Dices ergo ad eos sermonē. Tertio p̄dicta eozū captiuitate et calamitate ad attentionē p̄dictoz eos iuitat et ad pēnitentiā et correctionē delictoz anteq; cōminatō in eis compleat: ibi: Audite et auribus p̄cipite. Quarto eoz inobediētiā et rebellionē deploꝝat et iobediētiā pēnā: quā quia eam supra p metaphora dixerat: in qua aptius declarat p̄dicens oīs iudaię p̄uaticatiōis et regis vel regni deiectionē remouens ab eis egypti auxiliū: et dicit supuentiū hostiū maximā multitudinē ab aquilone venturā totiusq; iudaię ppli doloꝝ qñ parturientis futurum intolerabilē: ibi: Qd si hoc nō audieritis. Quinto causam p̄dictozū malozū determinat. f. multitudinē iniquitatū illoꝝ ad obstinationē siue impēnitentiā illoꝝ et duram ceruicē: ibi: Qd si dixeris in corde tuo. Dicit ergo. n. Uade: quasi ad forum vt emas: o. Et posside tibi lumbare lineū rē. qd delicatū est. p. Et in aquā non inferes illud donec. f. ad te loquar et p̄cipiā tibi qd de illo debeas facere. Et. In aquā nō inferes

illud. i. donec sis ad euphraten. Et hoc dicit qz forte in via sua vsq; ad babylonē p iter fluebat euphrates. q. Et possedi lūbare iuxta vbi dñi rē. qñ emi vt eēt meū. Per lūbare pplūs iudeoz significat. Jeremias si mutuo accepit et possedit lūbare: vt itelligas dñm in aliena s. p̄p̄ta curatiōe et misera

lumbare lineū: et pones illud sup lumbos tuos: et in aquā nō inferes illud. Et possedi lumbare iuxta verbū dñi: et posui circa lūbos meos. Et factus ē sermo dñi ad me se cūdo: dicēs: Uade lumbare qd possedisti: quod est circa lumbos tuos: et surgens vade ad euphraten: et absconde ibi illud in foramine petre.

tiōe pplm sibi p̄iunctis se et cōglutinasse. Dicis autē lumbare lineū. Lūm em de terra orit sine candore: sic populus ille non meritis suis deo cōpular⁹ est: sed per dei misericōdiā. r. Tolle lūbare. i. a te separa: qñ facta figura q se parat⁹ est pplūs a me p peccata sua. s. Et surgens: facta figurans q surgā in vindictā p̄ra eos quos diu

expectat ad pēnitentiā. Uade ad euphratē et absconde illud in foramine petre. i. in cauera alicui⁹ crepidi nis riparū euphratis. In quo notat strictā et firmā captiuitatem factā p assyrios: apud quos captus est pplūs p̄pter peccata sua. Et ibi absconditus est: quia ibi sunt i multitudinē gen

Abystice: Uade et posside tibi lūbare lineū. Lūbare hieremie ē qlibet iust⁹: qz sic lūbare later: sic iust⁹ nō manifeste sed latenter deo adheret. Vñ cōparat iustus thesauro abscondito in agro: Matth. xij. f. Nullo mō vellet hō esse sine lumbari: multū offenderet si auferret et violēter: sic multū debet dolere hō qñ a deo separaf: qz multū deus inde offendit. Uō lumbare dicit esse lineū: qz oīs homo de limo terre fact⁹ est: sicut de terra nascit linū: et multis rursionib⁹ puenit ad candore iusticie: et tunc pfecte adheret deo. i. Cor. vi. d. Qui adheret deo vnus spūs est: qñ. f. redit ad p̄stine innocētię candore p multiplices cōtritiones. Uōc lūbare dicit possidere dñs: qz p̄prio iure et p̄p̄ta miserationē nos possidet. i. iustos. Deut. xxxij. a. Nūquid nō ipse est p̄r tuus q possedit te: et fecit et creauit te: p. Et in aquā nō inferes illud: carnalis voluptatis: vel abundantē sp̄alis: quia hęc memoriā dei tollunt a corde: si fixerint in illo radice. Vñ Deut. vi. b. Cūq; introduxerit te dñs de⁹ tuus in trā p q iurauit patrib⁹ tuis abraham isaac et iacob: et dederit tibi ciuitates magnas et optimas qñ nō edificasti: domos plenas multax opū qñ nō extruxisti: cisternas qñ nō fodisti: vinea et oliueta q nō plantasti: et comederis et saturat⁹ fueris: caue diligēter ne obliuiscaris dñi dei tui. Sap. liij. c. Fascinatio nugacitat⁹ obscurat bona et incōstantia cōcupiscētię trāsuertit sensum. Inferre ergo lūbare i aquā ē ire post cōcupiscētiās et vanitates mūdi: q p varia vicia more feruēt vsq; fluēt aq; fluere faciūt. i. Timoth. vi. b. Qui volunt diuites fieri rē. Eccl. xvij. d. Fili post cōcupiscētiās tuas nō eas rē. Sz. Eccl. i. b. d. Dia flumina. i. fluidi intrāt mare. Sed magis dicit vnicuiq; v. Absconde tibi illud i foramine petre. i. in christi vulnerib⁹ p iugē meditationē. Esa. ij. c. Ingredere in petram: et abscondere in fossa humo. Esa. ij. d. Veni amica mea in foraminib⁹ petre: in cauerna macerie. Petra em ē christus: vt dicit. i. Cor. x. a. Vel in malo: v. Absconde tibi illud in foramine petre. i. in p̄funda obstinationē: vbi cōputrescit hō ita vt nulli vsui bono aptus sit. In euphrate aut abscondi ē i abundantia diuitiay et delitiay absorberi: vbi pēnit⁹ cōputrescit abscondit⁹ vt nulli vsui bono sit apt⁹: qz quāto qñ deo familiarior: tāto cadēs fuit abiectior. Vñ Eccl. xv. a. Fili bois qd fiet de ligno vit: ex oib⁹ lignis nemōz: Nunqd vtile erit ad op⁹: etiā cum esset integrum nō erat aptum ad epus: quāto magis cū ignis illud deuorauerit et combusserit: nihil ex eo fiet operis. Esa. xxx. c. Contere sicut conterit lagena figuli cōtritione p̄gualida: et non inueniet de fragmentis testa in qua poterit igniculus de

Et dicit dñs ad me: Uade et posside tibi lūbare lineū. Lūbare hieremie ē qlibet iust⁹: qz sic lūbare later: sic iust⁹ nō manifeste sed latenter deo adheret. Vñ cōparat iustus thesauro abscondito in agro: Matth. xij. f. Nullo mō vellet hō esse sine lumbari: multū offenderet si auferret et violēter: sic multū debet dolere hō qñ a deo separaf: qz multū deus inde offendit. Uō lumbare dicit esse lineū: qz oīs homo de limo terre fact⁹ est: sicut de terra nascit linū: et multis rursionib⁹ puenit ad candore iusticie: et tunc pfecte adheret deo. i. Cor. vi. d. Qui adheret deo vnus spūs est: qñ. f. redit ad p̄stine innocētię candore p multiplices cōtritiones. Uōc lūbare dicit possidere dñs: qz p̄prio iure et p̄p̄ta miserationē nos possidet. i. iustos. Deut. xxxij. a. Nūquid nō ipse est p̄r tuus q possedit te: et fecit et creauit te: p. Et in aquā nō inferes illud: carnalis voluptatis: vel abundantē sp̄alis: quia hęc memoriā dei tollunt a corde: si fixerint in illo radice. Vñ Deut. vi. b. Cūq; introduxerit te dñs de⁹ tuus in trā p q iurauit patrib⁹ tuis abraham isaac et iacob: et dederit tibi ciuitates magnas et optimas qñ nō edificasti: domos plenas multax opū qñ nō extruxisti: cisternas qñ nō fodisti: vinea et oliueta q nō plantasti: et comederis et saturat⁹ fueris: caue diligēter ne obliuiscaris dñi dei tui. Sap. liij. c. Fascinatio nugacitat⁹ obscurat bona et incōstantia cōcupiscētię trāsuertit sensum. Inferre ergo lūbare i aquā ē ire post cōcupiscētiās et vanitates mūdi: q p varia vicia more feruēt vsq; fluēt aq; fluere faciūt. i. Timoth. vi. b. Qui volunt diuites fieri rē. Eccl. xvij. d. Fili post cōcupiscētiās tuas nō eas rē. Sz. Eccl. i. b. d. Dia flumina. i. fluidi intrāt mare. Sed magis dicit vnicuiq; v. Absconde tibi illud i foramine petre. i. in christi vulnerib⁹ p iugē meditationē. Esa. ij. c. Ingredere in petram: et abscondere in fossa humo. Esa. ij. d. Veni amica mea in foraminib⁹ petre: in cauerna macerie. Petra em ē christus: vt dicit. i. Cor. x. a. Vel in malo: v. Absconde tibi illud in foramine petre. i. in p̄funda obstinationē: vbi cōputrescit hō ita vt nulli vsui bono aptus sit. In euphrate aut abscondi ē i abundantia diuitiay et delitiay absorberi: vbi pēnit⁹ cōputrescit abscondit⁹ vt nulli vsui bono sit apt⁹: qz quāto qñ deo familiarior: tāto cadēs fuit abiectior. Vñ Eccl. xv. a. Fili bois qd fiet de ligno vit: ex oib⁹ lignis nemōz: Nunqd vtile erit ad op⁹: etiā cum esset integrum nō erat aptum ad epus: quāto magis cū ignis illud deuorauerit et combusserit: nihil ex eo fiet operis. Esa. xxx. c. Contere sicut conterit lagena figuli cōtritione p̄gualida: et non inueniet de fragmentis testa in qua poterit igniculus de

Et factum est etc. Surge et vade ad euphratem et tolle inde lumbare etc. in signum reuersiois populi ab illa captiuitate facta post septuaginta annos.

Et abij et abscondi illud in euphrate sicut ceperat mibi dominus. Et factum est post dies plurimos dixit dominus ad me: Surge et vade ad euphraten et tolle inde lumbare etc.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulans etc. sic agglutinaui mibi: sicut dicitur per legis dationem.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulans etc. sic agglutinaui mibi: sicut dicitur per legis dationem.

vsui aptu: intelligit de diuitibus: qui in euphrate computrescunt: qui ideo nulli vsui dicunt apti: quia nomine non sunt digni.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulans etc. sic agglutinaui mibi: sicut dicitur per legis dationem.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulans etc. sic agglutinaui mibi: sicut dicitur per legis dationem.

temporalis abundantia que transitoria est: non potest denominare illos super quos transit: sicut nemo ideo dicitur gallus: qui per galliam transit: sed magis paupertas hominem nominat vel denominat: quia in ea natus est homo et in ea moratur.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulans etc. sic agglutinaui mibi: sicut dicitur per legis dationem.

Ps. 104.

3 4 qui sedent etc.

Et nobillu: in quoz congregatioe z concordia z audaci societate gloriabaris cõtra omis alias natiões. a Quid dices cõ visitauerit te: dñs per chaldeos visitatioe pene: b Tu em docuisti eos aduersu te. i. hostes tuos. In b em q confederatione amicitie cum illis queebas: ad eoz auxilia cõfugiẽdo z idola eorum colẽdo: super hac occasione amicitie dicerit venire ad te: z intrare latibula tua: vt sic p quos peccasti: p eosdẽ punteris. Et erudisti in caput tuu: ad est cõtra caput tuu: vt marie quãdo ezechias nuõijs bala: dã ostẽdit quicqd erat in thesauris suis: Esa. xxxix. a. Et ad auxilia eoz cõfugiẽdo: vt dicitu est. f. Nũquid nõ dolores apprehederunt te. i. apprehederunt te: s. Quasi mulierẽ parturientẽ. Sic mulierẽ subito arripit partus z dolor i hora qua nescit: sic captiuitas repente tibi veniet. Esa. xlii. b. Torõiones z dolores tenebunt eos: quasi parturiẽtes dolebunt.

Et tapper bendent.

7.30.c.

Dyffice

Ps. 47.

Ps. 31.

a Quid dices cum visitauerit te: Tu em docuisti eos aduersu te: et erudisti in caput tuu. Nũquid nõ dolores apprehederunt te quasi mulierẽ parturientẽ: Quasi si dixeris in corde tuo: quare venerunt mihi hec: Propter multitudinẽ iniquitatis tuẽ reuelata sunt verecũdiora tua: pollute sunt plante tuẽ. Si mutare potest ethiops pellẽ suam: aut par-

terius erubescit interiorẽ turpitudinẽ cõfiteri. Et ideo do- minus tam crebro dicit: Matth. xxiij. et Luc. xj. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo cõquerit dñs eos: quasi mibi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quãdo ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suã. Bñ aut p pardũ notat hypocrite: quia quãdo pardus depingit / coronatus depingit: leo autẽ non sic: nec tamen pardus rex est animaliu: sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamẽ nõ regnabunt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Matth. xxij. c. Ex hoc loco surgit error quozũdam dicentium peccata cõsuetudinis vel obstinatõis: vel aliqd peccatu non posse dimitti: z esse a natura. Cõtra quos est ipse textus qui dicit: o Mũ didiceritis malũ: quicquid est discit / non nature est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinus: qñi nũ dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erũt. Tamẽ peccata ex peccati cõsuetudine quasi in natura conuertunt. Cõsuetudo em ẽ altera natura. Et ita pprie est verũ qd dicit q homo est spũs vadens z nõ rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manũ: de qua nõ potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nõ posse habet anima nõ vitio cõditõris: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñi stipulã zẽ. que fm vnã sui partem fertur ex vna parte: fm aliã ex aliã: sic de istis dicit q fiet eis. s. eodẽ. b. Dispergam eos: virũ a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozũ: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zẽ. Ps. Lanõ puluis quẽ projicit ventus a facie terre. q. Hec soza tua. i. hoc accidet tibi: pp peccata tua o tu hierlm: r. Parsq mẽsurẽ tuẽ. i. luxa quãtitatẽ pcti tui. Esa. xlvij. b. In mẽsura z mẽsura cũ ablecta fuerit iudicabit eã. Deut. xxv. a. Juxta mẽsurã pcti erit z plagaz modus. Matth. vij. a. In q mẽsura mẽ si fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatẽ. t. Et cõfusa es i mẽdacio. i. In pmissõib pseudo: vel i idolis: vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cõfidis sup baculũ arũdineũ zẽ. Et i tpalũ abundantiã zẽ. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventũ: sic q attẽdit ad vlla mẽdacia. v. Et ego nudavi femora tua cõtra facie tuã. Quis ad pplm idolatrã: qñi ego manifestabo idola tua q colit: z oĩa alia peccata tua apta faciã p pene afflictionẽ quã mõ tẽgras. Ps. Argua te z statuã z facie tuã. x. Adulteria tua / apparebũt scz ad iõimĩã. Sz dẽ Ezech. xlvij. f. Quacũqz hora igemuerit pctõz zẽ. y. Et hinnit tuus zẽ. i. Imperiũ idolatrã: sic equus cũ hinnitũ fertur in libidũ: z quasi cũ infantia. s. y. c. Quisqz ad vxõz

re potest zẽ. Sic arguit eos de obstinatõie z impenitẽtia. q. d. ppbeta p nihilo hoc dico: quia nõ emendabunt. Sicut em ethiops vt pardus non mutat a colore suo: sic populus non mutabit a cõsuetudine sua mala. n. Et vos poteritis: quasi nõ poteritis. Per nigredinẽ pellis ethiopsis itelligit eoz mala cõsuetudo que vit aut nunq euellit: Hoc ẽ q lacarus quadruman cum magnis lachrymis et clamore z gemitu valido suscitatur est: Job. xj. e. Prouer. xxij. a. Prouerbis ẽ: adolefcẽs sup vltã suã etiam cũ senuerit nõ recedet ab ea. Per pardũ variatẽ designat hypocritarũ duplicitatẽ: q vit aut nũq auellit. Hoc em peccatũ marie adberet ossibus: quia hõ qui videt sanctus ex-

terius erubescit interiorẽ turpitudinẽ cõfiteri. Et ideo do- minus tam crebro dicit: Matth. xxiij. et Luc. xj. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo cõquerit dñs eos: quasi mibi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quãdo ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suã. Bñ aut p pardũ notat hypocrite: quia quãdo pardus depingit / coronatus depingit: leo autẽ non sic: nec tamen pardus rex est animaliu: sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamẽ nõ regnabunt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Matth. xxij. c. Ex hoc loco surgit error quozũdam dicentium peccata cõsuetudinis vel obstinatõis: vel aliqd peccatu non posse dimitti: z esse a natura. Cõtra quos est ipse textus qui dicit: o Mũ didiceritis malũ: quicquid est discit / non nature est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinus: qñi nũ dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erũt. Tamẽ peccata ex peccati cõsuetudine quasi in natura conuertunt. Cõsuetudo em ẽ altera natura. Et ita pprie est verũ qd dicit q homo est spũs vadens z nõ rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manũ: de qua nõ potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nõ posse habet anima nõ vitio cõditõris: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñi stipulã zẽ. que fm vnã sui partem fertur ex vna parte: fm aliã ex aliã: sic de istis dicit q fiet eis. s. eodẽ. b. Dispergam eos: virũ a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozũ: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zẽ. Ps. Lanõ puluis quẽ projicit ventus a facie terre. q. Hec soza tua. i. hoc accidet tibi: pp peccata tua o tu hierlm: r. Parsq mẽsurẽ tuẽ. i. luxa quãtitatẽ pcti tui. Esa. xlvij. b. In mẽsura z mẽsura cũ ablecta fuerit iudicabit eã. Deut. xxv. a. Juxta mẽsurã pcti erit z plagaz modus. Matth. vij. a. In q mẽsura mẽ si fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatẽ. t. Et cõfusa es i mẽdacio. i. In pmissõib pseudo: vel i idolis: vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cõfidis sup baculũ arũdineũ zẽ. Et i tpalũ abundantiã zẽ. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventũ: sic q attẽdit ad vlla mẽdacia. v. Et ego nudavi femora tua cõtra facie tuã. Quis ad pplm idolatrã: qñi ego manifestabo idola tua q colit: z oĩa alia peccata tua apta faciã p pene afflictionẽ quã mõ tẽgras. Ps. Argua te z statuã z facie tuã. x. Adulteria tua / apparebũt scz ad iõimĩã. Sz dẽ Ezech. xlvij. f. Quacũqz hora igemuerit pctõz zẽ. y. Et hinnit tuus zẽ. i. Imperiũ idolatrã: sic equus cũ hinnitũ fertur in libidũ: z quasi cũ infantia. s. y. c. Quisqz ad vxõz

terius erubescit interiorẽ turpitudinẽ cõfiteri. Et ideo do- minus tam crebro dicit: Matth. xxiij. et Luc. xj. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo cõquerit dñs eos: quasi mibi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quãdo ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suã. Bñ aut p pardũ notat hypocrite: quia quãdo pardus depingit / coronatus depingit: leo autẽ non sic: nec tamen pardus rex est animaliu: sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamẽ nõ regnabunt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Matth. xxij. c. Ex hoc loco surgit error quozũdam dicentium peccata cõsuetudinis vel obstinatõis: vel aliqd peccatu non posse dimitti: z esse a natura. Cõtra quos est ipse textus qui dicit: o Mũ didiceritis malũ: quicquid est discit / non nature est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinus: qñi nũ dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erũt. Tamẽ peccata ex peccati cõsuetudine quasi in natura conuertunt. Cõsuetudo em ẽ altera natura. Et ita pprie est verũ qd dicit q homo est spũs vadens z nõ rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manũ: de qua nõ potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nõ posse habet anima nõ vitio cõditõris: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñi stipulã zẽ. que fm vnã sui partem fertur ex vna parte: fm aliã ex aliã: sic de istis dicit q fiet eis. s. eodẽ. b. Dispergam eos: virũ a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozũ: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zẽ. Ps. Lanõ puluis quẽ projicit ventus a facie terre. q. Hec soza tua. i. hoc accidet tibi: pp peccata tua o tu hierlm: r. Parsq mẽsurẽ tuẽ. i. luxa quãtitatẽ pcti tui. Esa. xlvij. b. In mẽsura z mẽsura cũ ablecta fuerit iudicabit eã. Deut. xxv. a. Juxta mẽsurã pcti erit z plagaz modus. Matth. vij. a. In q mẽsura mẽ si fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatẽ. t. Et cõfusa es i mẽdacio. i. In pmissõib pseudo: vel i idolis: vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cõfidis sup baculũ arũdineũ zẽ. Et i tpalũ abundantiã zẽ. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventũ: sic q attẽdit ad vlla mẽdacia. v. Et ego nudavi femora tua cõtra facie tuã. Quis ad pplm idolatrã: qñi ego manifestabo idola tua q colit: z oĩa alia peccata tua apta faciã p pene afflictionẽ quã mõ tẽgras. Ps. Argua te z statuã z facie tuã. x. Adulteria tua / apparebũt scz ad iõimĩã. Sz dẽ Ezech. xlvij. f. Quacũqz hora igemuerit pctõz zẽ. y. Et hinnit tuus zẽ. i. Imperiũ idolatrã: sic equus cũ hinnitũ fertur in libidũ: z quasi cũ infantia. s. y. c. Quisqz ad vxõz

terius erubescit interiorẽ turpitudinẽ cõfiteri. Et ideo do- minus tam crebro dicit: Matth. xxiij. et Luc. xj. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo cõquerit dñs eos: quasi mibi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quãdo ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suã. Bñ aut p pardũ notat hypocrite: quia quãdo pardus depingit / coronatus depingit: leo autẽ non sic: nec tamen pardus rex est animaliu: sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamẽ nõ regnabunt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Matth. xxij. c. Ex hoc loco surgit error quozũdam dicentium peccata cõsuetudinis vel obstinatõis: vel aliqd peccatu non posse dimitti: z esse a natura. Cõtra quos est ipse textus qui dicit: o Mũ didiceritis malũ: quicquid est discit / non nature est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinus: qñi nũ dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erũt. Tamẽ peccata ex peccati cõsuetudine quasi in natura conuertunt. Cõsuetudo em ẽ altera natura. Et ita pprie est verũ qd dicit q homo est spũs vadens z nõ rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manũ: de qua nõ potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nõ posse habet anima nõ vitio cõditõris: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñi stipulã zẽ. que fm vnã sui partem fertur ex vna parte: fm aliã ex aliã: sic de istis dicit q fiet eis. s. eodẽ. b. Dispergam eos: virũ a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozũ: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zẽ. Ps. Lanõ puluis quẽ projicit ventus a facie terre. q. Hec soza tua. i. hoc accidet tibi: pp peccata tua o tu hierlm: r. Parsq mẽsurẽ tuẽ. i. luxa quãtitatẽ pcti tui. Esa. xlvij. b. In mẽsura z mẽsura cũ ablecta fuerit iudicabit eã. Deut. xxv. a. Juxta mẽsurã pcti erit z plagaz modus. Matth. vij. a. In q mẽsura mẽ si fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatẽ. t. Et cõfusa es i mẽdacio. i. In pmissõib pseudo: vel i idolis: vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cõfidis sup baculũ arũdineũ zẽ. Et i tpalũ abundantiã zẽ. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventũ: sic q attẽdit ad vlla mẽdacia. v. Et ego nudavi femora tua cõtra facie tuã. Quis ad pplm idolatrã: qñi ego manifestabo idola tua q colit: z oĩa alia peccata tua apta faciã p pene afflictionẽ quã mõ tẽgras. Ps. Argua te z statuã z facie tuã. x. Adulteria tua / apparebũt scz ad iõimĩã. Sz dẽ Ezech. xlvij. f. Quacũqz hora igemuerit pctõz zẽ. y. Et hinnit tuus zẽ. i. Imperiũ idolatrã: sic equus cũ hinnitũ fertur in libidũ: z quasi cũ infantia. s. y. c. Quisqz ad vxõz

terius erubescit interiorẽ turpitudinẽ cõfiteri. Et ideo do- minus tam crebro dicit: Matth. xxiij. et Luc. xj. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo cõquerit dñs eos: quasi mibi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quãdo ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suã. Bñ aut p pardũ notat hypocrite: quia quãdo pardus depingit / coronatus depingit: leo autẽ non sic: nec tamen pardus rex est animaliu: sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamẽ nõ regnabunt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Matth. xxij. c. Ex hoc loco surgit error quozũdam dicentium peccata cõsuetudinis vel obstinatõis: vel aliqd peccatu non posse dimitti: z esse a natura. Cõtra quos est ipse textus qui dicit: o Mũ didiceritis malũ: quicquid est discit / non nature est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinus: qñi nũ dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erũt. Tamẽ peccata ex peccati cõsuetudine quasi in natura conuertunt. Cõsuetudo em ẽ altera natura. Et ita pprie est verũ qd dicit q homo est spũs vadens z nõ rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manũ: de qua nõ potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nõ posse habet anima nõ vitio cõditõris: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñi stipulã zẽ. que fm vnã sui partem fertur ex vna parte: fm aliã ex aliã: sic de istis dicit q fiet eis. s. eodẽ. b. Dispergam eos: virũ a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozũ: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zẽ. Ps. Lanõ puluis quẽ projicit ventus a facie terre. q. Hec soza tua. i. hoc accidet tibi: pp peccata tua o tu hierlm: r. Parsq mẽsurẽ tuẽ. i. luxa quãtitatẽ pcti tui. Esa. xlvij. b. In mẽsura z mẽsura cũ ablecta fuerit iudicabit eã. Deut. xxv. a. Juxta mẽsurã pcti erit z plagaz modus. Matth. vij. a. In q mẽsura mẽ si fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatẽ. t. Et cõfusa es i mẽdacio. i. In pmissõib pseudo: vel i idolis: vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cõfidis sup baculũ arũdineũ zẽ. Et i tpalũ abundantiã zẽ. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventũ: sic q attẽdit ad vlla mẽdacia. v. Et ego nudavi femora tua cõtra facie tuã. Quis ad pplm idolatrã: qñi ego manifestabo idola tua q colit: z oĩa alia peccata tua apta faciã p pene afflictionẽ quã mõ tẽgras. Ps. Argua te z statuã z facie tuã. x. Adulteria tua / apparebũt scz ad iõimĩã. Sz dẽ Ezech. xlvij. f. Quacũqz hora igemuerit pctõz zẽ. y. Et hinnit tuus zẽ. i. Imperiũ idolatrã: sic equus cũ hinnitũ fertur in libidũ: z quasi cũ infantia. s. y. c. Quisqz ad vxõz

terius erubescit interiorẽ turpitudinẽ cõfiteri. Et ideo do- minus tam crebro dicit: Matth. xxiij. et Luc. xj. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo cõquerit dñs eos: quasi mibi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quãdo ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suã. Bñ aut p pardũ notat hypocrite: quia quãdo pardus depingit / coronatus depingit: leo autẽ non sic: nec tamen pardus rex est animaliu: sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamẽ nõ regnabunt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Matth. xxij. c. Ex hoc loco surgit error quozũdam dicentium peccata cõsuetudinis vel obstinatõis: vel aliqd peccatu non posse dimitti: z esse a natura. Cõtra quos est ipse textus qui dicit: o Mũ didiceritis malũ: quicquid est discit / non nature est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinus: qñi nũ dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erũt. Tamẽ peccata ex peccati cõsuetudine quasi in natura conuertunt. Cõsuetudo em ẽ altera natura. Et ita pprie est verũ qd dicit q homo est spũs vadens z nõ rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manũ: de qua nõ potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nõ posse habet anima nõ vitio cõditõris: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñi stipulã zẽ. que fm vnã sui partem fertur ex vna parte: fm aliã ex aliã: sic de istis dicit q fiet eis. s. eodẽ. b. Dispergam eos: virũ a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozũ: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zẽ. Ps. Lanõ puluis quẽ projicit ventus a facie terre. q. Hec soza tua. i. hoc accidet tibi: pp peccata tua o tu hierlm: r. Parsq mẽsurẽ tuẽ. i. luxa quãtitatẽ pcti tui. Esa. xlvij. b. In mẽsura z mẽsura cũ ablecta fuerit iudicabit eã. Deut. xxv. a. Juxta mẽsurã pcti erit z plagaz modus. Matth. vij. a. In q mẽsura mẽ si fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatẽ. t. Et cõfusa es i mẽdacio. i. In pmissõib pseudo: vel i idolis: vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cõfidis sup baculũ arũdineũ zẽ. Et i tpalũ abundantiã zẽ. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventũ: sic q attẽdit ad vlla mẽdacia. v. Et ego nudavi femora tua cõtra facie tuã. Quis ad pplm idolatrã: qñi ego manifestabo idola tua q colit: z oĩa alia peccata tua apta faciã p pene afflictionẽ quã mõ tẽgras. Ps. Argua te z statuã z facie tuã. x. Adulteria tua / apparebũt scz ad iõimĩã. Sz dẽ Ezech. xlvij. f. Quacũqz hora igemuerit pctõz zẽ. y. Et hinnit tuus zẽ. i. Imperiũ idolatrã: sic equus cũ hinnitũ fertur in libidũ: z quasi cũ infantia. s. y. c. Quisqz ad vxõz

Supra dicitur in agro... Et ego nudavi femora tua... Quis ad pplm idolatrã... Quisqz ad vxõz

Quosquisq; ad vxoꝝ pꝛimi sui hinniēbat. a **Sup colles** in agro vidi abominatiōes tuas. s. idolatrie: q̄si nō solū in ciuitatib; sed in campis et collibus. Et ideo/ b **Uenit tibi hierlm:** nō mūdaberis. i. qz nō es mūdāta: c **Post me. i. me sequēdo.** d **Uscq; adhuc:** q̄si q̄diu te expecta/ bo: q̄si non spero am/ pli⁹ tuā mundationē: exquo adhuc non es mūdāta. Sic mystice: ille in collibus forni/ cas vt nō videat: q̄ p supbia elarus ad hūilitatē nō inclināf. Job xv.c. **Lucurrit aduer/ sus deū erecto collo:** et pinguis ceruice armar⁹ est.

Expo. Ca. XIII.

Quod factū est vbuꝝ zc.

q **Hoc capitu.**

lum in quinq; partes diuiditur. Primo comminatur de futu/ ra siccitate tanta vt luceant homines in ciuitatibus: etiam maiores: vt duces/ pncipes et diuites/ et nō solū paupes pꝛ defectu aque: et terra p̄ siccitate vastet a fructib; et herbis: et viri agricolę vacui sint a fructib; et aialia a pastu. Secundo post dñicā cōminationē subiungit orationē q̄ in psona sui vel populi petit misericordiā: et q̄rit causam q̄re dñs alienet se a p̄lo suo et a terra sua: et q̄si pegrinans ab eis se tranferat ad auxiliū aliaz gentiū: ibi: **Si iniquitates nostꝛę.** Tertio cau/ sam p̄dicte desolatiōis et alienatiōis suę ab eis dñs determinat: quia. i. p̄plus dilexit mouere pedes instabiles in cultu suo et in confidētia auxiliū sui nō p̄sistens: sed ad alias gentes confugi/ ens: vnde ppter hoc p̄cedentē et p̄phę et p̄p̄i orationē non ex/ audiedā p̄dicat: s̄ eos gladio/ peste/ fame perituros/ oñdit: ibi: **Hec dicit dñs p̄lo huic zc.** Quarto audita et intelle/ cta ientētia dñi in malū iudeoz; cōquerit p̄pha de pseudo. p/ p̄betis: qui cōtrariū p̄dicabant: et ideo a dño tam esa q̄ po/ pulo vindictā futurā p̄dicat: ita vt in agris morientē gladio: in ciuitatibus peste et fame: vel in longinquā terram captiuent: ibi: **Et dixit domin⁹ ad me.** Quinto iterum p̄pheta in psona sui vel populi p̄nitentis inter flagella/ ad orationem se cōuertit: peccasse se denūcians/ sēdñs secum factū in patrib; et deo: et bñficia sibi p̄stita ab ipso cōmemorans: et idolorū inutilitatē et impotentia cōfitemens: quia cuncrā p̄dictā siccit/ atem/ pluuias et nubes dare non possunt: sed deus solus qui omnia fecit: ibi: **Nūquid p̄iiciens.** Dicit q̄: e **Qd factum est zc.** quasi vere tibi cōtingēt hęc p̄dicta mala. e **Qd id est quia/ f **Factum est verbum domini de sermonib; siccitatis. i. cōminatibus siccitate.** g **Luxit iudea.** Sicut dicit p̄zaru lūdere cū floret: sic terra lugere p siccitate et ariditate. **U **Luxit ira. i. habitatoꝝ zel⁹ iugebūt siccitate et ariditate quā sustinebūt in obsidione.** h **Portę eius corruerūt. i. conclusi intra portas: vt sumat continēs p cōtēto.** i **Corruerūt. i. solitarię factę sūt: qz nō ē q̄ ferat p eas cibaria.** Vel ad litterā/ diruptę sūt per exercitū chaldeo/ rum. k **Obscurate sunt in terra: id est spureę factę sunt per ruinas: que prius lucebant per pulchrā compositionem.** l **Et clamor hierusalē ascendit.** Clamabunt em valde p̄ famis angustia et anxietate: et p̄ siccitate potus vel terre. Unde/ n **Abiōres miserūt minores zc. et oꝝ erue runt capita sua/ pꝛ dolore: t **Propter terre va/ stitātē: que facta est propter tātam uerilitatem: et ariditatē. Que tanta erat: y **Ham et cerua in agro peperit et reliquit. i. fēru suum: b **Quia non erat herba/ quam sumeret ad pastū: et ideo nō habebat lac quo aler fērum.************

Et onagri steterūt

Mystice: s **Luxit iudea. i. ecclesia: q̄ luget p incola/ tu p̄sentis miserie et p dilationē patrię. Uñ significat p axam q̄ sedens sup asinā flens et euilans perq̄t a patre suo irriguum superi⁹ et inferi⁹: vt dicit Judic. j. c. Vel/ **Luxit iudea/ p****

pter defectū et arefactionē fontium. i. doctorū et p̄dicatoꝝ: um. Jobel. j. d. **Ericcati sunt fontes aquarū: et ignis deuorauit speciosa deserti.** b **Portę eius/ plati. P̄s. Diligit domi/ nus portas sion sup omnia tabernacula iacob. Per q̄s tanq̄ per portas deberent intrare subditi ad vitam.** i **Corruerunt/ in terrā p cupi/ ditatē. k **Obscu/ rate sunt in terra/ amissa luce gratię et itelligētię p terrenoꝝ amozem: ita vt iā nulli p ipsos mittant ad vi/ ram. Dant. xxiij. b. Uē vob scribe et pha/ risci qui habetis clauē sciētię: nec intratis nec alios intrare finitis.** l **Et ideo/ clamor hierusalē. i. ecclesię: m **Ascendit/ ad deū pro casu p̄glatoꝝ: um.******

Ps. 86.

p̄ fēru minores suos ad aquā: q̄ venerūt ad hauriēdū: nō iue/ nerūt aquā: rep̄ortauerūt va/ sa sua vacua. Cōfusi sunt et afflicti: et operuerunt capita sua ppter terre vastitatem: quia nōn venit pluuiā in ter/ ram. Cōfusi sunt agricolę: et operuerunt capita sua. Nam et cerua in agro peperit et re/ liquit: quia non erat herba.

Z h̄ren. j. b. **Uē sion lugent eo q̄ nō sint qui ventant ad solē/ nitatē: oñs portę eius destructę/ sacerdotes eius gementes.** Z h̄ren. ij. c. **Deficę sunt in terra portę eius: pdidit et cōtruit vectes eius. De hac p̄latoꝝ obscuratiōe/ Z h̄ren. iij. a. Quō obscuratū est aurū: mutatus est color optimus: dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omniū platęaz. Lux em antiqui/ tus erat in mūdo: vt dicit Dant. v. b. n **Abiōres/ pla/ ti: o **Abiōres/ minores suos. i. bñditos: p **Ad aquā doctrinę verbi dei: quos inuitat ad audiendā doctrinā: et cum venerint nullā doctrinā aut eruditionē iueniūt. Uñ/ q **Uē nerūt ad hauriēdū: nō inuenerūt aquā: qz cū faciūt suas visitatiōes: nec ipsi p̄dicāt: nec alios p se p̄dicare faciūt. Esa. xij. d. Egenit paupes q̄rūt aquas et nō sunt: lingua eoz sit aruit. Z h̄ren. iij. a. Paruuli petierūt panē et nō erat q̄ frā geret eis. r **Reportauerūt vasa sua vacua. i. corda sine doctrina: s **Et operuerunt capita sua/ dolentes: qz nō inuenerūt aquā doctrinę: t **Propter tre vastitatē. i. ecclesię destructionē: q̄ fit ppter defectū p̄latoꝝ q̄ nō docent vt deberet. Prouer. xxvij. b. Regnāb; impis/ ruit hōim. Et. xxix. c. Uñ defecerit p̄pheta dissipabit p̄plus. Uñ Job xij. c. Si cōtinuerit aquas oia siccabunt. Uñ/ y **Quia nō venit pluuiā in trā/ doctrinę. Et tō/ x **Cōfusi sūt agri/ colę: oꝝ uerūt capita sua. i. mitris vel capillis/ nolentes discoopire ad p̄dicandū vel celebrandū: cū tñ dicit. j. Cor. xj. a. Dis vit orās aut p̄phētās velato capite deturpat caput suū. y **Ham et cerua. i. ecclesia/ trāsiliens lurosa luxurię/ spinera auaricię/ mōtuosa supbię. Cerua aut maxie sūt plati: qz inter oia animalia h̄ tñ animal lachrymal: ad inuendū q̄ inter omnes homies plati debent effluere viscerib; misericor/ dię et pietatis: Juxta illud qd dicit ad ecclesiam/ Casi. vij. b. Oculi tui sicut piscinę i efebōn: qd interpretat cingulū mero/ ris. z **In agro peperit. Parit em cerua in via strata: quia scit q̄ ibi non vadit lupus qui rapiat fērum: Sic p̄dica/ tores et doctores debent ducere cōuersos ad vitam cōmunē: nō ad incōsuetos moꝝes: ne diabol⁹ eos deuoret p recidiū. Job. xxxix. a. Nūquid parturientes ceruas obseruasti: dinu/ merasti mēses cōceptus earum: et scisti tempus partus earū? Incuruant ad fērum et pariunt: et rugitus emittunt: quasi ad hoc vt pariant oportet eas incuruari p doctrinę humilitatē et rugire per compassionē. a **Reliquit: vt faciunt illi qui semel p̄dicauerunt aliquibus: et postea ad eas nunq̄ redeunt. Vel vt faciunt illi qui parochias suas dimittunt. Job. xxxix. b. In terra derelinquit oua sua: obliuiscit q̄ pes cōculcet ea aut bestia agri conterat. Vel/ z **In agro peperit: id est in aperto aliqua bona opera fecit. a **Reliquit. i. bñ ope/ rari cessauit: b **Quia nō erat herba. i. doctrina q̄ refi/ ciat et capiat lac ad alendū se vel alios. Dicitur q̄ cerua odo/ re narium attrahit serpētes de cauerna: sic plati odoꝝ verbi dei et exēpli debet fugare diabolū de cordib; pctōꝝ. Esa. xj. b. Quia lactatus fuit/ manū suam mittit i cauerna reguli: et********************************

super foramina aspīdū

cont: a // Gladi? z fames non erit in terra hac: quasi nequa qd pder vos dominus in inferno vbi erit gladius: id est p'sentia omnium malorum: z fames. i. carētia oim bonoy. De p'mo Job. xix. d. Fugite a facie gladij: qm vltor iniquitatu ē gladi? De secundo / Esa. lxx. c. Serui mei comedēt z vos elu- rict. S. i. b // In gla- dio z fame consu- mentur prophete illi z ppli zc. scz qui illis acquieverūt. Si- mille / Esa. ix. c. Erunt qui beatificāt populū istū seducētes: z q bñ- ficanf p'cepitanti. Et Danth. xv. b. Si cec- ceco ducatu p'ster: am- bo in foueā cadūt. Jo- dī Prouer. i. b. Fili- mi si te lactauerit pec- catores me acquiescas eis. Thren. iij. a. La- mie nudauerūt mam- mā: lactauerunt catu- los suos. Hoc est lac- mulleris egyptiacę q- vti nō potuit moyses: sed magi lacte hebrez: vt dī Exo. ij. b. Eccl. xij. d. In labijs suis indulcat inimicus: z in corde suo insidiat vt subuertat te in foueā. c // Erūt proiecti in vijs hierlm p fame zc. i. infepulti: vt ab oib' cōculcent qui legē dei p cōtempnū calca- uerūt. d // mystice: d // In vijs hierlm. i. in stātib' ecclē- się: q sūt tres. i. h'ginū / cōiugator / viduarū: c // Proiecti / vt ab oib' hī cōtemnant: q in his nō reptent. Eccl. ix. b. Du- ller que est fornicaria quasi stercus in via conculcabitur. e

Thren. 1. f.

Dystice

Ps. 38.

Ps. 6.

Idcirco hec dicit dominus de prophetis qui prophetant in nomine meo / q's ego non mis- dicentes: Gladius z fames nō erit in terra hac. In gladio z fame cōsument pphete illi: et ppli qbus ppheta- uerūt / erūt proiecti i vijs hier- rusalē p fame z gladio: et nō erit q sepeliat eos: ipsi z vxores eorum / filij z filię eorū / et effundā sup eos malū suū. Et dices ad eos vbu istud: Educāt oculi mei lachry- s mā p noctē z diē et nō tace-

ant: quōniā cōtritiōe magna cōtrita est vgo filia ppli mei: plāga pessima vehementer. Si egressus fuero ad agros / ecce occisi gladio: et si in- trōiero ciuitatem / ecce atte- nuati fame. Propheta qz z sacerdos abierūt in terram quam ignorabant. Nūquid proieciēs abiecisti iudā / aut sion abomināta est aia tuaz? Quare q p'cussisti nos ita vt nulla sit sanitas? Expectaui- mus pacē z nō est bonū: z tē- p' curatiōis z ecce turbatio.

egressus fuero zc. et ita erat i obsidione / ad litterā: qz i clu- tate defect' erat cibi z por'. S. i. si aliq's euasit famē / gladio oc- cidebat: nō propheta qz z sacerdos abieci i frā quā ignorabāt. i. alienā et ignorā p captiuitatē. Et qd mix b de minorib' cū etiā de maiorib' sit h' vez. Sic mystice p' tritiōe ecclē i mēbris stendū ē: qz i eis ē sterilitas ab opib' bonis. i. cō- trita ē zc. p'corū multitudinē. k // Pla- ga pessima vehe- mēter: eorūde magni tudine. Mala sūt pla- ga ecclē tpe martyri- cidaz: peior tpe here- ticor: pessima tpe fal- sorū fratru: sicut mō. Ideo dicit Esa. xxx. vij. d. In pace ama- ritudo mea amarissi- ma. Sed pessima ve- hement tpe antichri- sti: qd erit i fine mūdi: qd erit tanta tribula- tio quāta vnq's n' fuit: p' quā nisi abbreuia-

ti esset dies illi nō esset salua ois caro: vt dī Danth. xxxij. b. Si egressus fuero ad agros. i. seculares. m // Ecce occisi gladio. i. luxurie / inuidie / discordie / z rapine / vel ma- nifesti peccati. Esa. xxi. d. A facie em gladior' fugerūt: a facie gladij iminētis: a facie arc' extēti: a facie grauis plij. n // Et si introiero ciuitatē / religiois: o // Ecce attenuati fa- me / verbi dei / vel cupiditate: vel fame dñici panis. i. spūalis refectiois z pinguedinis charitatis: De q' Ps. Sicut adipe z pinguedine repleat aia mea. Sed magis igne abūdāt q nū- q' diē sufficit: Prouer. xxx. c. i. cupiditate habēdi. Sed tū dī Thren. iij. b. Veli' fuit occisi gladio q' interfecti fame: qm illi cito / isti morose consumpti sūt. Maior em est spes de cō- uersioe laici mali q' religiosi mali. De h' Deut. xxxij. d. Foris vastabit eos gladi' z int' pauor. Thren. i. g. Foris interficit gladi' z domi mors filis est. In platis malis z intrus z foris mors est: qz p eos q' extra ecclā sūt scādalicant: qz vita mala eor' exteriores detinet i errore. Qui aut i ecclā sūt mortunt fame s'bi dei. Thren. iij. a. Paruuli pteritū panē: z nō erat q' frāgeret eis. p // Prop'ha qz z sacerdos. i. mali z pleu- do. pphē v' plati. Th. s. vj. c. A ppha vsq' ad sacerdotē cūcti faciūt dolū. q // Abierūt i frā quā ignorabāt. i. infernū: quē ignorare vidēt / dū sic peccāt ac si nō crederēt ire illuc: ac si cū morte z inferno fecisset pactū: vt dī Esa. xxvij. d. i. ac si crederēt illa sibi non posse nocere. S. i. vt ibidē. e. dī. Mō sta- bit pactū vīm cū morte: s' flagellū iundās cū trāsierit vlt' ei i pculcatōnē. Al' dicit' ignorare: qz si scirēt p xp'iētā q'lis ei / nō ita illuc irēt. Est em s'bi terra horrozis z vastē solitudinis: Deut. xxxij. b. Job. x. d. Terra miserie z tenebrar' zc. // Nū- quid proieciēs abiecisti iudā. i. duas trib' cū i eis fuerit tē- plū z religio cult' diuini: s // Aut sio. i. i q' erat tēplū: i. abo- minata ē aia tua zc. i. volūtas tua o dñi: vt ita repēte z tā- ta plaga p'cussisset eos vt nulla possit adhiberi medicina. Vni- // Expectaui' pacē / spūalis: s // Et t'pus curati- onis. i. liberatiōis ab his tor malis q' ita irumuerūt. S. i. ecclā a // Et ecce turbatio. i. seductiois z fremit' hostiū. d // ysti- ce: Dicit' ppha q' dñs pphas z sacerdotes. i. platos et do- ctiores ita abiecerat. Sed nō est mirādū: qz iust' est dñs. Qui em pmi sūt i culpa / pmi erūt i pena. Sap. vj. a. Dilcite iudi- ces finitū terre zc. Vbi. Iudiciū durissimū his qui p'sunt fiet. v // Expectaui' pacē / cū carne / mūdo / z diabolo. Danth. x. d. Mō veni pacē mittere sed gladiū. Vel / v // Expectaui- mus / mīmis diu: x // Pacē. i. facere pactū cū deo. i. vsq' ad mortē. y // Et nō est bonū / tam diu expectare: s // Et temp' curatiōis. i. p'nitētię expectaui' vsq' ad senectū- tem que nō sinit nos facere p'nitentiā. Mō q' miremur de dei iusticia: sed ei' magis

Dystice

B

Ps. 6.

Dystice

ppace illius terre petenda / solebat fieri pcessio quolibet mē /
 le: maxime in pmitiva ecclesia. P̄s. Rogate que ad pacē sūt
 bierusalē. Item P̄s. Adhæreat lingua mea faucib⁹ meis / si
 nō meminero tui: si nō pposuero rē. a **Tu reliquisti me /**
 auertēdo te ab incōmutabili bono: qd̄ ē causa tantę calamita
 tis p̄dicte. b **Re /**

trozisti abijisti / con /
 uertendo te ad bonū
 cōmutabile. i. ad idola
 que olim abieceras. ij.
 Def. ij. d. Si refugie
 res cōmūnatiōes mū
 di in cognitiōe dñi nri
 & saluatoris lesu chri
 sti: his rursus simpli
 cati supant: facta sunt
 eis posteriora deteri
 ora priorib⁹: Tales em̄
 sunt canis reuersus ad
 vomitū: Sic iudei car
 nes derelictas in egypto / desiderauerūt in deserto / & perierūt:
 Numeri. xj. b. Sed dī Phil. iij. c. Posterior op̄ oblit⁹ rē. Uñ
 Luc. ix. g. Nemo mittens manū suam ad aratrum & respiciēs
 retro: aptus est regno dei. Vel / **Retrozsum.** i. ad ea que de
 bent esse retro. i. temporalia. s. ij. f. Uerterūt ad me tergum &
 nō faciem. c **Et extendam manū meā super te rē.**
 Extensio manus / significat iram dei cōsumatā ad disperdē
 dum. Ezech. xx. f. In brachio extento et in furore effuso re
 gnabo super vos. Esa. lx. c. In omnibus his non est auersus
 furor ei⁹: sed adhuc manus ei⁹ extensa. d **Laborauit ro /**
 gans: quasi sepiissime ad salutem puocauit eos: in qua fre
 quātatione alius sepius esset. P̄s. Laborauit clamās / rauce fa
 cte sunt fauces meę. Vel ad litterā: multū laborabat in discor
 rendo & p̄dicando iudeis. Alia littera habet: Laborauit ro
 gatus. Sicut vir q̄ ad multas & instātes preces multoz di
 misit peccatū suę vxori adulteranti / ad vltimū potest dicere:
 Laborauit rogat⁹. Unde Luc. xj. b. Ille si perseuerauerit
 pulsans / dico vobis: etsi non dabit illi surgens / eo q̄ amicus
 eius sit: p̄pter improbitatē tamē eius surget: & dabit illi quot
 quot habet necessarios. Al / Laborauit / p̄phetas exhor
 tantes sepe eos ad dimittendū peccata. e **Et dispersā**
eos ventilabro. i. per exercitū chaldeozum: qui erit venti
 labrū in manu domini: quia p̄ eum domin⁹ eos disperdet: si
 cut & assur dicit q̄ ga furoz in manu domini: Esa. x. b. f **In**
portis terre: id est in chaldaea: que est quasi extrema pars
 terre: quia in finibus eius est / quę porta est extrema ps̄ dī
 ficij: vt sic saltē necessitate p̄gne coacti / dimitterent male age
 re. g **Interfeci rē. et tamē a vijs suis nō sunt re /**
 uersi: quasi multa mala intuli eis vt p̄gniterent: & tamen nō
 penituerunt. Vel lege p̄teritum pro futuro. s. v. a. Percus
 sisti eos & non doluerūt. Cor enim talis induratum est quasi
 lapis: vt Job. xj. c. qd̄ de diabolo dicit. Unde cor diaboli
 habent: qui per flagella nō corrigunt. **Dystice:** Ventila
 brum est sententia iudicij. Unde Luc. iij. d. Lilius ventila
 brum in manu eius: & purgabit aream suam & cōgregabit tri
 ticum in horreum suum: paleas autē comburet igni inextin
 guibili. Per portas dies iudicij: i qua aperiet porta paradī
 si bonis: & porta inferni malis. Prouerb. vlt. c. Mobilis in
 portis vir eius: quādo sederit cum senatorib⁹ terre. Vel quia
 per portam in domū intrat et exitur: per portas natiuitas et
 mors significat: in qb⁹ ventilat homo: q̄ i eoz recordatiōe
 separatur a paleis vanitatis et leuitatis / retinens sola grana
 virtutum. Sen. xlij. c. Isachar asinus fortis / habitans inter
 termios. h **Multiplicatē sunt mihi vidę eius /**
interfectis. i. vijs suis. Et ita verū est quod dixi: Interfe
 ci rē. **Super arenam maris:** que innumerabilis et
 sterilis est: sic ipse remanserunt steriles a conceptu: quia non
 erāt viri. Unde / **Induxi eis. i. ad eoz damnū.** **Super**
matrē adolescentis vastatozem: quasi interfecti
 lios matrū. Et hoc nō i nocte: quasi p̄ infidias: sed / in **hæ**

ridie: quasi aperta luce: vt sic appareat maloz violentia va
 stantiū. Qd̄ em̄ aliquando solet homo insidiose agere / b̄ facit
 ex timore: n **Adhū terrorē / hostiū / o Super ciuita /**
tes / iudee. Esa. i. b. Ciuitates vestre succense sunt igni rē.
 p **Repente. i. subito:** vt nō sit spes de effugio. q **Infir /**
mata est. i. liberis oz

Induxi eis sup matrē ado /
 lescētis vastatozē meridie:
 nisi sup ciuitates repēte ter
 rozē. Infirmata est q̄ pepit
 septē: defecit aia eius. Occi
 dit ei sol cū adhuc eēt dies:
 cōfusa ē & erubuit. Et residū
 os ei⁹ i gladiū dabo in spe
 ctu inimicorū eozū / ait dñs.
Uē mihi mater mea: q̄re ge

ius. i. omne gaudiū / omnis cōsolatio / omnis audacia fortitu
 dinis. j. Regl. ij. a. Que multos habebat filios infirmata ē.
Occidit ei sol cū adhuc esset dies: fm̄ eius estima
 tionē: & hoc p̄ dolore & nimia lachrymarū effusione: quasi qd̄
 debuit esse cōsolatio / que intelligit p̄ solem: versum est in cau
 sam doloris. i. multiplicatio prolis. v **Cōfusa est & eru /**
buuit vidēs se solā & vacuā: q̄ an̄ erat plena liberis. r **Et re /**
siduos ei⁹ / si aliq̄ erūt: y **In gladiū dabo rē. vt null⁹**
 possit euadere irā dei & mortē. **Dystice:** **Multiplicatē**
 sūt rē. Per viduas significat aie a dō sp̄so diuise p̄ pctm̄.
 An̄ Esa. lix. a. Iniquitates v̄ę diuiserūt int̄ vos & deum v̄m̄.
 Sap. i. a. Peruersę cogitatiōes sep̄at a deo. Uñ vidue s̄ ecclie
 suis pastorib⁹ viduatę: q̄ hodie multiplicatę sūt: q̄ plati dāt
 eis libellū repudij / qñ vocant ad maiora bñficia: vt cū bñficia
 recipiēt / nunq̄ ibi residēt: qd̄ petus ē. Prouer. vij. c. Nō ē
 vir in domo sua: abijt via lōgissima: sacculū pecunię secū tu
 lit: in die plene lune reuersus ē in domū suā. i. in autūno q̄ est
 plenitudo fructus. **Sup matrē adolescentis vastato**
rē. Sepe mēs tanq̄ mat̄ bona p̄posita cōcipit: s̄ sepe si pa
 riat / op⁹ nō cōfirmat p̄ stabilitatē p̄seueratię. Diabol⁹ em̄ q̄
 ē vastator hoz pueroz: irruit / **Meridie. i. p̄ tēptationē**
 apertā / vel p̄ tēptationē / p̄spitatis / vel vane glorię / q̄ est sagi
 ta volās in die: vel p̄ peccatū p̄relati apertū / qd̄ est demoniū
 meridianū. De his P̄s. **Fiāt filij ei⁹ orphani: & vxor eius vi**

3. 6. c.

Il. rogatus

Et perdidit

Ps. 68.

Dystice

C

Dystice

Ps. 108.

Ps. 57

De christo

ius. i. omne gaudiū / omnis cōsolatio / omnis audacia fortitu
 dinis. j. Regl. ij. a. Que multos habebat filios infirmata ē.
Occidit ei sol cū adhuc esset dies: fm̄ eius estima
 tionē: & hoc p̄ dolore & nimia lachrymarū effusione: quasi qd̄
 debuit esse cōsolatio / que intelligit p̄ solem: versum est in cau
 sam doloris. i. multiplicatio prolis. v **Cōfusa est & eru /**
buuit vidēs se solā & vacuā: q̄ an̄ erat plena liberis. r **Et re /**
siduos ei⁹ / si aliq̄ erūt: y **In gladiū dabo rē. vt null⁹**
 possit euadere irā dei & mortē. **Dystice:** **Multiplicatē**
 sūt rē. Per viduas significat aie a dō sp̄so diuise p̄ pctm̄.
 An̄ Esa. lix. a. Iniquitates v̄ę diuiserūt int̄ vos & deum v̄m̄.
 Sap. i. a. Peruersę cogitatiōes sep̄at a deo. Uñ vidue s̄ ecclie
 suis pastorib⁹ viduatę: q̄ hodie multiplicatę sūt: q̄ plati dāt
 eis libellū repudij / qñ vocant ad maiora bñficia: vt cū bñficia
 recipiēt / nunq̄ ibi residēt: qd̄ petus ē. Prouer. vij. c. Nō ē
 vir in domo sua: abijt via lōgissima: sacculū pecunię secū tu
 lit: in die plene lune reuersus ē in domū suā. i. in autūno q̄ est
 plenitudo fructus. **Sup matrē adolescentis vastato**
rē. Sepe mēs tanq̄ mat̄ bona p̄posita cōcipit: s̄ sepe si pa
 riat / op⁹ nō cōfirmat p̄ stabilitatē p̄seueratię. Diabol⁹ em̄ q̄
 ē vastator hoz pueroz: irruit / **Meridie. i. p̄ tēptationē**
 apertā / vel p̄ tēptationē / p̄spitatis / vel vane glorię / q̄ est sagi
 ta volās in die: vel p̄ peccatū p̄relati apertū / qd̄ est demoniū
 meridianū. De his P̄s. **Fiāt filij ei⁹ orphani: & vxor eius vi**

dua. q **Infirmata ē q̄ pepit rē.** Hoc factū est qñ plus
 iudeoz ē obcecat / sole iusticię ei occidēte: vt plenitudo gētū
 intraret. Uñ illo p̄lo facto sterili / gētū plus fact⁹ est secū
 dus. Uñ Esa. liij. a. Lauda sterilis rē. De hac obcecatōne
 iudeoz: Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras: & qñ in nocte sic
 palpabūt i meridie: q̄ i ipsa p̄sētia p̄irat & luce obcecati sūt.
 Uñ Job. xv. c. Quia si nō venisē & locut⁹ fuissē eis: pctm̄ nō
 haberēt. Uñ ipsi dicūt: Esa. lix. b. Palpauim⁹ sic̄ cęci parte
 rē: & qñ absq̄ oculis attractauim⁹: impigimus meridie qua
 si in tenebris / in caliginosis qñ mortui. Ipsi em̄ aperta chri
 sti miracula videbāt: & adhuc tñ eū qñ palpantes inquirebāt
 cū dicebāt: Quousq̄ aiaz nostrā tollis: Si tu es christ⁹ dic
 nobis palā: vt dī Job. x. e. Unde Esa. xxi. c. Custos qd̄ de
 nocte: custos quid de nocte: Et dixit custos. Venit mane et
 nox: quia christo veniēte facta est nox iudeis: & lux gentibus.
 Vel / **Occidit ei sol rē.** omnis p̄peritat / spiritualis et
 cōsolatiōis ecclesię: qd̄ fit qñ / **Infirmata est que pe /**
perit septem. i. qñ p̄dicatoz qui aios debet generare / infir /
mat p̄cto mortali. Amos. viij. c. Occidet sol i meridie: et tene
 bescere faciā frā in die luminis. Unde P̄s. **Supcecidit ignis**

Uē mihi mater mea: q̄re ge
 li sui calamitate
 sonet in maledictionē

Uē mihi rē. De christo plantoz ē expositio: vt li / y / nō
 sonet in maledictionē

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

Uē mihi mater mea rē. Ad expunē
 dum dolorem suū maximū quem habebat p̄pheta de popu
 lo suo

li sui calamitate. s. peccati vel pene supientur: conquerit ad modum pueri conqueretis contra matrem: quia se non potest vindicare. Et loquitur ad litteram matrem suam. **a** *Virum discordie. Omnes enim eius deridebant quia predicabat eis: magis quam ei obedirent.* **b** *In universa terra / synagoga. i. in iudaea: ubi iudiciorum a iudeis.* **c** *Non feneravi nec feneravit mihi quisquam: quasi nullos tractavit cum eis iniqui: nec aliquid negotia cum eis tractavit: vni nescio quare me persequuntur. Aliquam enim visum sunt causa litis vel odij.* **Alia scriptura habet: Non profui nec profui mihi quisquam. Alia scriptura: Non debui nec debui mihi quisquam: quasi mandata mea dicit dominus: eis tribui: sed ipsi ea non receperunt per obedientiam: et ideo eis non profecerunt: et per hoc nec mihi. Quodammodo enim dominus lucrum et profectum suum reputat: cum ad eum convertimur: sicut medicus in egrotantis curatione fructus laboris sui conspiciens. Vel Non debui etc. Nemo enim mihi dedit se. i. cor suum: vel aliquid pauperibus propter me: quibus benefacere reputo mihi fieri: ut sic in aliquo me sibi constitueret debitorum. Sic enim mihi feneraret quod pro minimo suo dato infinitum bonum ei daret. Vnde Proverbia. xix. c. Fenerat dominus qui miseret pauperis. Item nulli feneravit. Nullus enim tantum voluit accipere quantum paratus fui ei dare: **D**ia enim bona sua permittit deus convertentibus se ad eum. Vel **c** *Non feneravi. Fenerator non potest fenerare nisi aliquid accipiat aliquid ad signum: Sic nullus voluit accipere talentum sibi dei ut cum eo signum bonorum domino redderet: ut sic a deo signum vite eterne omnino bono responderet acciperet: et sic domino feneraret. Vnde dominus arguit servum pigrum: qui pecuniam domini sui abscondit: nec eam multiplicavit ut fenerator domino reportaret. Unde dicit ei dominus **Baruch. xxv. c.** *Opportuit te committere pecuniam meam numularijs: et ego veniens recepissem quod meum est cum visuris. Quod ergo iudex dei non fecerit hieremiam dominus sibi non factum reputat. Vnde Lucus. x. c. Qui vos audit me audit: et qui vos spernit me spernit.****

De christo

sonet in maledictionem culpae sed pene: quia plenus fuit christus in christo homo. Vnde **Esai. liij. a.** *Apprehendet septem mulieres vix vnum. i. pignora universitatis christum. Iste fuit vir rixae et discordie in universa terra: quia usque hodie quidam ei adherent: licet pauci: et quidam. i. multi contradicunt ei. Unde **Lucus. ij. e.** *Positum est hic in ruinam et resurrectionem multorum: et in signum cui contradicet. **Joh. vij. f.** *Dissensio facta est in turba propter eum: quia quidam dicebant: quia bonus est: alij autem quod non: sed seducit turbas. Unde **1. d. Omnes maledicunt mihi: ut iudei blasphemando: heretici non credendo: peccatores mandatis non obediendo: vel perverse vivendo. Simile videtur. s. pene et doloris dicit dominus: **Dich. vij. a.** *Ue mihi quia factus sum sicut qui colligit in aurum racemos vindemiare. **A**ter mea. i. synagoga: de qua sum carne natus sum. Vel o sapientia eterna siue pater. **Dich. vij. a.** *habet littera alta: Ue mihi anima mea: quia perijt reuertens de terra: ubi nos habemus: Perijt sanctus de terra. Et loquitur ibi secundum humanitatem. Vel **In universa terra: quia quicunque persequitur christianos: christum persequitur et maledicit. Unde **Act. ix. a.** *Saule saule quid me persequeris: Eum etiam persequitur: qui signa contraria vite christianae gerit: Qui dicitur **Esai. liij. b.** *Reperavi eum virum leprosam. i. qui vitam eius abominatur. **e** *Si non reliquie tue in bonum etc. Hic respondet dominus hieremie: permittens ei auxilium suum in tempore tribulationis: quasi noli conqueri contra me de hoc quod illi ad quos te misi ita tibi discordant et maledicunt: quia in hoc ipso tempore quo te persequerant: dedi tibi auxilium. s. patientiam et spem premij eterni. Quia si non reliquie tue in bonum etc. quasi tribulatio tua quidem in principio est amara: sed in fine qui per reliquias intelligitur: erit dulcis: cum videbis me tibi occurrere ad auxilium. **f** *Si non: quasi si hoc non fecero: non credas mihi amplius. **g** *Occurri tanquam consolator et protector: ne in tribulatione deficeret. Ecce quod dominus quod suos in tribulatione videt deferere: duo permittit eis. s. se eis occurrere in ipso tribulationis**************

tempore: et extrema eorum fore in bonum: licet in principio videatur amara. De primo **Esai. liij. b.** *Ad punctum in modico dereliqui te: et in miserationibus magnis congregabo te. **Ps.** *Cum ipso sum in tribulatione etc. De secundo **Heb. xij. d.** *Omnia disciplina in presenti videtur non esse gaudij sed in gratia: postea autem fructum pacatissimi exercitatus per eam reddet iustitiam vestra vertet in gaudium. **Ps.** *Reliquie boni pacifico. i. patienti. **1. Cor. j. a.** *Deus totus consolatoris quod solat nos in omni tribulatione*****

tue in bonum / si non occurrerit tibi in tempore afflictionis et in tempore tribulationis et angustie aduersus inimicum. Numquid federabit ferrum ferro ab aquilone et es: nra. Editio vulgata sic habet: Fortitudo mea defecit in his qui maledicunt mihi: fiat domine dirigentibus illis si non astiteris tibi in tempore afflictionis eorum et in tempore tribulationis eorum in bona contra inimicum. Hic dicit filius vel propheta: quia eius fortitudo defecit illis: quia non intellexerunt quod ibi in infirmitate abscondita fuit fortitudo eius: Nam virtus in infirmitate proficit. Vel de virtus eius defecere vel minui in peccatis: sicut crescere in iustis. Vnde **Lucus. ij. g.** *Proficiebat iesus sapientia et etate et gratia apud deum et homines. In se enim nunquam proficiebat: sed apud nos: cum eius fides in nobis augetur et multiplicatur. Sicut enim in iusto crescit lux iusticie usque ad perfectum diem vel profectum in bono: ut **Proverbia. liij. c.** *ita et in malis semper magis deficit: et sic deficiunt a fortitudine dei: que maxime apparet in iustificatione: quia magis est de impleto gaudendum etc. Fiat dominus etc. quasi maledicta que loquitur inimici eueniant mihi: et illi dirigant in bonum: siue in tempore tribulationis: quando vastabat eos inimicus: stetit in conspectu tuo rogans te pro illis. **Dixi enim Lucus. xiiij. e.** *Pater ignosce illis etc. Vere enim in tempore afflictionis nostre pro nobis stetit in conspectu patris: factus nobis pro pitatio: quia cum adhuc peccatores essemus: christus pro nobis mortuus est: ut dicitur **Roma. v. b.** *In peccatis enim nostris nos affligebat diabolus. Sic et hieremias sepe pro populo suo oravit. **h** *Numquid federabit etc. Hic ostendit iudaeos nullo modo posse confederari vel reconciliari chaldeis: sic ferrum ferro non potest conglutinari: vel eos non posse confederari hieremie: audiendo eius monita. q. d. non doleas o propheta: vel mireris si populus tuus tibi inimicetur. Te enim eis dura nunciante et aspera: ipsi non possunt te amare qui durissimi sunt et congelati in peccati frigiditate: ut nec minus nec pro missionibus vel infirmitatibus necessitatibus emoliri possint: sicut nec ferrum vel es. Cor enim eorum est cor diaboli: De quo **Joh. xij. c.** *Cor eius indurabitur tanquam lapis. Unde dicuntur esse ferrum et es ab aquilone: quia in peccati frigiditate indurati sunt. Dicitur enim aquilo: quasi ligans aquas. Unde. s. j. c. **Ab aquilone pandetur omne malum. Unde dicit diabolus **Esai. xiiij. d.** *Sedebam in monte testamini: in lateribus aquilonis. Et sic non potest ferrum frigidum ferro frigidum conglutinari: multo minus ergo es: cum sit alterius nature. Quasi ergo dicat: si iudei existentes in frigiditate peccati intra se non concordant: qui tamen sunt similes sicut ferrum ferro: multo minus ipsi tibi concordabunt: qui es eis dissimilis. s. in vita. Tu es enim es per predicacionis sonoritatem: ipsi autem sunt ferrum per duriciam. j. **Joh. liij. c.** *Molite mirari si odit vos mundus: quia si de mundo fuissetis. i. mundo similes: mundus quod suum erat diligeret: sed quia de mundo non estis: propterea odit vos mundus: **Joh. xv. c.** *Quia volatilia ad sibi similia congregant: ut dicitur **Eccl. xxvij. b.** *Ipsi enim sunt ab aquilone: tu ab austro: quia dominus ab austro veniet: sed diabolus ab aquilone: et ideo non possunt coniungi. Unde **Baruch. vij. c.** *Non potestis seruire deo et mammon. De enim colligit: diabolus autem dispergit: quod dicitur **Matth. xij. c.** *Qui non colligit mecum: dispergit. Quod autem iudei sint ferrum: dicitur. s. vij. g. *Omnes isti principes declinantibus ambulantes fraudulentem: es et ferrum universi corrupti sunt. Vel **h** *Numquid federabit ferrum ferro ab aquilone. i. per frigiditatem: quasi non: sed potius pro ignem vel calorem. s.****************

Ps. 74

Ps. 76

2. Cor. 1

1. Joh. 1

Abac. 1

vel calorem. s. charitatis: que facit subditos obedire duris p̄-
ceptis platozū: et sic federat ferrū ferro. Quia ḡ possēt deo/
lari p̄dicatores q̄ nihil p̄desse poterint: cū nō possit ferrū ferro
federari: ideo dī eis Ecceh. iij. b. Et adamantē z silicem po/
sui faciem tuā: dedi faciem tuam valentiorē faciebus eozū.
Vel p̄ ferrū frigidissimū z indomabile/babylonij significant:
q̄ ad litterā ab aquilōe veniēt: q̄ sūt eis indomabiles: z omnia
domātes: z iudēis du/
ris z frigidis nō pote/
rūt amicitia copulari
vt parcat̄ eis. a. **Di-**
uitias tuas zc. Re/
dit ad cōminationē: et
loquit̄ ad pplm. Unde
dicit̄ hostib⁹: **Maum**
ij. c. Diripite argētū:
diripite aurū. b. In
direptionē dabo
gras: quātū ad chal/
deos: q̄ nō meruerūt
accipere: s̄ merito quā/
tū ad iudeos q̄ merue/
runt amittere. **In**
oib⁹ peccatis tuis z in oib⁹
termis tuis. i. pro oib⁹
peccatis que exercuisti i cūct̄
terminis terrę tuę. Ex quo pa-
ter q̄ non sunt verę diuitię que
cum peccato habent. Unde
Eccl̄. v. c. Est alia infirmitas
peſſima quā vidi sub sole:
diuitię conseruatę in malū
domini sūt: pereunt enim in
afflictione peſſima. Job. xxj. a.
Quare impij viuunt: sublimati
cōforta: z diuitiis: Sed ille sunt
verę diuitię: de quibus dicit̄
Esa. xxxij. a. Diuitię salutis
sapientia z scientia: timor
domini ipse est thesaurus eius.
In direptionē/inimicis: dicit̄
Blo. Sic multi cōgregāt que nūq̄
comedunt: vel nō dñi possidebūt.
Uñ Eccl̄. xiiij. a. Qui coaceruat
ex animo suo iuste: alijs cō
gregat: z in bonis illius alius
luxuriabit. Vel per thesauros
intelligētia sacre scripturę
intelligit̄: q̄ ablata fuit a
iudeis p̄ peccata eozū: z data
gentibus. Uñ Matth. xxi. d.
Auferet a vob regnū dei z
dabit̄ gēti faciet̄i fruct⁹ ei⁹.
Esa. iij. a. Auferet dñs a
hierusalē z a iuda validū z
**fortē: z omne robur pa/
nis: z oē robur aque: z fortē z**
**virū bellatorē z iudicē z pro/
phetā z hariolū z senē p̄ncipē zc.**
**Et adducā inimi/
cos tuos zc. chaldeos ad**
vastandū te. c. Quia ignis:
id est omimoda tribulatio. f.
Succensus est in furore
meo zc. a vobis q̄ me puoca-
**stis. Sicut dicit̄: Tu paras ti/
bi laqueū per quē suspenderis.**
Uel: Ignis succensus/infer-
ni. Esa. i. d. Ecce vos omnes
accēdentes ignē accincti
flam̄is: ambulate in lumine
ignis vestri: z in flām̄is
quas succēdistis vobis. Deut.
xxij. c. Ignis succensus est
in furore meo z ardebit vsq̄
ad inferni nouissima. g. Tu
scis. b. dicōst̄: dicit̄ p̄pheta se
dignum exaudiri vt liberetur a
tribulatione quā paritur: quia
sermōnes domini deuote susce-
pit: et in tribulatione p̄ dño
gausus fuit. Tu scis. f. q̄re
peto: vel iustam me habere
causā petēdi v̄l impetrādi. b.
Dñe recordare mei. s. hoc
faciendo qd sequit̄: i. Et
visita me zc. Uñ Job. x. c.
Visitatio tua costodiuit sp̄m
meū. k. Noli i patientia
tua suscipe me: ita. f. q̄ non
vindictes me de aduersarijs. s.
xi. d. Uideā vitionē tuā ex
**eis. Uñ Noli i patia tua susci/
pere me. i. de meipso s̄m qd**
merui noli habere patientiā: q̄si
noli ante penitentiā meā
pacā terminare vitā meā.
Desiderāt em̄ sancti p̄gnā tēporalē:
qz p̄ hāc sciūt se euadere
eternā. Uñ s. x. d. Corripe
me dñe: verūtamē in iudicio
z nō i furore tuo. Augustin⁹.
Hic v̄l: hic seca. Sic z petijt
filia septe a p̄re suo: Judic.
xj. g. Dimitte me vt duob⁹
mēsibus circūeam montes:
et plāgam virginitatem meā.
s. anteq̄ finias vitam meā.
Job. x. d. Dimitte ergo me
vt plangam paululum dolo-
rem meū anteq̄ vadam z nō
reuertar ad terrā tenebrosā zc.
Eba. c. iij. d. Ingrediat̄ur
putredo in ossibus meis: z
subter me fceat. Uel potest
hoc dicere filius ad patrē:
Nō em̄ pater sustinuit in
patientia mortē filij: p̄pter
quā iudēi p̄ romanos subuer-
si sunt: z adhuc in miseria z
despectu vbiq̄ sunt. Dicit

etiā hieremias v̄l fili⁹: **Scito quoniā sustinui p̄pter te**
opprobriū. s. a p̄ternitib⁹ sermones meos z i cruce sup me
capita sua mouētib⁹: z me ignominiose cōspuētib⁹ z vilissime
crucifigētib⁹. Ps. Opprobria exprobratiū tibi ceciderūt sup
me. Hiero. Felix cōscientia que p̄pter deū parit̄ opprobria.
Ideo dī Act. v. g. Hāt apostoli gaudētes a p̄spectu p̄ciliij
zc. Unde Phīl. j. d. Donatum est vobis p̄ christo non tm̄
vt i cum credatis: sed etiā vt pro eo patie-
mini. m. Inuenti sūt sermones tui. s.
esse verū est vera sūt s̄ba q̄ ex ore meo lo-
quebaris: p̄pter quorum veritatē z boni-
tem: n. Come di eos. i. in cibum et
dulcedinē mibi sunt: vt mibi sint i gaudiū: q̄
malis sūt in opprobrium. Et ideo debes
me liberare: quia non sū talis vt mali iudēi.

Ps. 68.

B

13. q. 3. c. qd 8

Ps. 118.

Ps. 25.

Et. tmisc. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ps. 10.

Ps. 84.

tua suscipere me. Scito qm̄ sustinui p̄pter te opprobrium.
Inuenti sūt s̄mōnes tui et cōmedi eos. Et factū est mibi
verbū tuū i gaudiū z i leticiā cordis mei: qm̄ iuocatū ē
no mē tuū sup me/dñe de⁹ exercitū. Nō sedi i cōcilio
ludētiū: z gloriāt⁹ sum a facie mānus tuę. Sol⁹ sedebā quoniā
amaritudine replesti me.

Apoc. x. d. Accepi libz de manu angelicę deuorauit illū: z erat
in ore meo tanq̄ mel dulce. Gregori⁹. Libz deuoram⁹: cū
s̄ba vitę cū dulcedine z auiditate sumim⁹. Ecceh. iij. a. Ten
ter tuus comedit: z viscera tua complebunt volumie isto qd
ego do tibi. Et comedi illud: z factū est i ore meo sic mel dul
ce. Ps. Q̄ dulcia faucibus meis zc. o. Et factū est mibi
verbū tuū pro quo cōrumeltas sustinui: p̄ in gau diū: quia in
tribulatione consolaf. q. Et in leticiā cor dis mei: quia pro
tribulatione momentanea pmittit bona eterna. Zach. j. c.
Dixit domin⁹ angelo qui loquebat̄ in me verba bona: verba
consolatoria. s. positus in tribulatione captiuitatis. Ideo dī
Job. vj. g. Verba q̄ ego loquor spiritus z vita sunt. Quare autē
sint in cōsolationē/subdit: r. Quā inuocatū est nomen tuū
super me zc. quasi quia propter nomē tuum passus sum. s.
Non sedi in concilio/ sine secreto: dicit̄ Hieronym⁹: quasi ideo me debes exaudire: qz
nō fui i cōcilio: r. Ludētū. i. vana facientū. Uñ cōcilio. i.
congregationi z machinationi eoz nō acquieui. Ps. Non sedi in
cōcilio vanitatis zc. Contra euntes ad choreas. Unde de na
careis dicit̄ Thren. iij. b. Denigrata est sup car bones facies
eoz z nō sūt cogniti i plateis. Tob. iij. c. Mūq̄ cum ludētibus
miscui me: neq̄ cum his qui in leuitate ambulānt participē
me p̄gubū. v. Et ideo gloriatus sum a facie. i. a p̄sentia: v.
Danus tuę/ extēse ad p̄cūtiē dū me. s. p̄gnā temporalē: sic
patienter et gaudenter in tribulatione expectando tuā
liberatiōis meę/ sententiā. v. Sol⁹ sedebā quoniā
amaritudine replesti me: quasi dum considero amaritudinē
tribulationis quam nunc patior a p̄sentia manus tuę
extēse super me: tamen adhuc solus sedeo. i. a tumultu
vanorum operum et affectuū/ tremēs ab/ stineo: quia magis
timeo futura supplicia eterna que incurre rem si non ab
his abstinere: Et ideo p̄sentia tormenta patiar in mei
cōsideratione z discussione totus tremens. Sene ca. Nihil tam
dannosum bonis moribus q̄ spectaculis residerē. Recede inde
quantū potes/ fuge multitudinē/ fuge pau citatem/ fuge etiam
vnū. Uñ mibi p̄ populo/ populus pro vno: satis est vn⁹/ satis
est nullus. Thren. iij. d. Sedebit solitari⁹ z tacebit. Hiero⁹
ad eustochiū. Volo te videri frequēter: rarus sit tibi
egressus in publicū: celorypus est iesus: nō vult ab alijs
videri facie tuā: stultę virgines foris vagentur: tu int⁹ esto
cum sp̄so tuo. Dic instruant quidam: qui quādo in tribulatione
sunt/ volunt recipere consolationes collo quiorū: Immo dicit̄
hieremias: Solus sedebam/ quoniā amaritudine replesti me.
Talibus enim dat domi nus consolationē. Intus em̄
inuenit iesus/ nō extra: quia do minus in templo sancto suo.
Loquet enim pacem in plebem suam: z in eos qui conuertunt̄
ad cor. Osee. ij. c. Adducam eam in solitudinē

Ps. 101. eam in solitudine et loquar ad cor eius. **Ps.** Vigilant et factus sum sicut passer solitarius in tecto. Tales sunt reges et consules terre: qui edificant sibi solitudines: ut dicit Job. liij. c. Unde. j. Regl. xx. c. habet quod Ionathas exiit cum dauid in agrum et ibi seclus inseruit. Pax enim inuenit in solitudine. Sic solus sedebat in amaritudine bellas: cum dicebat. liij. Regl. xix. b. Dereliquerunt pactum domini filij israel: Altaria tua destruxerunt: prophetas tuos occiderunt gladio: et derelictus sum ego solus et querunt animam meam. **Uel Solus sedebat et.** Qui enim de hoc mundo sunt in delictis sunt: sed qui mundum dereliquerunt in amaritudine et tribulatione sunt. Unde Job. xvij. g. Regnum meum non est de hoc mundo: si enim de hoc mundo esset regnum meum: ministri mei decertarent ut non traderer tu deis. Sed nonne christus a facie manus domini non sedebat solus: quando abscondit se et exiit de templo: cum volebat eum iudex lapidare: ut dicit Job. viij. g. Propterea docet christus cedere tribulationibus siue eas fugere: **Datb. x. c.** Si vos persecuti fuerint et. **Solutio.** Duplex est cessio qua ceditur tribulationibus: scilicet corporalis et spiritualis. Corporalis aliquando est cedendum eis. scilicet propter aliquam utilitatem. Sic cessit dominus Job. viij. Et sic docuit **Datb. x.** Et sic intelligitur illud **Eccl. iij. d.** Noli resistere contra faciem potentis: nec coneris contra iram fulminis. Sed nunquam spiritualiter cedendum est: ut scilicet propter eas vitandas dimittat deus qui est locus noster. Unde **Eccl. x. a.** Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te: locum tuum ne dimiseris. **Quare factus est dolor meus perpetuus:** quasi nullam consolationem temporalem in tribulatione mea quesivit: sed tamen futuram tuam expectavit. Tribulatio enim que habet remedia presentium consolationum non est perpetua: cum habeat interualla ut sic fatuarer in presenti cum domino opprobriis: ut in futuro cum eo fatiarer eternis gaudiis: quando cumulus myrrhe vertet in cumulum glorie et tristitia in gaudium. **Et plaga mea desperabilis:** quia fortiores me erant qui me persequerentur: et confortati sunt super me. **Renuit curari.** in presentibus consolationem recipere. Unde **Ps.** Renuit consolari anima mea: sciens quod solus lugentibus promittitur consolatio: ut dicit **Datb. v. a.** Sed in hoc est consolatio mea: in tribulationibus meis: quod **Facta est mihi quasi mendacium aquarum infidelium.** Id est sunt propter aquas deficietes non de fonte vivo manentes: que aliquando ebullierunt: et tempore caloris et siccitatis quando magis essent necessarie tunc deficiunt: quasi sic ille defluat et deficiat: sic omnis imperator tribulationum et persecutionum peribit. Unde **Esa. liij. d.** Ad punctum in modo dico dereliqui te et in miserationibus magnis congregabo te. **Corinth. iij. d.** Id quod in presenti est momentaneum et leue tribulationis nostre super modum in sublimitate eterni glorie pondus operatur in nobis et. **Uel mendacium aquarum infidelium:** est vanitas delictorum presentium. Sicut ergo fluunt ille et deficiunt in peccatoribus post hanc vitam presentem et succedunt eterna supplicia: sic a iustis transeunt tribulationes et succedunt premia eterna. Ideo dicit **Roma. viij. d.** Non sunt condigne passionibus huius temporis et. **Propter hoc hec dicit dominus.** Dic ostendit dominus hieremie fructum laboris sui: quia si conuerterit alios conuertet eum dominus: et contunget eum sibi inseparabiliter: quod est consolatio in tribulatione sua. **Si conuerteris populum a peccatis:** **Conuertam te de tribulatione in letitiam.** **Proverb. xj. d.** Anima que benedicit impinguabit: et qui inebriat ipse inebriabit. **Jaco. v. d.** Qui conuerit fecerit peccatorem ab errore viam salutem a morte et opere

Ps. 76.

rit multitudinem peccatorum. **Et ante faciem meam stabis:** quasi mihi familiaris et gratus: et quasi dapifer me. **Job. xv. b.** Vos autem dixi amicos et. **Uel in futuro videns me facie ad faciem:** sicut angeli semper vident faciem patris: ut dicitur **Datb. xvij. b. liij. Regl. x. b.** Beati viri tui et beati serui tui qui stant coram te semper et. **Uel si separaueris preciosum a vili:** id est per predicacionem tuam distingeris iustum ab idolatriis: ut non commisceat ceteribus idolatrie et. **Uel si separaueris preciosum a vili:** id est a iustis cuiusque qui est preciosa: quia sanguine christi empta: et heres paradisi a terrenis afflictionibus: vel errore a veritate: qui duo permiscet heretici: sicut illud **Esa. iij. f.** Vinum tui mixtum est aqua: argentum tuum versum est in scoria. **Uel quasi os meum eris:** quia in te vel per te loquor: et secreta mea reuelo quod magni est. **Amos. iij. b.** Non faciet dominus verbum quod non reuelet ad seruos suos prophetas. **Sen. xvij. b.** Non potero quicquam celare abraam: **Uel alibi dicit dominus **Datb. x. c.**** Non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. **Luc. xxi. c.** Ego dabo vobis os et sapientiam et. **Et sic sumit os oris.** **Uel quasi os meum eris:** id est mihi firmiter et inseparabiliter adhaerebis. **Et sic sumit os ossis.** **Ps.** Innocentes et recti adhaeserunt mihi. **Alibi.** **Dixi adhaerere deo bonum est.** **Predicatores ergo cum sint ossa ecclesie:** non est mirum si eis confractis frangitur ecclesia. **Ps.** Dum confringuntur ossa mea: exprobrauerunt mihi qui tribulant me et. **Conuertent ipsi ad te et.** quasi bona eorum tibi attribuent: non tu eis. **Quicquid enim boni faciunt subdit per platum admonitione:** redundat in premissis prelatorum. **Unde. j. Thesal. ij. d.** Que est spes nostra aut gaudium aut corona glorie: **Uel conuertent ipsi ad te:** quasi ipsi debent te imitari non tu eos. **Debes enim esse forma eorum:** non ipsi tua. **Ignis in omnia habet naturam conuertentem:** quia omnia que attingit conuertit in naturam suam: sed aqua habet naturam conuertibilem: que conuertit in illud quod attingit: ut in panem vel terram. **Sic prelati si essent ardentes per charitatem alios accederent:** qui autem non ardet non accedit. **Sed sunt magis aqua:** quia conuertunt in vitam laicorum: licet laici aliquando conuertant ad bonum per florum predicacionem. **Unde sic prelati fiunt in caudam:** subditi in caput: ut dicit **Deut. xvij. d.** Ipsi erunt in caput et tu in cauda. **Uel dabo te populo huic in murum erectum:** quia quanto magis persequeris te: tanto magis habebis diuinationem: ut non solum habebas premissum in his qui ad te conuertunt: sed et in malis qui te persequuntur: ut contra eos in presenti habebas potentiam resistendi per verba quibus non poterunt resistere omnes aduersarii tui: et in futuro premissum patientie. **Es durum est et durabile et sonorum:** sic predicator debet esse patiens in tormentis: constans per audaciam et perseverantiam in bonis: et sonorus per vocem predicacionis. **Et debet esse murus:** ut se opponat pro domo israel per defensionem fidei: et scutum orationis. **S. j. d.** Dedi te in ciuitate munita et in columnam ferream et in murum pneu super omnem terram. **Sed habet **Ezech. xij. a.**** Non ascendistis ex aduerso neque opposuistis vos murum pro domo israel. **Uel bellabunt aduersum te:** et non preualebunt: quia aqua in ignem non poterit extinguere charitatem: nec flumina obruent illam: ut dicit **Lant. vlt. c.** **Quia ego tecum sum ut saluem te et.** **Esa. xliij. a.** **Uel si perasieris per aquas tecum ero:** et flumina non operient te: cum ambulaueris in igne non combureris: et flamma non nocebit te: quia ego dominus deus saluator tuus. **S. j. b.** **Ne timeas a facie eorum:** quia ego tecum sum ut eruam te dicit dominus.

Et factum est

Ps. 71. Ps. 71. Ps. 71.

[Marginal notes on the right side of the page, including references to Ps. 71 and other biblical passages.]

Q factū est verbū dñi zc. **Ca. XVI.** Hoc capitulū i sex partes diuidit. Primo iūgit do mino pphete q vxore si accipiat nec filios generet: i si gnū q filij z filie z vxores z viri iudeoz gladio z fame z peste psumēt z dispergent i captiuitatē. Secūdo dicit mortuos eoz non eē sepeliēdos nec plāgēdos: i cui rei si gnū etiam pphete in sūgit vt nō ingrediat domū vbi fiant cōi uia funebria: nec plan gat mortuos: nec con solēt viuos desolatos p morte suoz: ibi: **Et erit cadauer.** Ter tio causam pēdicoz maloz ostendit. s. pec cata patz suoz z sua: scz cultū idolorū z le gis diuine cōtempitū:

Q factū **Ca. XVI.** est verbum dñi ad me dicens: Non accipies vxore: z nō erūt tibi filij z fi lie in loco isto. Quia hęc di cit dñs/ sup filios z filias qui b generant in loco isto: z super matres eoz q genuerūt eos: z sup ptes eoz de qru stirpe c sūt nati in fra hac. **Adortib**

Et cū annūciaueris populo huic. Quarto miseri cordiā suam eis promittit: z reducturū se eos de captiuitate pēdicit: et illā reductionē fore i solamē z memorabilē poste ris suis: ibi: Propterea ecce dies veniūt. Quinto ite rum ad ostēdendū iudeoz captiuitatē redit ad duplicē capti uitatem: primo p chaldeos: secundo p romanos: fm iudeoz expositionē: ibi: **Ecce ego mittam.** Sexto visa z intel le tra iusticia dei in captiuitate populi: z misericordia in eiusdē liberatione: de viroz exclamat deum auxiliatorē esse: z resu gum in omnibz profitef: fallaciā z deceptionē idolorū de testās: ibi: **Domine fortitudo mea.** Dicit ergo: **Accipies vxore zc.** Querūt hebrei: qre hoc dñs pcepit pphete: cum virgo fuerit z in ytero sanctificat: nec vnqz po situm habuerit ducendū vxore: **Et respondēt:** quia in hie re mia pēcipit hoc omnibz iudicis: vt imminente captiuitate nō ducerent vxores. Sufficiet em cuilibet peccata sua lugere: et magis erit vacadū stetur q nuptui. **Et maxime pcepit ei hoc in signum pēdicitum.** q omnes dispergent vel morient p ca ptiuitatē. s. viri/ filij z filie. **Hoc etiā modo cuilibet cōsulit ab apostolo.** j. **Corinth.** vij. c. **Solutus es ab vxore/ noli que rere vxorem: z maxime in tempore stetur z ieiunioz.** Debēt etiā vxorati ab amplexibus abstinere ad tempus vt vacent orationi: vt sic qui habēt vxores sint quasi nō habētes. **Hec ppter hoc hieremias incurrit legis maledictionē: in qua ma ledicēbat sterili.** **Deut.** vij. c. qz h ex pcepto domini est. **Al hoc prohibet pphete iue vxor z filij z filie essent ei nimia cau sa sollicitudinis: que impediret eum a negocijs spūitūalibz.** **Unde.** j. **Corinth.** vij. f. **Qui sine vxore est/ sollicitus est que domini sūt z cogitat quomō placeat deo.** Qui autē cū vxore est/ sollicitus est que mūdi sūt/ quomō placeat vxori/ z diu/ sus est. **Quia hęc dicit dñs/ sup filios zc. et sup matres eoz zc.** Quare pponit matres patribz: **Respō det hebreus:** propter maiorem in educanda prole afflictionē quā habet mater magis q pater. **Adortibus egro tationū morient.** i. languozibz diuturnis z prolixis: quos habebunt ex fame/ peste z alijs miserijs. **Eccl.** x. b. **Languoz plūxior grauat medicū: breuem languozem pēdit medicus.** **Et hoc erat signum maxime tze dei contra ipsos/ qz ita lon ga infirmitate consumebant: z maxime ipsa impatiētia cōsu mebat eos: z quasi tabescere eos inter? faciebat.** **De hac ira dei dicit ad ioram filium iofaphat.** ij. **Paral.** xxj. c. **Quia nō ambulasti in vjs patris tui: ecce dominus percutiet te plaga magna cum populo tuo: tu autē egrotabis pessimo languo re vteri/ donec egrediantē vitalia tua paulatim per singulos dies.** **Hoc autē sepe implet in illis qui accipiunt vxores: non ppter prolem multiplicandā ad dei cultum: sed magis pro pter honores z diuitias z delicias qredas.** **Et ideo quia hęc mala sepe concomitant nuptias/ consulit apostolus virginita tem: Et dñs dicit/ Luc.** xxij. c. **Ecce veniēt dies in qbus di cent: beatę steriles z ventres que non genuerunt: z vbera que nō lactauerūt.** **Ad etiā pōt intelligi ad litterā de captiuita**

te: quia magis dolent matres ppter filiorum captiuitatem q si eos non haberent. Ideo scdm consilium Eccl. xvij. c. Ante languozem humiliā te: et tempore infirmitatis ostende cōuersationem tuam: quasi magl p humilitatē ppara te ante languozē z ante mortē: qz per nuptiales honores.

Ad plangēt z nō se pelient: in sterquiliniū sup faciem terre erūt: et gladio z fame cōsumēt: Et erit cadauer eozū in escā volatilibz celi z bestijs terre. **Hęc em dicit do minus: Ne ingrediaris domū cōiuuij: neqz vadas ad plāgēdū neqz cōsolēris eos:**

quiliū in fine perdet. **Et iō nec sepeliēt postea i sepulchro glorie.** **De quo Job.** ij. d. **Haudent vhemēter cum inuenerint sepulchrū.** **Esa.** xj. c. **Et erit sepulchrū eius gloriofum.** **Et gladio/ in agris: s. Et fame consumeēt in ci uitate. Uel/ i. Gladio/ diuine sentētie in iudicio: s. Et fame/ in inferno.** **Esa.** lxv. b. **Numerabo vos in gladio: z om nes in cede corruētis.** **Et erit cadauer eozū in escā volatilibz celi z bestijs terre.** **Ideo hoc ita conculcat: qz maxime honores queiebant iudei in suis sepulchris.** **Simile/ Esa.** lvi. c. **Omnes bestie agri venite ad deuorādū: vni uerqz bestie salus.** **Sic in iudicio omnes sancti gaudebūt de reuelatiōe ignominie peccatoz z de vindicta eoz.** **Al p vola tilia celi intelligunt sancti cōtemplatiui: p bestias terre sancti actiui.** **Uñ Esa.** vlt. g. **Egredient z videbūt cadauera eoz: q puaricati sūt in me: z erūt vsqz ad satietatem visionis omni carni.** **Ne ingrediaris domū cōiuuij: in signum captiuitatis futurę: vbi nec plangēt/ nec sepeliēt.** **In cōi uijs enim funebribz oportet eum flere cum alijs: vt deso laros cōsolari.** **Neqz vadas ad plangēdū neqz cōsolēris eos:** quia indigni sūt z cōsolatione z compas sione: quia nec planctū suscipiunt ad penitendū de malo: nec cōsolationē pmouentē ad bonum. **Unde Barth.** xj. b. **Ec ciniūsus vobis z nō salastis: lamentauim? vobis z nō plan xistis.** **Et ideo: quia digni sūt morte: ppter hoc pcepit ei do minus vt non comedat cū eis.** **Unde.** j. **Corinth.** v. d. **Si is qui frater nominat inter vos est fornicator/ aut auarus/ aut idollis seruens/ aut maledic?/ aut ebriofus/ aut rapax: cū hu iusmodi nec cibum sumere.** **Et ij.** **Job.** d. **Molite eum recipere in domū: nec aue ei dixeritis.** **Et hoc figuratū est in hoc qz phibuit domin? apostolis/ Luc.** x. a. q. s. **neminē salutarent in vja.** **Quatū autē ad litterā ibi ponit antecedēs p cōsequē tiā. p cōfabulationē/ que aliqui intermiscēt salutatiōi: vel p mora que impediret eos a cursu pēdicationis.** **Uel sic: Molite eos salutare in vja. s. ex occasione vel non ex intētionē: sed ma gis exoptare debetis eis salutem ex intētionē.** **Moraliter: Moraliter non querās.** **Eccl.** vij. a. **Del? est ire ad domū luctus qz ad domū cōiuuij.** **Ibidem.** **Co: stultoꝝ vbi leticia: coz saplen tū vbi tristitia.** **Que em pericula cōcomitent hmoi cōiuuiā: habes Barci.** vj. c. **de prandio herodis.** **Et Ben.** xl. d. **de prandio pharaonis: quoz vterqz solēnicabat in cōiuuiō nati uitatē suā.** **Et i pradio qd fecit absalon: ad qd pradiū veniēs ammon interfec? ē. ij.** **Regl.** xij. e. **Seneca.** **Valo adolescē tem tristē qz hilarem z amabilē turbe.** **Prover.** xxij. c. **Moll esse in cōiuuiō potatorū: nec in comestationibz eozū qz carnes cōferunt ad vscendū.** **Neqz cōsolēris eos.** **Peniter tes em nō debēt hęc accipere p solationē. s. tēporalē: qz de spi rituali dicit salomon/ Prover.** xxxj. a. **Date sicerā mētibz z vinū his qui amaro sūt aieo: bibent z doloz nō recordent amplius.** **Cōsolari em tales spūaliter/ opus est misericordie.**

Doraliter

Quia abstuli pacem meam a populo isto...

B

quia abstuli pacem meam a populo isto...

Doxaliter

Et non se incidet... Et non se incidet...

Dee. v.a. Audite hec sacerdotes...

Et dixerit tibi... Et dixerit tibi...

Et non se incidet... Et non se incidet...

Ep. 5. b.

8. 5. c.

C

8. 7. f.

J. 23. b.

Marginal notes on the right side of the page.

pterea ecce dies veniunt. Incomparabilis dñs se iudeos m/ lericordit redacturū de babilōe: qđ tantū erit bñficiū vt ex/ cladat memorā reductiōis de egypto. Ut ergo spem in dño habeant: spando liberationem: hic leuita tristibus intermiscet: ne in desperationē caderēt ppter p̄dicta: vt se subdāt ex spe bonis opib⁹. a

Et nō dicit vltra: qđ min⁹ et antiquū mī raculū obfuscabit ad uenitēte recētiori et ma iori: qz nouis supue/ niētib⁹ vetera p̄q̄cūf et nō curant. b

Et viuit dñs qui rē. de terra aq̄lonis p̄ licētiā datā a cyro re/ ge persay: c. **Et** de vniuersis fr̄is ad q̄s eieci eos. Hoc reuera nūq̄ sub cyro factū ē sub quo tm̄ de chaldēa ad iudēa sunt reducti iudei: sed sub ch̄isto implebit hoc i sine mundi: qñ plenitudo gētiū intrauerit: et tūc oīs isrl̄ salu⁹ erit. i. oīs p̄plus ch̄istian⁹: vt dī Ro. xj. f. Qñ disp̄os israelis p̄gregabit: tūc reuera oīa bñficia terrena collata iudeis in isrl̄ reputabunt in respectu illi⁹ p̄terni bñficij. **Et** reducā eos in ter/ rā suā rē. a q̄ eieci fuerāt p̄ parētū iobediētiā. Dich. ij. d. Cōgregatiōe cōgregabo iacob totū / i vñū cōducā reliquias isrl̄: parit̄ qñ gregē i ouis ponā illū: qñ pec⁹ i medio caulay. **Ecce** xxxij. c. Visitabo oues meas et liberabo eas de oib⁹ locis i q̄ disp̄se fuerāt i die nubis et caliginis: et educā eas de p̄lis: et p̄gregabo eas de fr̄is: et iudicā eas i fr̄a suā: et pascā eas in mōtib⁹ isrl̄ in riuus et i cūctis sedib⁹ fr̄e: et in pascuis vberri m̄gis pascā eas: ibi req̄scent i herbis virētib⁹. Uel p̄ terrā hāc significat eccl̄ia militās: q̄ multū melior q̄ fra egypti. Sancti em̄ apl̄i et patres p̄mittūg eccl̄ie erāt i fra aq̄lonis. i. diaboli ante p̄uersionē suā: sed mō sunt p̄ncipes eccl̄ie n̄re: q̄ p̄missa fuit eis in patri⁹ antiq̄s sp̄ualit̄ tanq̄ vertis h̄redib⁹ abraē: **Et** em̄ sūt filij p̄missiōis. Uel terra egypti est tenebrę infide litatis et ignorātie: **Et** interpretat em̄ tenebrę. **Hoc** fecit dñs i p̄ncipio eccl̄ie sug: qñ peccabāt homines ex ignorātia/ veritate nesciētēs: s̄ mō necesse esset q̄ eos educeret de fra aq̄lonis. i. frigiditate et duricia p̄ctōy: in quib⁹ ex certa scientia obstinati sunt. Uel fra egypti est p̄ctm̄: terra aq̄lonis p̄gnalstas: a qua nos eduxit i morte sua et iustificatiōe n̄ra: a secūda nos educet in gl̄ificatiōe p̄terna. **Ecce** ego mittā: qñ anteq̄m redu/ cant de captiuitate/ opoztet q̄ captiuēnt. **Et** ostendit h̄ duplex captiuitas. Prima p̄ chaldēos: secūda p̄ romanos. f. **Mit/ catores multos et piscabunt eos.** i. chaldēos iudeos: in p̄mo aduētū qñ venerūt ad hierlm̄. **Et** post hęc mittā eis multos venatores. i. romanos i vltima eoz captiui/ tate post ch̄isti refurēctionē. **Uel** dicit chaldēos: qui secūdo veniētēs in hierlm̄/ eā penit⁹ destruxerūt. **Et** venabūt eos de omī mōte rē. qz venati sūt iudeos: q̄sdā i mōtib⁹: q̄sdā i collib⁹: q̄sdā i cauernis et vbiq̄q̄ latitabāt. **Quia** oculi mei sup̄ oēs vias eoz. i. ad puniendū: vt lū sup̄/ no tet opp̄sitiōnē. Uel. i. p̄siderant eoz peccata. p̄ q̄ eos puniā. **Uñ** / **Non** sunt abscondite rē. et ideo reddā p̄mū duplices. i. p̄gnā p̄ctis eoz: q̄ fuerūt duplicia i respectu eoz q̄ cognitionē dei nō habuerūt: **Et** h̄ in eodē genere p̄cti dico. **Pr̄mū** anteq̄m bñficiū reductiōis p̄stē eis. **Uñ** i. inli/ gā eis duplicē p̄gnā: vñā p̄ peccatis cōmissis: aliā p̄ p̄ceptu p̄gnitētē: qz admoniti a p̄phis et cogitētēs p̄ctm̄ suū nolebāt illis dimittēre. **Uñ** duplex iniquitas ē q̄ peccauerūt s̄ legē natu/ rālē: et s̄ scriptā. **Uel** qz peccauerūt in se et s̄ deū et i p̄ximū p̄ malū exemplū. **Et** p̄ h̄ dicit: **p̄ iniquitates et peccata eoz: qz cōtaminauerūt fr̄a meā i morticinis idolo/ rū. i. in sacrificijs imolans ip̄sis idolis: q̄b⁹ illa venerabānt: sic corūp̄tēs oēs h̄itatores fr̄e meę. Et h̄ est: **Et** abomiā/ tiōib⁹ rē. **Abyslice** exponit h̄ de apl̄is: q̄z multi ad litterā**

fuerūt piscatores: vt petrus et andreas/ iacob/ iohānes. **Unde** / **Ecce** ego mittā piscatores multos. **Matth.** iij. c. **Ambulās** iesus sup̄ mare galilee vidit duos fratres/ simonē q̄ vocat petrus/ et andrēā fr̄atrē ei⁹: mittētēs rete i mare: erāt em̄ piscatores. **Alij** autē erāt venatores: vt philipp⁹ et narthanael: q̄ erāt de bethsaida: qđ interpretat dom⁹ vena/ tiōis. **Hos** misit dñs piscari et venari hoīes. **Unde** **Matth.** iij. d. **Venite** post me faciā vos fieri piscatores hoīm. **Hoc** etiā expo nit de oib⁹ p̄dicatoz/ bus: quos misit dñs s̄ tres hostes p̄ncipales extirpādos. i. luxuriā/ sup̄biā/ auariciā: quib⁹ diabol⁹ totū mūdum fere illaqueauit: p̄o/ pter quod diabolus tribus nominib⁹ vo/ cat/ **Job.** xl. f. bos/ vt ibi: **Fenum** qñ si bos comedit. f. qñ tem/ prat p̄ luxuriā. **Itē** serpēs/ qñ tēprat de auaricia. **Uñ**: **Uñ** qđ poteris extrahere leuitathā hamo: **Itē** auis/ qñ p̄ sup̄biā tem/ prat. **Uñ**: **Uñ** qđ illudes ei qñ auis/ e. **Ecce** ego mittā: nō ibunt sua auēte. **Uñ** **Ro.** x. c. **Quo** p̄dicabūt nisi mittantur: **Et** piscabūt eos: de aq̄s diuitiay et delitiay eos extra/ hētes. **Piscatores** sūt parui p̄dicatores: venatores magni p̄/ dicatores: q̄ capiūt feras. i. magnos p̄ctōres. **Et** vena/ bunt eos de omī mōte/ sup̄bie. **Et** de oī colle/ auaricie. **Et** de cauernis petray/ luxurie. **Sed** qz p̄sca/ tores et venatores pay capiūt: id cōquerūt/ **Luc.** v. b. **P̄e/ ceptor** p̄ torā noctē laborātes nihil cepim⁹. **Sed** p̄siliū dñi ē vt ducat i altū vel mittat ad dexterā nauigij rete: vt dī **Job.** xj. b. **Ducere** i altū ē i p̄dicatiōe nō q̄rere nisi dei gl̄iā. **Dis/ tere** i dexterā nauigij rete: ē nihil finit⁹ dicere. i. nihil aduolato rī/ nullā veritatis palliationē: s̄ pure dicere veritatē sine ap/ petitu placitē hoīm. **Sz** tō qz nullos vel paucos piscant ho die: dī **Esa.** xix. b. **Degrebūt** piscatores et lugebūt oēs mittē/ tes i flumē hamū. **Plures** em̄ hodie piscat diabol⁹ q̄ deus. **Abacuk.** j. d. **Facies** hoīs qñ p̄sces maris: et qñ reptile non habēs p̄ncipē: totū in hamū subleuauit. **Diabol⁹** etiā ē vena tor. **Est** autē duplex venatio. i. auis et feray. **Venator** auis est captiōdo sup̄bos. **Venator** feray captiōdo luxuriosos. **Eccl̄.** xij. c. **Venatio** leōis ē onager i heremo. **Sz** dī bono venato/ ri: **Ben.** xvij. a. **Tolle** arma tua/ pharetrā et arcū et affer mibi de venatione tua: vt bñdicat tibi aīa mea. **Sicut** et angelico m̄sterto fiet iudiciū. **Venabunt** sanctos/ de omī mō/ te. i. scie em̄nētia: **De** omī colle/ operū bonoz: **De** cauernis petray. i. de hūilitate vel passiōis ch̄isti memo ria. **Tales** em̄ trāsserēt angeli i p̄ternū palatū. **Sz** opoztet q̄ p̄us purgent accipiētēs i p̄senti q̄ meruerūt. **Et** h̄ est: **Et** reddā p̄mū duplices: qđ exponit de clericis: q̄ qz sciēter peccant: **Errant** em̄ corde: vt **Abacuk.** ij. c. **Et** peccauit aīa tua: id dicit duplici peccare. i. i cōp̄atiōe lascoz. **Uñ** **Luc.** xij. f. **Seru** sciens volūtatē dñi et nō faciens/ plagis vapula/ bit multis. **Deb.** x. c. **Volūtate** nobis peccatib⁹ nō relinquit hostia p̄ peccatis. **Et** h̄: q̄ **Quia** cōtaminauerūt fr̄a rē. i. eccl̄iā. **Uñ**. s̄. ij. b. **Induxi** vos in fr̄a carmeli: et ingressi cōtaminastis eā. **Ideo** sim⁹ in mōte et in colle et in cauernis petrarū/ si volum⁹ trāsserri ad gl̄iam. **Oculi** em̄ dñi sup̄ tales sūt: s̄m illud: **Oculi** dñi sup̄ iustos. **Non** sunt abscondite a facie mea rē. **Homi** em̄ sunt corā facie dñi: sed mali nō. **Uñ** adā p̄ p̄ctm̄ abscondit se: qñ si. f. qz p̄cia sua remozdebat: s̄ boni nō. **Uñ**. j. **Job.** iij. d. **Si** cor n̄m nō resp̄hēdit nos/ fidu ciā habem⁹ ad deū: vt q̄cqd petierim⁹ accipiam⁹ ab eo: qñ mādara ei⁹ custodim⁹. **Uñ** autē hō postq̄ semel peccauit/ po/ stea ad p̄fectā et obstinatā maliciā transiit: tūc non abscondit a facie dñi: s̄ oīno egredit: vt de Cain: **Ben.** iij. c. **Egress⁹** ē a fa cie dñi. **Dñe** fortitudo mea rē. **Uñ** inc visa dei iusticia in captiuitate p̄li

Abyslice

103. 33.

In captiuitate populi / et misericordia eiusdem liberatione: excla-
 mat propheta de vtroque admirans: a **Fortitudo mea**
 et robur meum / in captiuando populum. b **Et resu-**
gium meum in die tribulationis / liberando. Unde c
Ad te gentes venient. Sic deus est nostra fortitudo / p/
 regendo contra hostes et peccata: robur / virtutem conferendo
 et operibus confirmado: refugium / post peccata ad penitentiam reuo-
 cado. ij. Regl. xxiij. a.

Dñs petra mea et ro-
 bur meum: saluator meus
 deus dñs fortis sperabo
 in eũ. c **Ad te ve-**
nient gentes. i. per
 fidem ad christum / iudicis
 a regno expulsis. Vñ
 dñs ad ecclesiam / Esa. lx.
 a. Filij tui de monte veni-
 ent: et filie tue de latere
 surgent. Esa. ij. a. Fluēt
 ad eũ oēs gētes. d **Ab** extremis frē. i. p. extremos terre. i.
 viles et abiectos aplos. Esa. xliij. c. A finibus terre audiuim⁹.
 Vñ. Danth. xi. d. Abscōdisti h̄ a sapientibus et prudentibus et rene-
 lasti ea paruulis. Job. vij. b. fragmenta reposita sunt i cophi-
 nīs. i. subtilis sapientie intelligētia in hūilib⁹ et abiectis psonis.
 Job. xl. d. Nūquid alligabis eũ ancillis tuis: Prover. ix. a.
 Visit ancillas suas: qñ nō epus vñ nobiles / vt vocaret arcē.
 Vñ. iij. Regl. xx. c. dixit ppha ad achab: Ego tradā hāc mlti-
 tudinē i manu tua hodie. Et ait achab: Per quē: Et dixit ei.
 Per pediseqs pncipi pulchaz. e **Uere mendacium**
possederunt patres nostri et c. i. idola et falsa et erronea
 dogmata. Et hoc dicit iudei postq̄ viderūt se p peccata ab-
 lectos: **Abdaciū.** i. spē falsā in pmissioib⁹ pseudo. f **Nū-**
quid faciet sibi homo deos et c. quasi stultus est hoc cre-
 dere q̄ homo possit facere deum / cum deus magis sit omniū
 hominū creator. Adorant em̄ idolatreg opera manū suarū:
 sic et omnes qui creaturas illicitē diligunt. g **Idcirco ec-**
ce ego ostendā eis vicem hanc. i. potentiam: quia hac
 vice ptece et plene captiuabunt. Vel de gentibus cōuersis / h
Ostendam eis manū meam. i. meisum / dicit filius / per
 quē pater omnia operat⁹ / sicut homo per manū vel brachiū.
 Esa. liij. a. Brachiū dñi cui reuelat⁹ est. i. Cor. i. d. Christi
 dei virtutē. Ostendā p fidē in p̄senti: et veritatē exhibitionē
 in futuro. Quicqd̄ em̄ ostēdi iudicis / ostēdi p ymbra et figurā.
 Vel / Ostendā i futuro p visionē manifestā: q̄ nō se ostēdit
 hic nisi p speculū et enigma. **Et sciēt.** Vñ. ij. Cor. iij. d.
 Nos reuelata facie gl̄ia dñi speculātes i eandē imaginē trās-
 formamur a claritate i claritatē. Vel **Amanū** / misericordię: q̄
 est hic clausa bonis: sicut et manū iusticie ostēdet malis q̄ hic
 clausa est eis: qñ manus dñi erit sup eos extenta. Tunc enim
 cognosceſ dominus iudicia faciens: et manus eius inueniet in-
 iustias suis.

ps. 9.
ps. 20.

Expo. Capl. XVII.

Peccatū iuda et c. Hoc capitulū in septē ptes diui-
 dit. Primo peccatū idolatrię in cordib⁹ eoz scriptū
 idelebilis / et i aris eoz exaratū recitat. Secūdo p̄ctm
 vanę cōfidentie eoz improbat: q̄ p̄fidebāt i hoie. i. i egypto.
 Egypt⁹ em̄ hō et nō de⁹: vt dñs Esa. xxxi. b. ibi: **Maledict⁹**
hō qui cōfidit i hoie. Tertio ne oēs hac maledictioe cre-
 dant esse inuoluti / quosdā iudēoz q̄ cōfidebāt in dño b̄dicē-
 dos: et ad melius fructificandū asserit eos nō insp̄landos sup
 aquas babilonis: Boni em̄ ad hoc captiuati sunt vt postmo-
 dū ampli⁹ fructificaret: ibi: **B̄dicet⁹ vir.** Quarto ne om̄s
 iudei hāc b̄dictionē p̄mittāt ibi p eo q̄ se p̄fiderē in dño di-
 cāt: ppheta i p̄sona dñi r̄idet / dicēs: q̄ nō ē ita: **Non em̄ p̄sit**
eū decipere / q̄ habeāt cor p̄fundū et hoib⁹ inscrutabile. Ipse
 em̄ cogitatioes et affectioes eoz cognoscat / vias eoz et adinū-
 tates eoz p̄spicit: quoz stulticiā p̄dicā compat / q̄ fouit partū
 alienū: et sō ab eo cū adoleuerit derelinquit postmodū: sic ipsi
 cōgregabunt diuitias ad rapinā / q̄ cito sūt ab eis auferēde p
 chaldeos: ibi: **Prauū est cor hominis.** Quinto on̄so qd̄ ma-
 lis acciderit sub figura p̄dicis p̄pter stulticiā derelictis / dicit
 bonos ad pristinā gloriā templi et ciuitatis hierlm̄ quā expe-

ctabāt reuersuros: sicut ecōtrario malos ad cōfusione affecu-
 turos: p̄ro eo q̄ dominū dereliquerūt: ibi: **Solum glorie.**
 Sexto ppheta passus a populo opprobriis: et crebro insidias
 circūuent⁹ / a domino saluari et curari cupit: cuius vera est sa-
 lus et vera medicina: suam quoq̄ patientiā et rectitudinē do-
 mino ostēdens / et eoz ecōtrario irrisiones et p̄secutioes / im-
 precat eis duplicē contritionē: ibi: **Sana me dñe.** Septi-
 mo / quia dixerāt: vbi
 est verbū domini: in-
 ſiigit domin⁹ p̄p̄ter
 vt pergat ad locū ce-
 leberimū / vel porta-
 rum vrbis vel templi
 p̄ quas p̄ncipes et vul-
 gus ingredit et egre-
 dit: vt necessitate cog-
 gant audire verbū do-
 mini qd̄ irrisorie req̄-
 rebāt: p̄imoz eis p̄-

co ecce ego ostēdā eis p vicē
 hāc: ostēdā eis manū meā et
 virtutē meā: et sciēt qz nomē
 mihi dñs. **Capl. XVII.**
Peccatū iuda scriptū
est stilo ferreo in yn-
gue adamantino: exara-
tū sup latitudinē cordis eoz:

ponat legi et sabbati obseruantiā: et eoz ecōtrario trāsgressio-
 nem / p̄miaq̄ obseruantiū et p̄nā trāsgredientiū ostēdat: ibi:
 hęc dicit dñs ad me. Dicit ergo: **Peccatū iu-**
 da. Quia prius loquebat de cōuersione gentiū: postet quis
 querere: quare ita repellit iudeos et gētes assumit: Respon-
 det: propter obstinatōē ipsoz iudeoz. Vñ. **Scriptū**
est stilo ferreo: id est non delectib⁹ sicut illud quod scribitur
 stilo ferreo. Unde Job. xix. d. Quis mihi tribuat vt scri-
 bank sermones meos: Quis mihi det vt exarent in libro stilo
 ferreo et c. **In yngue adamantino.** i. diligenter et
 aperte vt plane. Sed peccatū gentium iam deletum est: quia
 conuerſe sunt ad deum: sed peccatū iudeoz obstinatōem et
 nec vnq̄ delendum: sicut adamas indomabilis et infrangibi-
 lis: et planiciem insuper habet: et ideo dicit ynguis vt in eo
 possit scribi stilo durissimo / id est ferreo: vt sic scriptura sem-
 per duret. Et loquitur metaphorice. q. d. apud sententiā dei
 peccatū iudeoz sine fine manebit: vt nunq̄ ab eo memo-
 ria auellatur. i. per distractionis irrecuperabilis inflictionem.
Exaratū: id est scriptum vel exp̄sum. **Super la-**
titudinē cordis eoz: quo ad peccatū infidelitatis cordis.

Mystice: Peccatū iuda: id est clericorum: qui
 sunt pauciores quo ad malos q̄ laici. **Scriptum est**
stilo ferreo: quasi malicia indurata. **In yngue ada-**
mantino. i. in obstinato et infrangibili et manifesto: et ideo
 dicit ynguis. **Adamas autē durus est.** Vñ Zach. vij. c. **Et**
grauauerunt aures suas ne audirent: et cor suum posuerūt vt
 adamantē: quo nihil potest scribi. **De q̄ Ecceh. xxxvij. f. Auferā**
cor lapideū de carne vestra: et dabo vobis cor carneū. Unde:
Audi israel p̄cepta mea et ea in corde tuo q̄si in libro scribe.
Liber sit de p̄gameno a carne separato: et in duo ligna exp̄-
 so et excicato: et depilato et raso et punicato: et sic fit aptum scri-
 pturę recipiendę: Sic cor hominis debet a carnalitate sepa-
 rari per contritionem: depilari per confessionē: extendi inter
 lignum crucis et feretrum mortis: et ibi desiccari a prauo bu-
 more cōcupiscētię: deinde debet radi p opa penitētię: vt sūt
 selunium / disciplinę / vigilię et humusmodi: et punicari per om-
 niū terrenozū abiectioē: et sic in eo poterit scribi lex. S; cor
 nostrū dur⁹ est q̄ adamas: qz et si adamas tū sionib⁹ nō fran-
 gat: tamen sanguine hirci frangit: sed nos nec chasti passiois
 memoria emolliri possumus. Sed dicit **Exo. xxxij. d. q̄ post**
q̄ scripta fuerūt p̄ba dñi i tabulis lapideis / fregit eas moyses:
 sic eos qui h̄c lapides sunt confringet dominus in inferno: sic
 virga ferrea. Sed. ij. Corinth. iij. a. dicitur de bonis: Vos
 epistola estis christi ministrata a nobis et scripta non attra-
 mento sed spiritu dei viuūt: non in tabulis lapideis: sed in tabu-
 lis cordis carnalibus. Stilus ferreus qui peccatum in corde
 scribit est consensus in malum: qui edomat omnē bonam vo-
 luntatem. **Exaratū super latitudinem cor-**
dis eozum: id est super cor eozum dilatarū omni malicię /
 petrandę. Esa. v. d. Propterea dilatarū infern⁹ animā suā.
 * Et in cornibus

Et in cornibus ararum eorum: quo ad peccatum operum: quia sanguine hostiarum tangebant cornu altaris imolando idolis. Quia notabilia et evidenter sunt eorum peccata: dicuntur scribi in cornibus altaris. Et nota eorum peccatum indelebile: non quia non possit deleri: sed quia vix: sicut peccatum in spiritum sanctum irremissibile est. **Cum recordati fuerint filii eorum ararum suarum:** quasi haec est causa propter quam

destruantur: quia. s. re

cordabitur ararum suarum: ut in eis sacrificet.

Et lucorum lignorumque frondentium: scilicet. i. nemorum eodem loco in quibus sacrificabatur. Hoc dicitur: quia quasi fuerant platanus vel

altas pulchras arborum et frondosas et in loco pulchro: quasi pro deo eas habebant: et sibi eis sacrificabant: vel in honore altorum idoli.

Sacrificantes in agro: quasi etiam sacrificantes in agro: e. fortitudinem tuam. i. fortia castra

et fortes homines. **Et omnes thesauros tuos:** scilicet. xv. c. thesauros tuos in direptione dabo. **Haui. q. c. Diripite argentum diripite aurum.** **Excelsa tua. i. phanae sunt in excelsis:** supple dabo in direptione. **Et relinquis sola:** quia non iudex sed chaldei possidebunt eam. **T. b. r. j. a. Quod sedet sola ciuitas:** scilicet. **Quam ignem. i. iram meam vel tribulationem:** m. **Succedisti in furore meo:** pro peccata tua. **Esa. l. d. Ambulate in lumine ignis vestri:** et in flammis quas succedistis: **Uscq. in eternum ardebit vobis.**

Et in cornibus ararum eorum: i. in cordibus angulosis: ubi demonibus sacrificat. **U. b. pprie dicitur illos qui aurea faciunt altaria et aureos calces de bonis pauperum.** **Esa. xxx. e. Et rami nabis laminas sculpsit argenti tui:** et vestimentis costantibus aurum tui: et disspes ea sicut imundicia menstruate. **Cum recordati fuerint filii eorum:** pro limitatione. **Ararum suarum et lucorum lignorumque frondentium:** scilicet. dignitatis quasi appetit vehementer. **Fortitudinem tuam et omnes thesauros tuos in direptione dabo.** Hoc dicitur de clericis in monachis et in agris sacrificantes. i. magnis et in paruis ecclesiis dignitates et beneficia multiplicantes: quorum regalia in futuro omnino diripent. **Ezech. vij. e. Argentum eorum foris precietur: et aurum eorum in sterquilinis erit.** **Argentum eorum et aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris domini.** **Excelsa tua propter peccata tua.** i. dignitas ecclesiastica propter peccatum clericorum destruet. **Ro. ij. d. Memorem dei pro vos inter gentes blasphemaf.** **Et seruire te faciam inimicis tuis.** i. carni mundo diabolo. **In terra quam ignoras.** i. in terra peccati. **Th. Baruch. ij. b. Quid est istud quod in terra inimicorum est:** **Quam ignem succedisti in furore meo:** scilicet. **Deut. xxxij. c. Ignis succensus est in furore meo: et ardebit usque ad inferni nouissima.** **Esa. xxxij. b. Et accipiet ardorem et partem stipulam: spiritus vero ignis deuorabit vos.** i. mala voluntas via. **Maledictus homo qui confidit in consilio suo: et non essent idola: et consilium tamen dederunt ut iniret sedes cum egyptiis: et ideo quia confidebat in egyptiis propter pharaonem nechaomaledicti erant.** **In homine. i. puro: ad differendum christi:** ut. i. in puro homine ponat spes venie vel gratie impetrande: licet spes auxiliij in sanctis possit poni. **Th. Leuaui oculos meos in montes: ynde veniet auxiliu mihi.** **Uel pro In homine. i. in potentia et sapia humana: qui ponit carnem brachium suum.** i. posse quod habet in opibus bonis sibi attribuit: vel suae potentie. **Uel qui ponit carnem.** i. generis nobilitate dicuntur: **Brachium suum.** i. fortitudinem suam. **Vultus quoque maledicti sunt:** quia confidunt in potentia et sapia humana et nobilitate generis. **Baruch. ij. b. Ubi sunt principes gentium: et qui distant super bestias quasi super fra: qui auxilium thesaurificat et argentum in quo confidunt boves: et non**

est finis acquisitionis eorum: **Et a domino recedit cor eius.** **Non enim potest esse finis frenorum cum deo vel cum spiritualibus.** **Danti. vj. c. Ubi est thesaurus tuus ibi est et cor tuum.** i. eodem. **b. Recedentes a te in terra scribent.** **Idcirco haec confidentia humana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite confidere in duce: et nolite credere amico.** **Ps. Honu est confidere in domino quasi confidere in principibus.** **Th. j. Da-**

chab. vij. c. habet de iuda: cui cum in omnibus factis suis pro se pro ac-

cederet postquam pro se de-

ratione et amicitia fecit cum romans non est bene pro ea accidit. **Erit enim quasi myrica in deserto: quae feret et sine fructu sit: licet habeat viriditatem: et quasi purgant domum.** **Sic iudaei ferebunt propter mala opinionem et inuiles erunt et sine fructu spualis: licet ante habuerunt prosperitatem et viliissimi reputabunt: quasi purgant mentum domum.** **Talis est homo carnalis flores hic in spualibus: sed infructuosus in spualibus: et sicut myrica super fra arida sicut serpit: nec in altum crescens.** **Ps. Oculos suos stauerunt declinare in terram.** i. xlvij. b. **Date florem moab: quia flores egredietur.** **Th. v. Et non videbit cum venerit bonum: quia est in hyeme virens sicut myrica: tamen cum venerit aestas non dabit fructum.** **Sed habitabit in siccitate in deserto in fra saluginis: quia in sabulo solent nasci: quae terra valde infructuosa est: quia nimis arida.** **Et video inhabitabili: propter bonorum inopiam.** **Sic peccator non videbit cum venerit bonum. i. eterne felicitatis.** **Th. Esa. xxvj. b. Tollat impius ne videat gloriam dei.** **Talis autem non videbit bona in fra viuentium: sed ipse erit in terra: non tamen morientium: qualis est vita infens: sed in terra mortuorum. i. in inferno: qui vocat hic desertum: propter omni boni carentiam: et inhabitabilis propter omnis mali presentiam: propter quod erit horribilis.** **Et habetur hic argumentum quod inter omnia peccata superbia magis damnosa est: quae ita ab omni bono spuali hominem euacuat.** **Superbia enim est: non in deo sed in se vel in alio tempore alii confidere.** **Ezech. xxvij. e. Eleuatum est cor tuum in robore tuo et in decore tuo.** **Et idcirco ut ibi sequitur.** **In fra prociect te: an facie regum dedit te.** **Dicit fra saluginis: propter bene uolenti vel operandi impossibilitatem: sicut myrica nihil valet nisi ad comburendum.** **De hac salugine dicit Soph. ij. c. Siccatas spinarum et acerui salis et deserti usque in eternum.** **Valet tamen myrica ad purgandum domum: et pueros verberandum: sicut pro malos cum affligunt boni inde purgant.** **U. b. dicitur virum. quasi non omnes de iudeis sunt maledicti: quia est omnes iudei ducant in captiuitatem: tamen differet: quia mali ut cosument: boni autem ut magis fructificent: sicut arbor transplatae ut magis fructificet. Preterea multi boni de captiuitate redibunt: sed non mali.** **Ideo dicit Prover. xi. d. Qui confidit in diuitijs suis corruet: iusti autem quasi virens folium germinabunt.** **Talis dicitur vir. i. viriliter agens. i. contra carnem mundum diabolum.** **Qui confidit toto corde in domino: et ipse te enutriet.** **Esa. xl. g. Qui sperat in domino mutabit fortitudinem tuam.** **Et erit dominus: non caro non mundus: confiducia eius in spiritibus quasi in aduersaria.** **Et erit quasi lignum quod transplatae. Ois iustus antequam fructu faciat transplatae de terra culpe: in terram gratie.** **Eph. v. b. Eratis aliqui tenebrae: nunc autem lux in domino.** **Ps. ij. d. Eratis sicut oves errantes: sed uersi estis nunc ad pastorem et episcopus aiaz viay.** **Qui sic modo transplatae postea transplantabit de terra gratie in terram gratie.** **Ro. vj. a. Si coplartati facti sumus similitudini mortis eius: sicut et resurrectionis erimus.** **Sup. aqs. gratia vel doctrinae vel tribulationum. Nisi his adis irremur: non bene possumus fructificare.** **Ezech. xlvij. c. Sup. torret et oriet in ripsis ex vitraque parte lignum pomiferum: non defluet**

Ps. 117.

Ps. 58. a.

B

Ps. 1.

Ps. 16.

Ps. 54.

Dyllice

Ps. 120.

Solū glorie rē. Dico quid malis acciderit: dicit quid bonis accidet. q. d. sic mali capti uabuntur: sed / **Expectatio israel.** i. bonorū uidentū deū: est / **Solū glorie:** id est ipsa hierusalē que fuit solū dei. i. boni iudei expectant q. hierim restitua: vt sit solū glie dei: sic pri^o fuit: qm̄ i ea habitabat sup p̄p̄tato / **nū:** et in fumo et in nube apparebat in tēplo.

Glorie dico / b Altitudis a p̄ncipio: id est ipsi expectabūt q. ita alta et nobilis sit sicut fuit a p̄ncipio. **c Locūs. i. ipsi expectabūt q. hierusalē sit locus sanctificationis nostre. i. dei sanctificatis ipsos vel nos: sicut fuit a p̄ncipio: quādo sibi habitabat per miraculo: ostētionē. Vel sic: a Locūs sanctificationis nre. i. adorationis et culture: p. que de^o in nobis fuit quōdam sanctificatus. i. sanctus et gloriosus ostensus: vt uocet hierusalē locus sanctificationis: quo ad sacerdotes et leuitas templi ministros: solum autē glorie: quo ad reges et p̄ncipes: p. quos tunc iudiciū exercebat. Et mystice: d. **Israel. i. vidēs deū p̄dem:** debet expectare / **a Solū glorie. i. vt sedeat deus in eo exerceōdo p. eum iudicia sua.** Illi em̄ soli sunt digni iudicare alios: qui sunt solū dei: q. conuersatio in celis est. Quia nō nisi celū est sedes dei: vt dī Esa. vii. a. j. Cor. ii. d. Spiritus ualis homo oia iudicat. Vel sic: **d. Expectatio isrl:** id est oim̄ credentū: est / **a Solū glorie altitudinis. i. ipse christus: q. est thron^o gloriosus et excelsus omnū christi-anorū. i. sustentator omnū: sicut de bella dicit. iij. Reg. ii. b. q. ē ipse curr^o isrl. i. e^o sustentator. Qui ē et / **c Loc^o sanctificatiōis nre. i. sanctificatio nra. s. xiiij. d. Solij glie tue recordare ne irritū facias pactum tuū nobiscū. i. christi recordare aduocati nostri: te p. nobis interpellatis. e. **Dne oim̄ qui te derelinquit p. peccatū vel idolatriā: i. Confundēt: cōfusione eterna: nisi p̄nuerit. Ps. Operant^r sicut diploide cōfusione sua. g. **Recedēs a te i fra sribent:** quasi defacili deletur: quia terra mollis est nature. q. d. cito peribit memoria eorū: et ois eorū possessio. Vel / **In terra sribent^r .i. in terrenis ascribent:** quia p. ea cognoscēt: tanq. aliquis p. aliquā magnā domū suā: vt aliqua magna q̄ fecit: vnde dicit dñs terrē illius vel domus illius: sic nihil fecerūt nisi terrenū nec aliquid quesuerūt. Sicut em̄ boni sribunt i celo vt hereditatē celi habeant: sic isti dicunt scripti i terra: quia nihil habent nisi i terra et nihil i celo. s. xij. a. **Plantasti eos et radice miserūt: p̄ficiunt et faciūt fructum. Ps. Vocauerūt nomina sua in terris suis. Littere quib^o sribunt homines in terra: sunt diuitie: delitie: honores: que ostendūt quales sunt: scz auari: superbi: luxuriosi. Quāto autē magis homo sic sribit i terra: tanto magis deletur a scriptura qua sancti sribunt i celo: quibus dicit Luc. x. d. **Gaudete: quia nomia uestra scripta sunt i celis: quod dicitur illis quorum conuersatio est i celis.** Dicitur autē quis deleri de libro illo: non quo ad scripturam: qua quis sribit sibi per p̄destinationem: illa em̄ indelebilis est: sed ab illa qua sribit sibi p̄sentē iusticiā. Vel dicit quis deleri a scriptura p̄destinationis: quādo ostēdit esse delētus. i. nunq. fuisse scriptus: quod fit quādo homo nō nisi ad irena ibiat. **Jō dicit Barth. vi. c. Nolite thesaurizare uobis thesauros i terra: ubi erugo et tinea demolit: et ubi fures effodiūt et furant. Quare autē sribant i terra: subdit: **Quā dereliquerūt uenā aquarū uiuentium dñi. s. ij. c. Dereliquerūt me fontem aque uiue: et foderunt sibi cisternas dissipatas. Dñs enī est fons aquarū. Unde dicit Job. vii. f. Si quis sicut uentat ad me et bibit. Et ibidem: Qui crediderit i me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque uiue. Hoc autē dicit de spiritu que accepit: ut erāt credēs. i. **Sana me dñe. Dic petit. p̄pha libe-****************

rarī et sanari. q. d. parce mibi vt non p̄mittas me captiuari. **Uel: Sana me dñe. i. libera me ab ipsis opprobrijs q̄ patior: et ab insidijs qb^o a iudeis sepe circūuēr^r sū. A te em̄ solo peto medicinā: q. sol^o es uera medicina. Vult enī medici illā emozotissimā ad curam receperūt vt eam sanarēt: sed nō poterunt: licet illa multa expendisset: sed solus tu eam sanasti: vt dī Luc. viij. g. **Sana a p̄na: Salua a culpa. Ps. Miserere mei dñe quoniam inimus sum: sana me dñe quā cōturbata sūt ossa mea. k. Et sana bor^o rē. Tūc em̄ medicina salutis vt sanitas sequit^r: qm̄ christ^o****

bor: saluū me fac: et salu^o ero: qm̄ laus mea tu es. **Eccē ipsi dicūt ad me: Ubi est v̄bū dñi: Ueniat. Et ego non sū turbat^r te pastore sequēs: et diem hoīs nō desiderauī: tū scis. Ad egressū ē de labijs meis: rectū i p̄spectu tuo fuit.**

aias ad saluādū recipit. **Quā laus mea tu es. i. sol^o potes hoc dicere: qui relicta omni temporali gloria et delectatione: in solo deo gloriā et delectationē habet: sicut illud. s. ix. g. **Nō glorie sapiēs i sapientia sua: et nō glorie fortis i fortitudine sua: et nō glorie diues i diuitijs suis: sed i hoc glie qui gliaf^r scire et nosse me. m. **Eccē ipsi dicūt ad me: Ubi ē uerbu dñi: qm̄ nō credūt eis q̄ dico eis. Nō enī credunt uenturā eis captiuitatē i dieb^o suis: licz sit uentura posteris eorum. Ubi est: q. d. **Ueniat: quasi uideamus si uerū dicit. Sic multi dicūt non credentes cōminatiōibus p̄dicatoꝝ. Amos. v. e. Ue desiderantib^o diem domini: ad qd eam uobis: Esa. v. e. Qui dicitis: festinet: et cito ueniat opus eius vt uideamus: appropiet et ueniat consiliū sancti israel: et sciemus illud. Esa. xx. viij. c. Erit eis uerbu domini: māda remanda: manda remanda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicū ibi: modicū ibi: vt vadāt p. delectationē: et cadāt retrosum: p. consensum: et conterant^r p. actum: et illaqueent^r p. consuetudinē: et captient^r p. impigentā i morte. o. **Et tū illis sic dicens: et impropertantibus: ego nō sum turbatus te pastorem sequēs. i. tua sequens uestigia. Ille dicit i uia turbati: qui nō potest inuenire uiam p. quā debet ire. Quasi ergo dicat: bonā uiam iui: quia te non dereliqui. Job. xxiij. c. Uestigia eius secutus est pes meus: uiam eius custodiui. p. **Et hoc ideo: quia die hoīs nō desiderauī: id est laudem humanā: vel fauorem: vel quācūq. tēporalē delectationem. Unde Gregori^o: Qui laudem siue placentiā nō querit: contumeliā nō sentit. Et ideo hoc facies nō sui turbatus ad cōtumelias. i. Corinth. iij. a. **Dibi pro minimo ē vt a uobis iudicer: aut ab humano die. Hū sic dicit: quia ipse human^o fauor ē iudicij cōdemnatiōis causa: vel quia humanus fauor magis querit iudicia hominū q̄ dei. Itē Ps. Ab altitudine diei timebo. Alia expositio ponit i Glo. p. **Diem hominis. i. uitam longiorē quam egrotantes desiderare solent. Sic ergo sicut i hoc longam uitam desiderare non est bonū. Sed nōne sciebat hieremias deū uelle eum diu uiuere: Solutio. Licz deus uellet hoc de sanctis: tamen sancti hoc non desiderabant. p̄pter pericula huius uitę. Et non dicit: non uoluī: sed / **q. Non desiderauī: quia desiderū uix potest esse sine delectatione: sed uelle quādoq. sine ea est. Unde non posset uitam p̄sentem longā desiderare sine p̄sentis uitę delectatione. r. **Tu scis: sp̄sum eundē inuocat testem quem et iudicem. s. **Quod egressum est de labijs meis: rectū i cōspectu tuo fuit: quasi iniuste dicunt mibi: Ubi est uerbu domini: quia non sum mēdax. Job. xvi. d. In celo est testis me^o: et cōscius meus i excelsis. Ibi Gregorius: Qui testem i celo habet: si ab hominib^o i mūdo reprehendit: non curat. Illi p̄p̄tē eum i celo testem habent: qui eum per imitationē sequūt. Tales enim nō turbant i uis domini: sed recte uadunt nec lassantur. Numeri. xxiij. c. scdm̄ aliam litteram quam ponit Glo. **Non est lassitudo i iacob: neq. dolor i isrl. Et Barth. xi. d. Uenite ad me. i. post me: oēs q̄ laborast^r et onerati est^r: et ego reficiā uos.************************

Non sis tu mibi

Office

ps. 5. d.

ps. 108.

ps. 48.

ps. 3. d.

ps. 6.

C

ps. 55.

Non sis tu mihi formidini. Et est Liptote: quasi da mihi fiducia vt pforter auxilio tuo z viriliter agā. **Spes mea tu in die afflictionis.** s. tu sis. Septuaginta: Nō fias mihi alienus/parcens mihi in die mala: quasi nō parcas mihi in die malo. s. in p̄senti seculo/ vt sic magis parcas in futuro: **Iux illō Abacuk** iij. d. Ingređatur pu tredo in ossib' meis: z sub' me scateat: vt requiescā in die tribulationis. **Lūc em̄ cēs mihi alienus si mihi peccanti parceres/ nec in virga tua corripes: qz omnē filiū quē pater recipit corripit: Heb. xij. b. Apoc. iij. d. Ego q̄s amo arguo z castigo. s. xv. c. Moll in patietia tua suscipe me: quia cum in p̄senti iras fueris misericordie recordaberis. Et huic bñ cōcordat nra lra: q̄ dicit: **Nō sis tu mihi formidini: spes mea tu in die afflictionis.** In die enim p̄speritas p̄sētis nō ē spes. **Uñ Luc. vij. d. Ue vob diuitib' q̄ habetis hic cōsolationē vestrā. Sed magis spes ē in die tribulationis. Uñ Matth. v. a. Beati q̄ p̄secutionē patiunt. p̄ iusticiā zc. c. Cōfundant q̄ me p̄sequunt/ salubri cōfusione: q̄si de peccatis conterant. Ps. Imple facies eorum ignominia zc. d. **Et nō confundar ego. i. nō habeā causā cōfusiōis. s. peccatū: vel cōfusiōē sustinere non timeā: vt. s. cōfusiō mea quā sustineam/ nō adducat ignominia/ sed magis gloria. e. **Paueāt illi. s. deū: vel cōminationē eius/ vt peccare desistat z p̄sequi me: z exprobare verbū dñi. f. **Et nō paueā ego. i. causā pauoris nō habeā. s. peccatū. g. **In duc sup eos diē afflictionis/ siue vltionis. i. captiuitatis p̄sentis: vt sic salte corripant z in illa captiuitate. h. **Et duplici cōtritione cōtere eos. i. p̄ duplici eoz iniquitate cōtere: s. im illō. s. xvj. d. Reddā duplices iniquitates eoz. i. p̄ nā p̄ duplici iniquitate: qz trāsgressi sūt legē naturalē z sc̄ptā. Al' qz mala cōmiserūt/ z bona omiserūt. Al' qz deū offēderūt et se: z primū offēderūt. s. malo exēplo. Al' b. **Duplici cōtritione. s. fame: quo ad obsessos i ciuitate: z gladio: quo ad occisos in agro. Vel loquit de malis z afflictis/ nō imp̄cādo s̄ p̄dicēdo/ q̄ i inferno p̄terent duplici p̄tritiōe. s. i aia z corpe: qñ suscipiēt de manu dñi duplicia p̄ctis suis: vt dicit Esa. xl. a. **Uñ cōtere. s. cōteres. i. **Vade et sta i porta filioz ppli. Quia sic contemnūt verba tua/ vade ad locum ap̄tū. s. ad portā tēplī vel vrbis: k. **Per quam ingrediunt z egrediuntur: vt sic tamē ex necessitate cogantur audire: l. **Reges iuda. i. principes. Scdm illud. ij. **Timoth. iij. a. In sta oportune/ imp̄ortune. Ibi Blo. Oportune: s. m verita tem: imp̄ortune: s. m eozū opinionem. Tu quidem oportune agis: sed imp̄ortun' videris: vt sic nō possint se excusare q̄ bonū non fecerūt/ dicētes: quia nō audiūm': z ideo oportune. m. **Audite v̄bū dñi reges iuda zc. qui ingrediunt p̄ portas istas/ tēplī vel vrbis. n. **Custodite aias vestras/ sollicitē ne ibi intret diabol' p̄ peccatū: sic custodit domus a latronibus/ et ideo claudit. Deut. iij. b. Custodi te/ meripsū z animā tuā sollicitē. o. **Et nolite portare pondera i die sabbati. i. peccata: Et b̄ maxie i die sabbati: qñ ab omī ope seruillī cessabūt homies: vnde multo magis a peccato tūc cessare debetis. Sic hō maxime in festis debet abstinere a peccato: qd̄ est pondus graue. Ps. Sicut onus graue grauatē sūt sup me. Esa. lviij. b. Dissolue colligatiōes impietatis: solue fasciculos dep̄mētēs: dimitte eos q̄ p̄fracti sūt liberos: z omne onus dirūpe. Heb. xij. a. Habētes tāta impositā aubē testiū: deponētes omne p̄dus z circūstās nos peccatū.********************************

Abacuk. 5. a.

Ps. 82.

Ps. 51.

Al' ad litterā p̄cipit eis seruar e diem sabbati/ s. m legē. Exo. xx. b. p̄. **Nec inferatis p̄ portas hierlm/ ad litterā. Uñ mystice. i. p̄ virtutes. Ita exponit Blo. Sed quō p̄t inferri peccatū p̄ strutes/ cū virt' sit bona q̄litas mētis: quā de' i nobis sine nobis infūdit: quā bñ viuif. q̄ nemo male vitif. Ergo virtute null' p̄t male vti. Solutio. Peccatū dicitur ingredi p̄ virtutes/ cū sub specie strutes malū sit: vel qñ ex strute vel ex occasione surgit elatio superbiē: qz sepe de bono superbiē: vt qñ bonū sit nō bñ. i. nō ordinate/ vel eo mō quo fieri debet. **Uel p̄ portas hierusalē/ qñ p̄ sensus: p̄ quos ingredit p̄ctā in animā. Dors em̄ intrat p̄ fenestras: vt s. ix. f. q̄. **Et nolite eijcere onera de domib' vris i die sabbati: Ad litterā: qz hoc opus seruile erat s. m legē. Al' dicit onera p̄nitentiē: q̄ et si abijciēda nō sint/ nisi forte ad temp': tñ p̄cipue i die sabbati z festis nō sunt abijciēda. Sed p̄tra: **Lūc nō ieiunam' sed magis i vigilijs z festis ē gaudū nō luctus. Uñ Meemig vij. c. Nolite lugere et nolite flere zc. Ite comedite pinguis z bibite mulsum: z mittite p̄tes eis q̄ nō p̄pauerūt sibi: qz sanctus dies dñi ē: z nolite cōtristari: Gaudū em̄ dñi ē fortitudo v̄a. Solutio. Et si aliquē p̄nitentiē nō sint faciēde/ qd̄ si fieret peccatū resumeret. **Lūc em̄ fundamētū ois p̄nitentiē abijcere. s. p̄positū nō peccatū: qd̄ nunq̄ abijciendū ē: z sic nunq̄ p̄nitentiā abijcit. Et p̄terea si tunc nō sunt faciēda ieiunia/ bilomin' debēt fieri aliē p̄nitentiē. Vel onera eijciuntur: qñ de corde exit peccatū ad op'. Simile p̄ceptū quātū ad lram sicut hic: habet Meemig vlt. c. **Clauerūt ianuās z p̄cepit vt nō ap̄rēt eas vsq̄ post sabbatū: et de pueris meis i stitit sup portas vt null' inferret onus i die sabbati. r. **Et omne op' seruile/ nō faciētis: quale p̄prie est peccatū. Uñ Job. vij. d. **Qui facit peccatū seru' ē peccati. Sed semp illud opus faciēdū ē: de q̄ Job. vj. c. **Opamini nō cibū q̄ perit: sed q̄ p̄manet in vitā et̄nā. Sed in festis mali magis opant cibū q̄ perit. s. qui gulē tūc se exponūt. j. **Corinth. vj. c. **Esca ventri et venter escis: de' aut' z hūc z hanc destruet. s. **Sanctificate diē sabbati. i. in honore z sanctificatione habete: vt sanctum ostendite/ tunc abstinentes ab omni ope seruillī: r. **Sicut p̄cepit patrib' vestris: Exo. xx. b. **Quod autem sit p̄miū obseruantū sabbatum/ vel litteraliter vel spiritualit' dicit Esa. lviij. d. **Si auerteris a sabbato pedem tuū facere voluntatē tuam in die sancto meo: z vocaberis sabbatū delictatum z sanctū domini gloriosum/ et glorificaueris eum dū non facis vias tuas/ z non inuenitur voluntas tua vt loquaris sermonem: tūc delectaberis super domino z sustollam te super altitudinem terre: et cibabo te hereditate iacob patris tui. Sed s̄ malos/ dicit Esa. j. d. **Solennitates vestras odiuit anima mea. **Thren. j. c. **Viderunt eam hostes/ z deriserunt sabbata eius. **Ideo dicit Exo. xxxj. c. **Videte vt sabbatū meū custodiatis: quia signū est inter me z vos in generationibus vestris. v. **Et non audierūt/ aure exteriori: r. **Nec inclinauerunt aurem suam/ mentis: y. **Sed indurauerunt ceruicem suam ne audirent me: tanq̄ animalia indomita/ reijcientes omne iugum legis. s. vij. f. **Nō audierunt me nec inclinauerunt aurem suam: sed indurauerunt ceruicem suam: z peius operati sunt q̄ patres eorum. **Ezech. iij. b. **Omnis domus israel attrita fronte est et duro corde. z **Et ne acciperēt disciplinā. i. disciplinati fuerent p̄ doctrinā meā.

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.]

Ereunt p doctrinā meā. **a** Et erit si audieritis me. **b** hic ponit premis custodientis legem/et sanctificantis sabbatū. **c** Et nō inferatis onera zc. Expone vt p^o. **d** In/gredienti p portas ciuitatis hui⁹ reges z pncipes: Ad fram: qñ honore et delitijs affluētes. **e** Ascēdētes i currib⁹ zc. **f** Vel mo

B **S**ocialiter

raliter. i. si bene cu/ stodierit festa hęc/ p/ mitto vobis q bonos pncipes seculares ha/ bebitis z bonos ecclē/ się platos. Ad hoc au/ tem q boni sint plati/ oportet eos ingredi p/ portas. f. q canonicę eligant: Aut aliter/ su/ res essent et latrones: qz per ostiū nō ingre/ derent in ouile ouis: vt dicit Job. x. a. Opor/ tet etiā q sint porte. i. alios introducētes in ecclēsiā p doctrinę et exēpli dilucidationē: z q sint reges z pnci/ pes. i. bñ se regentes z carni sup pncipantes:

a perēt disciplinam. **Et erit/ si audieritis me dicit dñs: vt nō inferatis onera per por/ tas ciuitatis huius in die sa/ bati: Et si sanctificauerit die sabbati ne faciatis i eo omne opus: ingrediētur p portas ciuitatis hui⁹ reges et pnci/ pes sedētēs sup solum da/ uid: z ascēdētes in currib⁹ z equis ipsi z pncipes eorū: vi/ ri iudāz habitatores hierlm: z habitabit ciuitas hęc i sem/ piternū. Et veniēt de ciuita/ tib⁹ iuda z de circūitu hierlm z de terra beniamin z de cā/**

vi. f. non regnet pcrñ in corpe mortali eorū: vt dicit Ro. vj. b. Proverb. xj. a. Cor regis i manu dei: qñ qz voluerit scilina/ bit illud. **d** Sedētes sup solū dauid. i. ecclēsiā: que ē solū christi: qui per dauid significat. **e** Et ascēdētes in currib⁹ z equis zc. id est p̄erunt ecclēsijs/eas educē/ tes z pducētes ad passū verbi z exēpli: ad colles regni eterni. **f** Reges em̄ ē currib⁹ ecclēsię: qui infirmos debet supporta/ re per cōpassionē. Est equus: qz debet subditos trahere p do/ ctrinā z admonitiōes z cōminationes. Est z auriga: qz debet ducere z dirigere per bonę vitę exēplū / eis demonstrādo re/ ctā viā: vt sic ante eos vadat qñ qui lucernā in manibus por/ tat. Ibi sunt currib⁹ ignei: quibus bellas raptus est in cęlum. **iiij. Regl. ij. b. Ps. Currus dei decem milib⁹ multiplex zc. Abacuk. ij. b. Quadrige tuę saluatio. f. Viri iuda: per si dei et operū confessionem. **g** Et habitatores hierlm: per cōtemplationē. **h** Et habitabit ciuitas hęc i sem/ piternū. i. longo tpe. **i** Vel mystice/ de ecclēsiā: que nunq̄ potest destrui. **iiij. Matth. xxvij. d. Tobi scū sum omnibus diebus vsq̄ ad cōsummationē seculi. **k** Et veniēt de ci/ uitatib⁹ iuda z de circūitu hierlm zc. sic p̄ceptū fuit: vt tribus festiuitatibus anni in hierlm p̄gregarent/ z nō appa/ rerent vacui: vt dicit Exo. xxij. b. Vel de ecclēsiā expone. Per beniamin plaga orientalis: per cāpestrā occidentalis: p mon/ tuosa septentrionalis: per austrū australis: que est a meridie: qñ de q̄tuor mūdi partibus ad ecclēsiā cōfluent gētes: vt dicit **Matth. vij. b. Multi ab oriente z occidēte venient z recum/ bent cū abraā z isaac z iacob in regno celozū. Vel per benia/ min z hierlm/ doctri in lege: per campestrā z montuosa indo/ cit: qñ vtriq̄ veniēt ad ecclēsiā. Vel p beniamin. i. fili⁹ dexte/ rę/ religiosi: q offerūt holocaustū/ omnibus renūciando: et se/ ipsos seruitio dei mancipādo: per cāpestrā/seculares: qui vi/ citimas offerūt/ quedā sibi retinētes/ z supflua paupibus ero/ gantes. Primi offerūt thus deuotionis in orōne: secūdi/ sa/ crificiū contritiōis in p̄nitētā. **iii. Religiōsi sunt de austro/ ppter feruorē deuotionis: seculares sunt montuosi/ cum lucēt p exēplū. **Ubi nos habem⁹: Sacrificiū/ fm h̄tero. **fitas** he/ braica habet manā: qd pessima p̄suetudine/ vt dicit h̄tero. **immo scriptoz negligētia/ māna i libris n̄ris legim⁹. Similit̄ **Baruch. i. b. vbi habem⁹: Emite holocausta z thus et facite manā: legitur māna vel magna: sed ibi debet esse manā: qd idē ē qd sacrificiū. **k** Si autē nō audieritis me zc. Ecce p̄na transgredientium. **l** Succendā ignem in portis ei⁹ zc. Ad literā em̄ portas ciuitatis cōbuserūt hostes. Et**************

si obijciat illud Ps. Securibus exciderūt ianuas eius in id / ipsum: debet intelligi/ ianua ei⁹. i. tēpli nō ciuitatis. **m** Et nō extinguet/ ab aliquo: sed ardere q̄tum poterit p̄mitterē. **Et** h̄ dicit: qz p̄na q̄ tūc icēpit i malis/ fuit iūtiū futurę eternę: et sicut adhuc est in multis. **Vel** ignē luxurię z cupiditatis: q̄ igne p̄mittit dñs com/ buri inobediētes sibi. **De q̄ igne** Osee. vij. a. Omnes adulterātes qñ dibanus succensus a coquēte. **Et** nō ex/ tinguet: qz iste ignis ducit ad ignē eternū: de q̄ Job. xx. d. Deuo/ rabit eū ignis qui non succendit. **Et** nec ex/ tinguet. **Matth. iij. c. Paleas cōburet igne inextinguibili. i. q̄ nec extinguet: nec extinguet. **Expo. Ca. XVIII.****

pestribus z de montuosis z ab austro portātes holocau/ stum z victimā z sacrificiū z thus/ et inferēt oblationē in domum dñi. **Si autē nō au/ dieritis me vt sanctificetis diē sabbati/ z ne portetis on⁹/ z ne inferatis per portas hie/ rusalē i die sabbati: succen/ dam ignem in portis eius/ z deuorabit domos hierusalē **Et nō extinguet. **Ca. XVIII.******

Quod factum est ad hieremiā a do/ mino/ dicens: Surge et descende in domū figuli:

Quod factum est zc. **U**bi loquitur dñs p̄phetę/ docēs eū de illis q̄ futura sunt: nō solū verbo: sed etiā

visibili signo/ p̄cipiens ei vt descēdat ad domū figuli. **Et** sub metaphora figuli dissipātis vas/ z post ad arbitriū suum re/ gēdificantis/ ostēdit dñm iudges post dissipationē vastitatis z captiuitatis se regēdificatur si p̄nituerint. **Et** diuidit hoc ca/ pitulū in septē partes. **Primo** sub metaphora figuli/ ostēdit dñs potens dissipare cōtemnētes/ z regēdificare p sua volūta/ te p̄nitētes. **Secūdo** cōtra populū ficilem diffinitua datur sententiā/ pro eo q̄ p̄nitere noluit: ibi: **Ecce ego fingō cō/ tra vos malū. Tertio** mutat sententiā/ si voluerint mutare culpam: ibi: **Reuertat vnusquisq̄: Et** sic dupliciter eos attrahit: primo tormētis: secundo promissis. **Quarto** obsti/ nationē z durationē eorū ostendit: qz nec per tormēta redēit timendo/ nec per p̄missa amando: sed desperātes sequunt cō/ gitatiōes suas: ibi: **Qui dixerūt: desperauimus. Quinto** detestat horribilia p̄ctā eorū: quia. i. creaturis insensibili/ bus naturā suam nō mutantibus: ipsi tamē naturā suam mu/ tāt: z deum p̄pter quem colēdū z amandū facti sunt/ obliuio/ ni tradūt/ legem q̄ sibi datam vt in ea ambularēt/ z deum co/ lerent cōtēnunt/ idola noua colendo/ z sic viā nō trita deam/ bulando: p̄pter qd z p̄na eorū ibidem subiūgit: ibi: **Inter/ rogate gentes. Sexto** p̄pheta excogitationes illozū con/ tra se enumerat: ibi: **Et dixerūt/ venite. Septimo** ad ora/ tionē se cōuertēs ostēdit suā innocentā: z contra eorū maliciā iustā eorū vindictā: ibi: **Attēde dñe. Dicit q̄: **Uerbu** qd zc. Quia q̄ iudei rudes erāt: z n̄ nisi p̄ sēsu cognoscētes: iō p̄ facta eis h̄ loq̄ dñs. **Magis** em̄ retinet qd oculis cernit: **vt dicit hic Glo.****

Dystice. **Surge et descende in domū figuli.** **D**ystice **Volens** p̄pheta dei ostēdere potētā: et hominis fragilitatē/ comparat deum figulo/ z hominē luto: qz nihil potest aduer/ sus deū: sicut nec lutū aduersus figulū. **Ubi** Ro. ix. d. **Nun/ quid** potest figmētū ei qui se finxit dicere: quid me fecisti sic? **Esa. xlv. b. Ue** q̄ cōtradicit factori suo/ testa de famijs terrę. **Ubi** qd dicit lutū figulo: qd me fecisti sic: **Esa. lxvij. c. Et** nūc dñe pat̄ n̄ es tu nos vero lutū: z fictoz n̄ tu/ z nos opa ma/ nuū tuarū. **Corpora** autē n̄ra dicūt vasa: qz p̄tinēt liquorē sue thesaurū p̄ciosissimū. i. spiritū ad imaginē dei creatū. **Cor. iij. b. Habemus** thesaurū istū in vasis fictilibus. **Via** etiā est vas: i qua ē liquor p̄ciosissimus. i. gratiē z sapiētē: z ita tor⁹ homo vas dicit. **Deus** autē est figulus: qui coquit illud igne tribulationis: z roborat vt sit vtile ad ministerium dei. **Eccl. xxvij. a. Vasa** figulū p̄bat formā z homines iustos rēptatio tribulationis. **In domū figuli** descēdere/ est considerare fra/ gilitatem carnis suę.

ps. 67

ut dicit hic Glo. licet per omnes alios sensus ad intelligentia possit animus duci. a) Et ibi audies verba mea: que sequunt. b) Sup rotam: sic ad littera hunc vasa. c) Et dissipatum est vas etc. ppter rote cursum insperatum. f) Sicut placuerat etc. q. d. ad libitum suum: sic dñs pro voluntate sua omnia facit.

Ro. 9. c.

22. q. 4. c. in comutabilis.

B. spm la

Dyktice

a) et ibi audies vba mea. Et de scendi in domum figuli: et ecce ipse faciebat opus super rotam: et dissipatum est vas quod ipse faciebat et luto manibus suis. Convertertusque fecit illud vas alterum sicut placuerat in oculis eius ut faceret. Et factum est verbum domini ad me dicens: Numquid sicut figulus iste non potero vobis facere domus israel: ait dominus. Ecce sicut lutum in manu figuli: sic vos in manu mea domus israel. Repente loquar adversum gentem et adversum regnum: ut erant

gulata est. i. sanguine et semine parati. Sap. vij. a. In vete matris figurat sum caro: decem mensium tempore coagulata sum in sanguine ex semine hominis et delectamento somni convenienter. Hac domum intrare multum valet ad habendam humilitatem. Quia Dicitur. vij. d. Humilitatio tua in medio tui. Mat. iij. c. Intra in lutum et calca etc.

dicem et destrua et disperdam illud. Si penitentiam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum adversum eam: agam et ego penitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei: et subito loquar de gente et de regno ut edificet et plantet illud. Si fecerit malum in oculis meis ut non audivit vocem meam: penitentiam agam super bono quod locutus sum ut faceret ei. Nunc ergo dicam iude et habitatori hierusalem dices. Hec dicit dominus: Ecce ego fingo contra vos malum:

hominum: et vivens cogitat quod futurum sit. Bene ingressus erat in domum hanc qui dicebat Ro. vij. d. Quis me liberabit de corpore mortis huius? Sic enim ibi ingressus intellexit corpus suum esse carcerem. Act. ix. a. Surge ingredere civitatem: et dicetur tibi quid te oporteat facere. Hoc autem vas recte dicitur fieri b) Super rotam: propter eius scilicet corporis instabilitatem. Job. xliij. a. Non natum de muliere brevis vite tempore etc. Jaco. iij. b. Lingua constituit in membris nostris quod maculat totum corpus et inflamat rotam naturae nostrae infamata a gehena. i. a diabolo. Et dicitur rota: quia idem est principium et finis ibidem: sicut illud Gen. iij. d. Terra es et in terram ibis. Eccl. xij. c. Ibit homo in domum eternitatis sue: et circumibit in plerisque sceleribus antequam rumpat funis argenteus et recurat vita aurea et conteratur hydra super fontem: et confringat rota super cisternam: et revertat pulvis in terram suam unde erat. c) Et dissipatum est vas. Esa. xxx. c. Subito dum non speras veniet contritio eius et contineat sicut coterit lagena figuli contritione perualida. Esa. xxxvij. c. Dum adhuc odiret succidit me. Hoc totum coterit per peccatum: Sed. d) Convertertus. i. deus ad misericordiam: sicut illud Zach. j. a. Converterimini ad me et ego convertar ad vos. e) Fecit illud vas alterum: quia de vase contumelie fecit vas honoris et glorie. Ro. ix. c. Sustinuit in multa patientia vasa irae apta in interitum: ut ostenderet divitias glorie sue in vasa misericordie que preparavit in gloriam. Primum vas quod dissipatum est fuit primum adam: quod displicuit deo. Secundum quod reformatum est et integrum mansit fuit secundus adam: id est christus: qui patri per omnia placuit. Unde Barth. iij. d. Hic est filius meus dilectus: in quo mihi bene complacuit. Ideo dicit: f) Sicut placuerat. Hoc ergo dicit vas contumelie convertertus in vas gratie: et potest dicere illud Gal. ij. d. Ego ego: iam non ego. Sic saul de vase reprobationis factus est vas electiois. Sic dicit ad saul. j. Reg. x. b. Insuper in te spiritus domini et prophetabis cum eis et mutaberis in virum alterum. In signum huius dicit dominus Eccl. xij. a. Tu fili hominis sume vasa transmigrationis et transmigrabis per vicem coram eis de loco tuo ad locum alterum. i) Et eradicet separando ab omni bono. m) Et destrua exponendo omni malo. n) Et disperda illud: diversis tormentis in inferno affligendo. q) Agam et ego penitentiam: quia nisi de culpis peniteamus: deus de peccata comminata infligenda non penitebit. Quomodo autem deus peniteat: dicitur Osee. xj. c. Convertertus est in me cor meum: pariter conturbata est penitudo mea: non faciam furorem irae meae: non convertar ut disperdam ephraim: quoniam deus ego et non homo in medio tui sanctus. Interrogat gentes

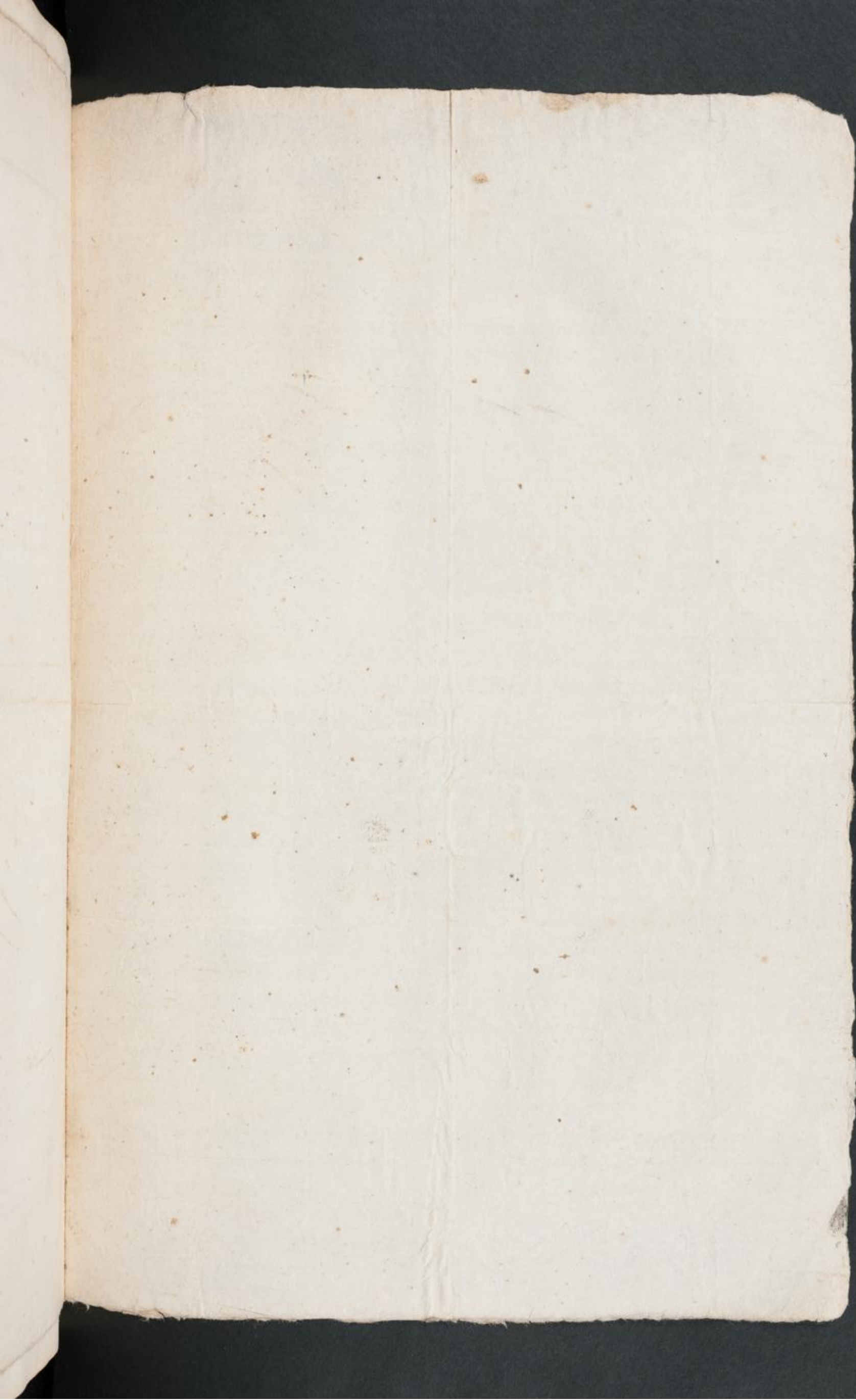
B Depe. bit. agamus.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page.

Wolte oder nicht? Ich weiß nicht
in aller Welt arm und reich
Herrliche Kunst der Götter und Dämonen
in aller Welt kommt her
dem gemeinen Mann alle Kinder
immer die andrerer Tugenden
Gottes Herrscher und
Die abgeleitete Gerechtigkeit
unter dem Himmel vom Himmel
Gottes Herrscher und Dämonen
Gottes Herrscher und Dämonen
Gottes Herrscher und Dämonen

Das ist ein andrerer
und andrerer
das ist ein andrerer
und andrerer
das ist ein andrerer
und andrerer

me tergū et nō facit: vt. s. ij. f. Et hoc magis pprie intelligit cōpletū post captiuitatē romanorū: qñ dispſi z vagi z pflug facti sunt in oib⁹ natiōib⁹: vt dī Osee. ix. d. Et h corā inimī/ co. i. vastatore vel diabolo: cur⁹ opa sp sequūt. Et oīs nunq̄ mō eis oñdit factē: qz sicut ipsi ab eo semp recedūt: sic ad eos nunq̄ reuertit. An. j.

Paral. xxv. c. dixit dauid ad salomonem: Si q̄stis eū iuuentis eū: si aut̄ dereliqueris eū p̄ciet te i eternū.

An die pditiōis eoz. i. captiuitatis vt iudicij futuri. Tūc em̄ verret dozum malis. Darth. xxv. a. Anē dico vob: nescio vos.

Et dixerūt: Uenite z cogitem⁹ cōtra hieremiā cogitatioes. An Amos v. c. O dno habuerunt corripientē i porta: et loquerē p̄fecte abominati sunt. An. iij. Re. gl. xxij. b. dixit rex isrl̄ de micha: Ego odi eū: qz nō p̄hat mibi bonū s̄ malū. An vt

ibidē dī: p̄cepit postea eū ligari z poni in carcerē: Et sedech⁹ as etiā p̄cussit eū in maxillā: et hoc fecit: qz dixit falsos p̄phas nō loqui a dno: s̄ magl̄ h̄ie spm̄ mēdaciū: qz spm̄ mēdaciū dēderat dñs i ore oim̄ p̄phaz. Sic sepe silētiū imponit et q̄ peccata arguit. Illi aut̄ habēt pprie i ore spm̄ mēdaciū: q̄ p̄cepta dñi vel p̄hibitiōes z cōminatōes emollit fouētes pctōres i peccatis suis: z loquētes eis placētia/ diminuētēs veritates a filijs hominū. Sap. ij. c. Circūuentamus iustū qm̄ inutilis est nobis: z p̄trari⁹ ē opib⁹ nr̄is z ip̄operat nobis peccata legīs: z diffamat i nos peccata disciplinē nr̄e z promittit se sciētiā dei h̄ie.

Nō em̄ p̄bit lex a sacerdote zc. licz hoc ipse dicat. An dicebāt suos falsos p̄phas h̄ie verā legis sciētā: cū tñ dīcat Sap. j. a. In maliuolā aiāz nō introibit sapiā: z vep̄ p̄siliū dare z vere p̄phare. Sz dī Esa. xxix. e. Admiratio nē faciā p̄lo huic miraculo grādī z stupēdo: Deribit em̄ sapiētia a sapientib⁹ e⁹: z intellect⁹ prudentiū e⁹ abscondet. Sic aut̄ ē mō ad litterā: qz hęc oīa remora sūt a iudicis. An gacha rias p̄pha facto in se spū dei egressus ē in occursum asa: vt. ij. Paral. xv. a. et dixit ei: Transibūt multi dies i isrl̄ absqz deo vero: z absqz sacerdote: z absqz doctore: z absqz lege. Ecce. vij. g. Peribit lex a sacerdote: z p̄siliū a seniorib⁹.

Venite et pcutiam⁹ eū lingua: qñ imponam⁹ ei silentiū mala de eo dicēdo z eū accusādo. Ideo dī Esa. xxix. e. Peruersa ē hęc cogitatio: quasi si lutū z figulū cogitet. De hac p̄cussioe Eccl. xxvij. c. Flagelli plaga liuorē facit: plaga aut̄ liguē cōmīnuer ossa. Sic z̄ christū mita falsa testimonia adduxerūt iudicij: z ad vltimū lingua crucifixērūt/ dicētes: Crucifige eū.

Et nō attēdam⁹ zc. i. nō credam⁹ ei. Attende dñe ad me. Idic cōuertit se ad oīonē arti⁹ se z eos p̄tegēs. Mō em̄ petijt vltionē de iūctis cā vidētē: qz dī Eccl. xxvij. a. Qui vindicari vult a dño/ inuentet vindictā z pctā e⁹ seruās seruabit. Sed tñ oñdit deo suā innocentā: vt sic eum liberet a p̄na: z illi corrigant p̄ flagella.

Et audi vocem aduersariorū meoz. Sile Esa. xxxvij. c. Aperi dñe oculos tuos et vide z audi oīa q̄ba sennacherib⁹ q̄ misit ad blasphemādū deū viuētē. b. **N**ūquid reddif p̄ bono malū. Job. x. f. Multa bona opa oñdit vobis ex pre meo: prop̄ qd̄ eozū opus me lapidar. Ps. Posuerūt aduersū me mala p̄ bonis z odiū p̄ dilectioe mea zc. qz scūtū oīonis eis opposuit. An ij. Dachab. vlt. b. Singulos illoz armavit nō dypei z haste munitioe: s̄ sermonib⁹ optimis z hortatiōib⁹.

Quia foderūt foueā aīe meę. Lupo fodif fouea z stranie suppo/

sto decipit vt i eā cadat: sic p̄ q̄ba blāda z p̄ multas interrogatiōes intēdebāt decipe hieremiā. An. i. **F**oderūt foueā. i. deceptionē fecerūt: **A**īe meę/ tollede. i. vt eā tollerēt. Al̄ ad litterā dicit christ⁹: **F**oderūt. i. dāuis cōfiterūt z p̄forauerūt. **F**oueā aīe meę. i. corp⁹ qd̄ ē qñ fouea aīe meę. i. carcer.

Ps. Foderūt manus meas z pedes meos. Quia ḡ dñe sic mibi reddūt mala p̄ bonis. **R**ecordare qd̄ steterim i aspectu tuo vt loquerer p̄ eis bonū: qz licz sic me p̄cērent/ nō cessābā p̄ eis orare te: sic z christ⁹ i cruce p̄ cruci fixorū⁹ orauit: Luc. xxij. e. Et stephanus p̄ lapidātib⁹: Act. viij. g. **E**t sic oratione mea/ auerterē indignationē tuā ab eis. i. auertere petere magis q̄ vltionē. Sile Esa. xxxvij. a. Demēto quēso dñe quō ambulauerim corā te i veritate z corde

pecto: z qd̄ bonū ē i oculis tuis fecerim. **P**rop̄tea: qz. i. reddūt p̄ bono malū: **P**da filios eoz i famē. P̄dictio ē futuri nō im̄p̄catio mali: qd̄ tñ vult p̄sentēs iusticię vltionē. An sup illō Act. vij. d. Pecunia tua tecū sit i pditiōnē: Sic goz. **I**usti cū sentētiā maledictiōis p̄ferūt/ nō ad hęc ex voto vltiōis/ s̄ ex iusticia eripūt. Iudiciū em̄ dei int⁹ aspiciēs q̄ maledicto mali debeāt fore ferri agnoscūt: z i maledicto nō peccāt: qz a iudicio dei nō discordāt. Cū ḡ hō sit im̄p̄catio s̄ p̄dictio: nō ē cōtrariū supiori petitiōi/ q̄ petijt p̄ eis bonū: licet bonū postulātū nō meruerūt accipe/ magl̄ i malicia p̄ue rātes: vti p̄nunt i se z i filijs. s̄ se im̄tātū⁹: vt sic exēplū caudē a p̄sili daret posteris: z pctm̄ iultū nō daret filijs exemplū im̄itādī p̄ies. **E**t deduc eos i man⁹ gladii. i. potestātē. **F**iat vxores eoz absqz liberū zc. Sile Osee. ix. c. Da eis dñe vuluā absqz liberū z vbera arētia. Hęc aut̄ p̄na manifeste apparet i crucifixorib⁹ christi: q̄ i se p̄niti s̄ z i filijs. An dī Darth. xxvij. c. Sanguis e⁹ sup nos z sup filios nr̄os. i. p̄na p̄ sanguis effusioe. **A**udiat clamor de domib⁹ eoz. i. vltul⁹. **A**dduces em̄ sup eos latronē zc. Si p̄dicta exponas de hieremiā/ p̄ latronē chaldeoz exercit⁹: si de christo/ p̄ latronē roman⁹ exercit⁹ significat: qz vterqz occidit z spoliavit iudēos sic latro. Ad hęc duo facit: Job. x. b. Fur si venit nisi vt furem z macet z p̄dat. **E**t laq̄os abscondēt pedib⁹ meis. i. p̄ blāditas p̄boz z interrogatiōib⁹ me nitebant decipe: z etiā alios bonos. An. s. v. f. Inueni s̄ i p̄lo meo imp̄ij insidiātes qñ aucupes: laq̄os ponētes z pedī cas ad capiēdos vltos. Vel de christo: **E**t laq̄os. i. da uos/ pedib⁹ meis. **T**u aut̄ dñe zc. aduersū me in mortē: qz tractāt de me occidēdo: sic z iudēi chasti q̄rebāt sepe interficere. **N**e ppiteris iniquitati eoz. Zege vt p̄us/ q̄ nō ē im̄p̄catio s̄ p̄dictio: Vel si sit im̄p̄catio nō ē ex iuitu vindictę: s̄ ex celo iusticię: cut cōsentit p̄pha. Sile Esa. ij. c. Nō ḡ dimittas eis. **E**t peccatū eoz a facie tua nō deleat. i. habeas illud i memoria tua ad puniēdū. Ps. ps. 108. **I**n memoriā redeat iniquitas patrū e⁹ i aspectu dñi: z pctm̄ matris eius nō deleat zc. Quia abusi sūt miscōdia dei q̄ dedit eis locū ad penitēdū: z ipsi eo abusi sūt in supbia. **S**tant corruētes i aspectu tuo. Per om̄e em̄ pctm̄ cadū vō i aspectu dñi: qz om̄e nostrū pctm̄ ē ei manifestū. Vel qñ a cōspectu dñi. i. a facie miscōdie e⁹. i. corruētes in ipsū tanq̄ offēdētes ad lapidē offēnsiōis: z petrā scandali: vt dī Esa. vij. c. **I**n tpe furoris tui abutere eis. Populo em̄ suo q̄ natus erat ad gloriā

93. dlf. c. diacōi: ibi: nunc aut

B

Job. 19. a

Ps. 108.

Job. 24. 0

mas erat ad gloria abutit dñs illi captivado: qz illo vitur ad aliud qd ad qd nat' e: Sic erit de infernalib: qz est abusi sūt reb' dñi. i. corpe suo z aia/ exponēdo ea in alijs vsib' qz i vsu dñi: tō et dñs eis abutef i pēna: vt qd creavit ad glā cōsumet

Ab Ec dicit dñs **Expo. La. XIX.** (ignominia. zc. Pr' egrt de laguncule p'fract' i domo figuli reparatide: et hoc int figura reductionis iudic' agit de ois laguncule cōfractide que nō restaurat: qd referē ad malos z ipgnitētes de iudicis q' i captivitate mortui sunt. Al' pmo referē ad captivitatē p' chaldeos factā: secūdo ad vltimā p' romanos factā. Vel sic. In pcedēti capitulo loq' de figulo rypū dñi gerente: in hoc pncipalit' de laguncula p'lm iudic' op' fictilē z fictilia ido

Ca. XIX. **H**ec dicit dñs: Glāde et accipe lagūculā figuli testēā b de senioib' ppli z de senio- c ribus sacerdotū: et egrēdere d ad vallē filioz hēnon: q' est iuxta introitū portē fictilis: z e p'dicābis ibi verba q' ego lo- q' quoz ad te / z dices: Audite s verbū dñi reges iuda z hābi- tatores hierusalē. **Hec dicit** b dñs exercitū d' isrl: **Ecce** ego inducā afflictionē sup locū istū: ita vt ois q' audie- rit illā tinniant aures ei' / co

guls aiaz paup' .i. xxvij. c. dixit eis hieremias: Scitote et recognoscite q' si occideritis me / sanguinē innocentē tradetis s' vobismetipsos. **Et edificauerūt excelsa baalim zc.** i. phana q' frequēt hēbat i excelsis. i. i mōntanis. q' **Que nō p'cepi.** z i prote ē. i. q' p'hibui. r' **Nec ascēderūt in cor**

q' dereliq'rūt me: z aliēnū fe- m cerūt locum istum: z libāue- rūt dijs alienis quos nesci- erunt ipsi et patres eorum et n reges iuda: et replēuerūt lo- cum istū sanguine innocentū: p z edificauerūt excelsa baalim ad comburēdos filios suos igni in holocaustum baalim q' que nō p'cepi / nec locur' sum / nec ascēderunt in cor meū. **Propterea ecce dies** s veniēt dicit dñs: et nō vde- a b'if ampli' locus iste tophet z vallis filij hēnon: s vallis

meū / p' approbatio / nem. s' **Et nō vo-** cabit ampli' loc' iste tophet zc. qua- lit' ante vocabat: q' lo- cus erat i valle hois q' vocabat hēnon: q' hebraice / gebēnon. i. fra hēnon. **Et s' val-** lis occisiōis: q' ibi multos occidit nabu- chodonosor **Abysice:** a / **Ca-** de z accipe lagū- culā zc. Lagūculā q' ē vas fragile vocat fra- gilitatē hūang nature **Lagūculā q' de senio-** rib' accipe ē fragilita- tē suā p' mortē z fragi- litatē alioz attēdere: z

B

1.6.6.

marie p' mortē maloz. **Uñ Eccl. x. b.** Ois potētat' breuis vī- ta. **Eccl. xxxvij. c.** Demor esto iudicij mei: sic erit z tuum: mihi heri z tibi hodie. **Ibidē.** In rege mortui q'escere fac me- moriā ei'. **Et ecōtrario** maiores ex p'fideratiōe suę fragilitat' debēt p'descēdere fragilitati minoz. **Uñ Eccl. xxx. b.** Intel- lige q' sunt primi tui ex teipso. **Job. v. d.** Uisitās speciē tuā nō peccabis. **Gal. vj. a.** Cōsiderās teipsum ne z tu rēpteris. **Et egredere ad vallē filioz hēnon:** quod interpret' fōs tristitię. **Uallē** aut' delectationē miserie v' vilitat' vocat. **Uallis q' hēnon** est p'ens mūdus vilitatē z miseria plen' et tristitia indeficiēt. **Ad hāc vallē egredi** est mūdū vilitatē cō- siderare z miseriā: quā q' bñ atrederet fugeret z p'temneret eā: vt dicit **Mat. iij. b.** Ois q' viderit te resiliet a te. **Pauci ergo** vidēt: qz pauci resiliūt. **Que est iux' introitū portē fictilis.** i. natiuitatis cutuslibet homis: p' quā in hūc mūdū ingredit: iuxta quā d' esse vallis hēnon. i. fōs tristitię z miserie: qz cū puer nascit tanq' p'pha suę miserie et iular. **Uñ Sap. vij. a.** Ego nat' accepti cōmunē aerē: z in silr factā decidi terrā: z primā vocē simlē omnib' emisi plorās. **Ideo em** vt dicit **Hieronym'**: dñs in suscitātione lacari plorauit: qz ad p'fetes miseras eū reuocauit. **Et p'dicabis ibi vba zc.** qz int cetera talib' debet p'dicator imorari: q' maxie faciūt ad p'ruationē hūilitatis z p'temptū mūdū. **Uñ Plato.** Sū- ma philosophia ē assidua mortis meditatio. **Uñ Eccl. vij. d.** Demorare nouissima tua zc. **Tinniant aures ei'** p' p' stupore z admiratiōe z timore: qz cū minores audirūt peccata maior: debēt timere admirari. **Uñ Esa. xxxij. c.** Sup humū ppli mei sping z vepres ascēdūt: quāto mag' sup oēs domos gaudij ciuitatis exultātis. **i. Pet. iij. d.** Temp' ē vt incipiat iudiciū a domo dei. **Si aut' p'mū a nobiqs finis eoz q' nō cre-** dūt dei euāgelio: **Esa. xix. c.** Erit fra iuda egypto i pauore. i. iusti magni pctōrib': q' valde timere possūt: cū p'gnā iustoz au- diūt. **Uñ Luc. xxij. c.** Si i viridi zc. **Et q' dereliq'rūt me zc.** **Hoc ē qd d' s. ij. c.** De dereliq'rūt sōrē aq' viuē zc. **Deut. xxxij. c.** Dereliq't deū factorē suū: z recessit a deo salu- tari suo: **Immolauerūt demonijs z nō deo:** dñs q's i'grabāt. **Id aut' dereliq'rūt me:** qz i **Et libauerūt dijs alienis zc.** **Mō em** sil' pōt hū cult' dei z cult' diaboli: s' z vitiū: cglū z tra. **Barth. vj. c.** **Mō potest' deo fuire z māmōe.** **Esa. xxv. vij. c.** **Coangustarū ē strarū ita vt alk decidat.** **p' Baalim** int'p'at supior v' vorator: **Cui filios illi imolat' q' gulę z sup-** bię studēt. **Osec. ij. b.** **Aux z argētū multiplicauit eis q' fecerūt** baal. **s. vij. d.** **Filij colligūt ligna z patres succendunt ignē: et** mulieres cōspēgūt adipē vt faciant placētās reginę celi: z li- bent dijs alienis. **Et non vocabit ampli' loc' iste** **L 3** * tophet: qd

1.6.105.

Chodonosor: vbi multos imolauerunt trañcietes p igne: & ldo, lis imolado. a. Et dissipabo cõsiliũ iuda &c. qñ nō erit sapiēs inter eos. Esa. vi. b. Inite cõsiliũ et dissipabis. An p̃. 32. P̃. Qui dissipat cõsilia gentiũ: reprobat autē cogitationes p̃p̃loꝝ. Prouer. xxi. d. Nō est sapiētia & nō est prudētia et nō est cõsiliũ cõtra dñm.

Et subuertā eos gladio in p̃spectu inimicorũ suorũ: Chaldeoꝝ ṽ romanoꝝ. Et in manu querentũ aias eoꝝ. i. vitā. Et dabo cadauera eoꝝ escā volatilibꝝ celi. P̃. Posuerunt morticina fruoz tuoz escā &c. Deut. xxxij. d. Dētes bestiaz imittā i eos: deuorabūt eos aues mortu amarissimō. Eccl. x. b. Eū mortē hō hereditabit ser p̃tes & bestias & mes.

Et ponā ciuitatē hanc i stuporē ad miratiōis. Dicitur enim illud Esa. i. f. Quō facta ē meretricis ciuitas fidelis ple na iudicij: Iusticia habitauit i ea: nūc autē homicidē. Et in sibilũ derisōis. Et sibilabit &c. q̃ admiratiōe: vel vitulabit p̃ dolore. Et cibabo eos carnibꝝ filioꝝ suoz &c. Ad litterā: sic in illa maria fame. iij. Regl. vi. f. vbi quedā mlieres inierūt pactũ de comedēdis filijs suis successiue. Thren. iij. b. Danꝝ mlier misericordiũ coherūt filios suos: facti sūt cibꝝ eoꝝ in cõtritiōe filij p̃p̃i mei. Thren. ij. g. Ergo ne comedāt mlieres fructũ suũ: puulos ad mēsurā palmē.

Et cõteres lagūculā &c. figurando cõtritiōē p̃p̃i p̃ chaldeos ṽ romanos. Sic cõterā p̃p̃m &c. sic p̃terit vas figuli: qd̃ defacili cõterit: sed nō defacili restau rā. Qd̃ nō p̃t vltra istaurari: sic p̃tritiō eoꝝ nunq̃ restau rā. f. q̃ p̃ romanos facta ē: vel illa q̃ p̃ chaldeos: q̃ ad malos. Esa. xxx. c. Subito dñ nō sperat veniet p̃tritiō eius: & cõminuetur sicut conteritur lagena figuli cõtritiōe pualida: & nō inueniet de fragmētis eiꝝ testa i q̃ portet igniculꝝ de incēdio: aut hauriat pap̃ aq̃ de fouea. Et i tophet sepelient &c. i. ibi mortui relinquent. Alit̃ em̃ esset illud. Et dabo cadauera eoꝝ escā &c. ṽ ibi vilit̃ p̃cient: vbi suas delicias exercebāt: ṽ vbi erat antiq̃tus locꝝ religiōis: si ar̃ tumulꝝ mortuoz. Et ponā ciuitatē istā: q̃ ē p̃pe lo cum illũ. f. hierlm̃. Sicut tophet: qz̃ sic ibi erat occisiō magna: sic erit i hierlm̃. Ideo dicit Amos. vi. c. Detestor ego supbiā iacob: & domos eiꝝ odi: & tradā ciuitatē cū habitatoꝝ bus suis. Ibidē. d. Ecce dñs mādauit: & p̃cutiet domũ malo rē ruinis: & domũ minozē scissionibꝝ. Et p̃ hoc qd̃ hic dicit q̃ illa ciuitas p̃terit sine reparatiōe: satis apparet mendaciũ iudgo rũ dicentiũ futurā aureā hierlm̃: vbi sicut sacrificia: & ducenē vxozes & alia q̃ ibi scripta sūt. Et tamē dicit Glo. q̃ hęc que dicit̃ damnare nō possumus: eo q̃ multi ecclesiastici hęc te stanf. Sed i veritate vidī in originali & nō reperi hęc. Unde magistralis est Glo. nō alicuiꝝ sancti. Unde sup illud. j. xxxj. a. Rursum edificabo te virgo israel. Et sup Esa. lx. a. Surge illuminare hierusalē: dicit Hieronymꝝ hoc esse delirame tũ. Præterea textus iste huic sententię manifeste ē cõtrarius: qd̃ dicit lagunculā nō posse reparari. Solutio. Sic intellige: non possumꝝ damnare. f. p̃p̃ria auctoritate: cum in scriptura non reperiat̃ expressa auctoritas sup hoc. Vel hoc dicit: quia hoc nō est expresse contra articulũ fidei: licz̃ sit cõtra cõsequentiã articuloꝝ: sic dicit de hoc: fornicatiōē nō esse peccatũ moꝝ

778. 78. C. 18. c. j. 49. d. et. 50. c.

In quaz domatibꝝ. i. supioribus cõnaculis vel tectis sacrificauerūt. Soph. j. b. Qui adorant sup tecta militiã celi. s. Omni militię celi. i. soli & lune. An qd̃ dicit hic: Immudē om̃s domus &c. causa est p̃dicte captiuitatis.

viroꝝ q̃ ibit tecũ: & dices ad eos: Hęc dic dñs exercitũ: Sic cõterā p̃p̃m istũ & ciuitatē istā: sicut cõterit vas figuli: qd̃ nōn p̃t vltra istaurari. Et in tophet sepelient eo q̃ n̄ sit aliꝝ locꝝ ad sepeliēdũ. Sic faciā loco huic: aut dñs: & habitatoꝝ eiꝝ: & p̃nā ciuitatē istā sicut tophet. Et erūt domꝝ hierlm̃ & domꝝ regũ iuda: sicut locꝝ tophet i mūdē oēs domꝝ i q̃rũ domatibꝝ sacrificauerūt om̃i militię celi: & libauerūt libamina dijs alienis. Venit autē hieremias de tophet q̃ miserat̃ eũ dñs ad p̃phandũ: & stetit in

tophet: qd̃ int̃pretatur silentium: ṽ oris protectio: hoc est ois vel cõfessio. Item non interprat̃ oculꝝ meꝝ: vel fõs tristitię: et significat penitētiã. Et dabo cadauera eoꝝ escā volatilibꝝ celi. i. demo nibꝝ: q̃ pascūt p̃toribꝝ p̃ desiderio puniēdi eos. Hanc p̃nā minaf̃ dñs transgressoꝝ legis: Deut. xxvij. c. Sit cadauer tuũ in escā cūctis volatibꝝ celi: & bestijs fr̃ez nō sit q̃ abigar. Et p̃ volatilia itelligunt̃ illi quoz p̃uerfatio ē i cello: qd̃ cadauera. i. carnales homies sunt in escam p̃ inreparationē vitę eoꝝ. An Cibabo &c.

Per bestias fr̃ez tyranni vel detractores: qd̃ daf̃ cadauer cū boni sūt esca eoꝝ: et detractozibꝝ p̃ detractionē. Job. xix. c. Quare psequimĩ me sic de: & carnibꝝ meis saturami: Et cibabo eos carnibꝝ filioꝝ suoz &c. Hoc fit cū qd̃ carnalitate alioꝝ: nō forzia opera iustaf. Sed magl̃ dicit ioseph fratribꝝ suis: Beni. vlt. d. Efferte ossa mea hinc vobiscum: quasi a fortibus operibꝝ nō a carnalibꝝ sumite exemplũ. Sed vt dicit Eccl. xxxij. c. Homo peccatoꝝ vitabit cõreptionē: & fm̃ voluntatē suā inueniet comparatiōē. Prouer. xxij. c. Noli esse in cõmestatiōibus eoꝝ qui carnes cõferunt ad vescendũ. i. carnalia sanctorũ opera recitant ad imitandũ. Hoc autē malũ suggerit̃ illi: Qui querit animas. i. demones: qd̃ dicunt Beni. xliij. d. Da mihi animas: cetera tolle tibi. Et cõteres lagūculā in oculis viroꝝ. i. bona opa facies: et maxime carnis mortificationē in aperto: p̃pter exemplũ alioꝝ. Et legitur factũ Judic. vij. f. q̃ in exercitu gedeonis cõfractis lagūculis apparuerunt lampades. Unde Luc. xij. e. Sint lumbi vestri p̃cincti: et lucernę ardentes in manibus vestris. Sic conteram populũ &c. sicut cõterit vas figuli. Quāto magis homo est ficilis. i. carnalis: tanto magis habilis ad cõtritionem & magis passibilis est. Thren. iij. a. Filij sion inclyti & amici auro primo: quomō reputati sunt in vasa testea opus manuũ figuli. P̃. Tanq̃ vas figuli cõfringes eos. Deut. xxxij. f. Bladiꝝ me deuorabit carnes. Ideo dicit Eccl. vlt. c. Demento creatozis tui anteq̃ cõterat̃ hydria sup fontē. Itē illud qd̃ dicit: Et vnusquisq̃ carnes amici sui comedet in obsidione: potest dici bodie: qz̃ ita ecclesia est obsessa: q̃ vnꝝ comedit aliũ: platus subditũ: diues pauperē. Esa. lx. d. Vnusquisq̃ carnē brachij sui deuorabit. Deut. xxvij. f. In omni fra tua obsideberis & comedes fructũ vteri tui: & carnes filioꝝ rum tuozũ & filliarũ marũ in angustia qua opprimet te hostis tuus. Et in tophet sepelient: qd̃ interpretat̃ latitudō: & significat vitam latam mūdũ: vbi modo abscondunt̃ ma li. Job. xl. c. Protegent vmbz̃ vmbz̃ eius. Venit autē hieremias de tophet: vbi fregit lagunculā: factō. i. p̃p̃betas p̃dicat̃ captiuitatē. An: ṽ Quomō miserat̃ eũ dominꝝ ad p̃phandũ. i. factō & verbo. Et stetit in atrio domus dñi. In hoc norandũ: qd̃ nō semp̃ i eodē loco p̃dicandũ est. An: Danth. ix. d. Et cū iuit ciuitates et castella. Hęc dicit

Vertical marginal notes on the right side of the page, including various scriptural references and commentary.

castella. **H**ec dicit dñs exercituum de' isrl' zc. Quia locur' fuit in tophet illis quos ibi inuenit: hoc idē dicit in hierusalē illis q' eū noluerūt sequi in tophet. **N**ō em̄ debet p'dicator: designari p'dicare eadē diuersis. **Q**uā indurauerūt ceruicē suam zc. s. v. a. Indurauerūt facē suā supra petram. Esa. xlvij. a. Dur' es tu: z neru' ferre' ceruicē tuā. Deut. xxxi. g. Scio cōtenti/ onē tuā et ceruicē tuā durissimā.

Expo. Ca. XX.

Audiuit. **H**ic narrat qd sustinuerit. p' hoc q' verbo z facto captiuitatē irremediabilē p'li petōz isrl' p'betant. Et diuidit i sex ptes b' capitulū. Primo dicit quō phassur pōtifer tēpl' audir' p'dictis verbis cōminatōis: cum p'cussit et in neruo posuerit. Secūdo dicit quō educ' de carcere. p' mala q' ibi sustinuerat: nō timidiōz s' alacriōz factus p'dictū pontificē increpās: in signū murādē fortūz eius z p'li: nō mē et murauerat: mltā mala sibi z amic' suis totiqz ciuitati et omni p'lo supuentura ostēdens: eos in babilone captiuādos asserens: ibi: **C**ūq' illuxisset. Tertio p'beta ad deū sermonē dirigens: dicit se seductū a dño z derisionē expositū a populo: et ideo p'ponit se silere a bonis: ibi: **S**eduxisti me dñe. Quarto dicit q' silendo a bonis: dolo: ei' aggrauatus est: et tacendo magis p' celum accensus: ppter peccatum populi sibi insidiantis z eū p'sequētis: sed inter p'secutores eoz in deo forti liberatore suā cōfidentia ponit: hostesqz suos cōfundendos asserit: qd et petit: ibi: **E**t fact' est in corde. Quinto in spem liberationis suę z uariationis hostium gratias agit: z alios ad gaudiū inuitat: dicens: **L**antate dño. Ultimo ad tempora piculosa in quib' erat: z ad maliciā p'nalē quā sustinebat se cōuertit: maledict' dicit sup' sibi: **M**aledicta dies. Dicit q' **E**t audiuit phassur zc. qui erat pontifer tēpl' nouiter fact': vnde non poterat audire templi destructiōnē. Sic multotiens per p'latos impedit magis p'dicatio q' p' alios. Et hoc quia scriptura magis dicit eis cōtraria q' alijs. **V**nde Act. iij. a. Sacerdotes z p'ncipatus posuerunt petrus et iohannē in carcerem. Sic et. iij. Regl. vlt. d. sedechias p'cussit michēam qui ei contrariū p'edicabat: Et rex israhel illū eundem fecit mitti in carcerem: qz nō p'betabat ei nisi malū: vt ibidē dicitur. Amos. v. c. O dno habuerunt corripientem in porta. Sed dicitur Proverb. iij. d. **N**oli phibere benefacere eum qui pōt: si uales z ipse benefac. **E**t misit eū in neruum. Neruus genus tormenti est vel carceris. Iste bñ poterat dicere illud Ps. Propter uerba laborum tuorū ego custodiui vias duras. **Q**uod erat in porta beniamin superior: quę erat in arrio exteriori: vbi forte ponebant leuitē qui aliqd cōmiserāt v' p'seudo p'phetę. Et dicit superior: ad differentia alteri' portę quę erat inferior: z erat in muro ciuitatis: q' etiā dicebat porta beniamin. **I**n domo dñi: iuxta templum. s. iuxta portam templi. Et ibi p'bet erat carcer ppter malefactores punitōdos. **V**nde In domo dñi. i. in arrio exteriori: sicut z dicit Job. ij. c. **E**cce ementes z vendētes de templo. i. de arrio templi. In hoc q' magis ille peccauit q' p'betā dñi in loco tā sancto p'cussit. Sed hic

ps. 16.

rephendit crudelitas multoz p'latoz: de qb' **E**cce. xxxij. a. **C**ū austeritate imperabatis eis z cū potentia: et disp'se sūt oues meę. Sic Job. xi. g. habet: q' illi q' tradiderūt dñm fuerūt p'ncipes sacerdotū z de scribis z pharisęis. Sic **D**arth. xxj. c. dño interrogāte: **B**aptismū iohānis vñ erat: celo an ex

vocauit dñs nomē tuū s' p' uorē vndiqz: qz hęc dicit dñs: **E**cce ego dabo te in pauorē te z oēs amicos tuos: z corruēt gladio inimicorū suorū z oculi tui videbūt. Et omne iudam dabo in manu regis babilonis: z traducet eos i babilonē z pcutiet eos gladio. **E**t dabo vniuersā substatia ciuitatis hui' et omne laborem eius: omneqz p'cisi: et cunctos thesauros regum iuda: dabo i manu inimicorum eorum et diripient eos z tollent z dūcent in babilonem. Tu autē phassur et oēs habitatores domus tue ibitis i captiuitatē: z in babilonē venies: et ibi morieris: z ibiqz sepelietis tū z oēs amici tui qb' p'phasti mē daciū.

est in babilonē: ppter quod in pauore et in timore eris: nec amodo imperiū vel potestātē exercebis. Et nota s'm myst' r'is qd dicit: **I**n crastinū. **H**ab' enim nō habet potestātē p'sequendi bonos nisi vsqz ad iudiciū: vel donec eis illuceat dies gratie. **P**hassur etiā qd interpretat nigredo oris: significat peccantes in lingua. **V**ñ dicitur emmer: qd interpretat verbū. **Q**ui q' lingua hic abutit' s'let in futuro pauor: qz quicquid videbit' in inferno mali: erit eis pauor. **V**ñ **E**cce ego dabo te in pauorē z oēs amicos tuos. **S**cđm Hieronymū id cōminat' nō tm̄ isti phassur' s' iuoluit totā cōgnationē suā: eo q' totū p'lin suū s'bis mē daciū' p'sa pollicēdo decepit: vñ et crediderūt z i p'cis imitati sūt. **E**t corruēt gladio inimicorū suorū. **E**cce q' cōminat' dñs im'pediētib' fructū p'dicandiōis. **S**ile Amos. vij. d. Tu dicitis: nō p'phabis sup' isrl': z nō stillabis sup' domū idoli: p' hęc dicit dñs: vxoz tua in ciuitate fornicabilē z filij tui z filie tue in gladio cadēt: z hum' tua funiculo metiet: z tu in fra polluta morieris: z isrl' captiu' migrabit de tra sua. **H**ec dicit amos ad amasiā q' p'phauerat eū p'dicare. **M** Et oculi tui videbūt: vñ dolebitis: **E**t oēm iudā zc. i. duas trib'. **Q**uod omne laborem ei'. i. oia q' labore acq'sita sūt. **P** Cunctos thesauros zc. **S**ile dicit ad ezechielā: Esa. xxxix. c. **E**cce dies veniūt z auferent oia q' i doimo tua sūt: z q' thesauriauerūt patres tui vsqz ad hęc diē i babilonē: z nō relinquet qd ex eis. **E**t ducēt zc. eos. s. viros v' thesauros. **L** h' zc. i. d. **V**ñ sit manū suā hostis ad oia desiderabilia ei'. **E**t i babilonē venies z ibi morieris. **S**ed q' ad moralitatē dicitur **D**arth. iij. d. **V**eniens in babilone ibi liberaberis: vbi redimet te dñs de manib' inimicorū tuorū. **B**abilonē em̄ interpretat p'fusio. **Q**z q' in babilone quidā moriunt: quidā liberant: notat q' ē duplex p'fusio. **V**na. s. adducēs gloriā: z alia ignomiā: vt dicitur **E**ccl. iij. c. **V**ñ Ps. **E**x basan cōuertam: cum scz quis cōfundit' de peccatis suis salubri cōfusiōe: s'm illud **I**mple factes eoz ignomina: z querēt nomē tuū dñe. **S** Tu z oēs amici tui quib' p'phastu mē daciū: quia: **S**i cecus ceco ducatur p'iter: ambo in foueā cadūt: **D**arth. xv. b.

4 Seduxisti me

Al. ioho

B

ps. 67.

ps. 82.

Seduxisti me dñe zc. **De** ppha dñe se a dño seducti: qz dictu fuit a dño. s. j. b. Prophetā in gentib⁹ dedi te: z cōstitui te sup gentes: et ideo credebatur se nihil s iudgos dicitur: s tñ s gentes: Et ideo cū ei p̄trariū a dño inuigat: dicit se ab eo seducti. Captiuitatē em̄ in iudgos p̄dicās: multas p̄cuti-ones patit. Vel conti-
 a **Seduxisti me dñe et seduct⁹**
 b **sum:** forndz me fuisti z inua-
 c **luisti.** **Fact⁹** sum in derisum
 d **tota die.** **Dñs** subsannant
 e **me:** qz iā olim loquor vocife-
 f **rans iniquitatē z vastitatē clā-**
 g **mito.** **Et fact⁹** est mihi sermo

tuo p̄cepto p̄dicere nō possū. **Fact⁹** sū in derisū tota die. **Jō** dñe derisū a p̄lo: qz olim locut⁹ ē ei mala: z nō dū aduenerunt: vñ tanq̄ falsū p̄phētā deridebāt. **Propheta** em̄ credebatur dñm statim inferre cōminatā: z p̄lus credebatur malsū nequaq̄ ultra venire: quod statim cōminatū non veniebat. **Uñ** ideo: **Dñs** subsannat me: qz iā olim loquor vociferās: z nō dū venit qd loquor. **Amāratē** .i. bo-
 f **stū:** **Et vastitatē** p̄li iudgoy: **Clamito** iā olim z nō dū venit: qñ diu ē q̄ dixi quō hostes p̄ iquā suā crudelita-
 tē destruat iudgos. **Sz** pari ratiōe videt q̄ s̄r̄ alta q̄ p̄phāuit credidit statim ventura esse: **Ergo** aduentū saluatoris statim esse credidit postq̄ dixit. **J. xxxj. d.** **Hulter** circūdabit virū. **Solutio.** **Nō** ē s̄r̄: qz illud videbat scriptū fm̄ causas infe-
 riores: q̄s iam videbat existere. **f. peccata p̄li:** illud aut̄ vide-
 bar scriptū fm̄ supiores: ibi em̄ nihil videbat nisi diuinā p̄u-
 dentia. **Clamito:** qñ surdis: q̄ me nō poterāt audire: vel nō volebāt: vñ faciebāt ac si nō audirēt. **Eccl. xxij. a.** **Qui** do-
 cet fatuū: qñ q̄ cōglutinat testā: **Qui** narrat p̄bū nō audiet: qñ q̄ excitat dormiētē de graui somno. **Cū** dormiētē loquit: q̄ narrat stulto sapiētā: z in fine narratiōis dicit: q̄s ē hic: **h**
Et fact⁹ est mihi sermo dñi i opprobriū zc. **Qui** em̄ p̄-
 dicat vitatē: deridet z p̄tēnt. **Job. xij. a.** **Deridet** iusti simpli-
 citas: lāpas p̄tēpta apud cogitatiōes diuinitū. **Sz** dñi **Luc. vj. d.** **Beati** estis cū vos oderint hoīes: z exprobrauerint nomē v̄m tanq̄ malū. **Act. v. g.** **Ibāt** ap̄li gaudētes zc. **Sic** etiā mlti deridēt p̄dicatores: qz nō vidēt infernū quē cōminat. **Al**
 q̄ dicit: **a** **Seduxisti me dñe zc.** p̄t esse p̄bū filij ad pa-
 trē: vel p̄dicatois ad deū. **Utriq̄** em̄ cōmiserat deus pater. **Esa. liij. d.** **Si** posuerit aīaz suā p̄ peccato: videbit semē lon-
 gēvū: z volūtas dñi i manu ei⁹ diriget. **Sz** ecōtra enent: qz z chris⁹ i passiōe aīaz suā p̄ nob̄ posuit: **Et** s̄r̄ p̄dicato: i la-
 bore p̄dicatiōis aīaz suā ponit p̄ subditis: s̄ nō venit fructus quē sperabat chris⁹ vel p̄dicatoz. **Uñ** cōquerit vterq̄ **Esa. xlix. a.** **In** vacuū laboraui: sine causa z vane fortitudinē meā cōsūpsi. **Si** q̄ iudiciū meū cū dño: **Fortior** me fuisti z inualuisti. **f.** inq̄rū ego sū hō. **Tibi** em̄: **Fact⁹** sū obe-
 diens in derisū: ad litterā: in cruce. **Dñs** subsannat me zc. **P̄s.** **In** me psallebāt q̄ bibebāt vini. **P̄s.** **Dñs** vi-
 detes me deriserūt me zc. **Sic** p̄dicatores deridentur. **Uñ** illi nūc q̄s mittebat ececbias ad cōuocandū iudgos ad faciēdū p̄phāse. **q̄.** **Paral. xxx. b.** **multū** deridebant. **Uñ** dñi **ib.** **Curso-**
 res p̄gebant velocit̄ de ciuitate in ciuitatē p̄ terrā ephraim et manasse vsq̄ ad cabulon: illis irridētib⁹ z subsannātib⁹ eos: tñ nō p̄pter h̄ desistebāt a p̄dicatiōe: qz fruct⁹ inde sequit̄ in mul-
 titudinet̄ nō oīb⁹. **Uñ** statim ibi subdit fruct⁹: **Attamē** qdā vi-
 ri ex aser z manasse z cabulon acq̄sētes p̄silio venerūt i bē-
 rusalē. **Uel** p̄t esse vox iudgoy penitentiū de chris⁹ morte ad patrē dicentiū: **a** **Seduxisti me zc.** qñ dñe nisi misis-
 ses filiū tuū ad nos: iā obscura forma nō peccassem⁹ i eū: **Si**
 cū coguissem⁹ nūq̄ dñm gl̄g crucifixissim⁹. **Jō** dñe **Job. xv. c.** **Si** nō venissem z locutus fuisset eis: peccatū nō haberēt: nunc autē excusationē nō habēt de peccato suo. **Uel** p̄t esse vox peccatois ad deū. **Sicut** em̄ mulier q̄ videns puer suū habere cultellū: t̄mens ne se eo lēdat: petit ab eo cultellū sub

condicione q̄ dabit ei aliquid: vel q̄ reddet ei cultellū: z tamē nō facit: **Et** tūc dicit puer: **Seduxisti me:** mater mea: **Sic** z dñs ab aliquib⁹ petit in eozum corde temporalia: ne se p̄ ea occidant: vt cum dat voluntatē intrandi religionē: z loco eozum dat eis spiritualē cordis consolationē. **Sed** ex quo iā in-
 trauit: sepe remouet ab eo omnis consolatio: ne per elationē se interficiat. **Uel** sicut mater p̄mittit magna filio p̄ cultello dñi: tenendo: sic dominus p̄ temporalibus eterna: quia dabit p̄ terra si-
 licem: vt dicitur **Job. xxij. d.** **Dabit. xix.**

d. **Qui** reliquerit domū vel fratres aut sorores aut patrē aut matrē: aut vxorē aut filios aut agros p̄pter nomē meū: cen-
 tūplū accipiet zc. **Sed** sepe dicit hō se seductū: qñ nō videt statim p̄miū. **Uñ** **Proverb. xij. b.** **Spes** que differit a-
 fligit animā. **Fortior** me fuisti z inualuisti. **Beh.** **xxxij. f.** **habet** q̄ iacob lucrans cum angelo: benedictionē ob-
 tinuit: z hoc in mane z nō in nocte. **Per** opera em̄ non meretur facta in nocte peccati: sed cum est mane. i. cum gratia in corde rutilat. **Uñ** **Luc. v. b.** **Præceptor** p̄ totā noctē laborantes nihil cepim⁹. **Quādo** autē benedictionē illā accepit: tūc fact⁹ ē debili⁹ q̄ ante. **f.** in terrenis vel carnalibus: licet fortior in spiritualib⁹. **Uñ** **Luc. v. c.** **Amore** languet. **Grego-
 zoi⁹.** **Ulescūt** temporalia cū desiderant eterna. **Et** hoc est post benedictionē marcescere neruū. **Et dicit:** **Nō** re-
 cordabor eis. **q. d.** **ppheta:** qz vidit sic me seductū z multa mala me pati a iudgib⁹ z sine eozū fructu: apud me decreuit non ultra eis loqui verba dñi. **Recp** loquar ultra in nomine eius: quasi nec nomē eius ultra nomiabo in p̄dicatiōe. **Uñ** em̄ potest esse quin p̄dicatoz: aliquando indignet de cōtemptu p̄dicatiōis. **Et** potest hęc indignatio esse sancta z bona: fm̄ illō: **Dilce** sanctā supbiā: quia **Nō** ē bonū sumere panē filioz z mittere canibus: vt dicit **Mat. xv. c.** **id** est obstinatis z incorrigibilib⁹. **Mat. vij. a.** **Nolite** sanctū dare canibus. **Talē** etiā indignationē videt habuisse do-
 min⁹. **Uñ** **P̄s.** **Posui** ori meo custodiā: cū cōsisteret peccator: aduersū me. **Tamē** qz ex nimia indignatiōe postea impet-
 diri fruct⁹ si nimis taceret homo: **Ideo** subdit: **Et fact⁹** est in corde meo zc. **Dum** enim sic apud me cōstituissem minus discrete forte: p̄opter nuntium celum: cui necessario miscenda est scientia: **Factus** est in corde meo quasi ignis exstiuans: id est factus est in corde meo ignis: id est celus siue ira: vt per celum z p̄z celi magnitudine tot⁹ interius arderem: **Sermo** enim dei in animo conceptus: nec ore prolatus in pectore ardet. **Lacuit** em̄: quia fructū non vidit: sed cum crescentia mala continue cerneret: intus exarsit celo charitatis z cōpassionis: vt dicit **Grego-
 zoi⁹.** **Iusti** enim malorum culpe se participes credunt: cum in eis iniquitatē ceteret z in meditatiōe mea exardescet ignis. **Uñ** etiā paulus cum esset athenis: vidēs ciuitatē deditam idolatrię incitabat spu-
 ritū z tota mēte fremebat: vt dicit **Act. xvij. d.** **Expectabat** enim timotheū z silam: z cum venissent: verbo instabat paulus testificans iudgib⁹ esse chrisum iesum: licz etiam illi essent obstinati. **Uñ** cū illi cōtradicerent p̄bo suo z blasphemarent: excutens vestimēta sua: dixit ad eos: **Sanguis** vester super caput vestrum: mundus ego ex hoc ad gentes vadam: vt dicitur **Act. xvij. b.** **Ideo** dicitur: **m** **Clausus** est in ossibus meis z defeci ferre non sustinens: quasi non potui cōtinere quin verbū arderet in me cōceptū: p̄pter celum peccatozū exterius proferrē. **Uñ** **Job. xxxij. d.** **Plenus** sum sermonib⁹: et coartat me spirit⁹ vteri mei: **Et** vter me⁹ quā si multū absq̄ spiraculo qd lagunculas nouas dirumpit: lo-
 quar et respirabo paululum. **Et** subdit causam: **Defecio** enim q̄dū subsistam: et si post modicum tollat me factor meus.

Dystice
P̄s. 68.
P̄s. 21.

1. Cor. 2. b.

St. v. c.

P̄s. 14.

P̄s. 14.

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.]

Amos. iij. b. Dominus deus locutus est: qd non pphetabit: Interroga. An Prover. vi. d. Nūquid pot hō ignē in sinu suo abscondere. i. verbū: qz ignitū eloquiū tuū vehemēter. s. v. d. Ecce ego do pba mea i ore tuo qsi ignē. Thren. j. e. De excelsō misit ignē in ossibus meis. i. i pdicatorib' ardore celi. Causā aut celi subdit: vbi sic ordina istam: a

Ps. 30. **A**udiu em cōtumelias multoꝝ z terrorē in circuitu ab omnib' viris q erāt pacifici mei z custodiētes latus meū. Viris dico dicentibus: b **C**ontumelias i verborū: qz terrorē i cōmationum: qd' mibi mortē cōmiabant. d **P**ersecūmi z psequimur eū i mortem vel verbera inferendo. e **Q**ui erant pacifici mei: id est qui deberēt esse pacifici mei.

Ps. 40. **H**omo pacis meē i q spau: q edebat panes meos i ma: gnificauit sup me suplarationē. Ps. Si inimic' me' maledixisset mibi: sustinuissem vitio: Tu sō hō vnanimis: dux me' et notus me'. i. mibi aduersat' es: qui tñ simul meū dulces capiebas cibos: ad litterā: cōicans corp' meū: vt iudas z suis filis. Luc. xxij. c. Dan' tradētis me meū ē i mēsa. Abdie. j. c. Dēs viri sedētis tui illuserūt tibi: inualuerūt aduersum te viri pacis tuę: qui comedunt tecum ponēt iustitias aduersum te. i. **E**t custodiētes lat' meū. i. familiares: z qsi collaterales. Sic tales hodie sunt magis inimici epoz p mala cōstia z adulationēs: z nō intrēdūt nisi decipe ipsos. Bern. ad eugenū papā. Bon' quidē es: s mala habes latera. Unde de Paulo d' q' habuit doloꝝ laterā. An' custodiētes. i. qui deberēt me custodire: vt illi de anathot. Vel sic: Et ipsi erāt custodiētes lat' meū. i. obseruabāt me vt me deciperent: dī cētes: suple: **S**i quō mō decipiat: vt persequamur si quō mō. b **D**ns aut meū ē zc. Sic debet hō dicere in psecutione. An' Ps. Eū ipso sū in tribulatiōe. Jō d' Ro. viij. f. Si de' p nobis qd' s nos: Sile: Esa. l. c. Faciē meā nō auerti ab increpantib' z cōspuentib' in me: Dns de' auxilia: tor me': z ideo nō sū cōfusus. Ideo posui faciē meā vt petrā durissimā: z scio qm nō cōfundar. Jux' ē q iustificat me: quis p'dicet mibi: An' s. vbi habem' / Olim loqr vociferās intq' ratē: dicit ista septuaginta: Amaro s'bo meo ridebo p'uaricationē z miserā iuocabo: qsi iō gaudeo i tribulatiōe z eā p'side ro: qz scio eā in eternū gaudiū mutandā. An' ij. Cor. iij. d. Id em qd in p'senti ē momētaneū z leue zc. **I**dcirco q p'sequit me cadēt. Stare nō poterunt s' me: cū tā potēs iuuert me. Plures em sūt meū q' cū illis: vt dixit helis'. iij. Regl. vi. d. **C**adēt: ad litterā: p captiuitatē: **E**t cōfundent' vehemē' / qm videbūt adimpleri s'ba pphē qd' ante nō credebāt. s. ij. e. Quō p'fundit fur quādo deprehendit: sic cōfusi sūt domus israel. m **Q**uia nō intellexerūt opprobriū zc. i. q captiuitas eis immineret ppter quā in eternū cōfundent'. Sic etiā qui eternam damnationem intelligeret p iugē cordis memoriā sibi caueret ne i eā incideret. Eccl. vij. d. Demozare nouissima tua: z i eternū nō pecab. Quia: **D**alicia vni' hōz obliuionē facit luxurij maris: me: Eccl. xj. d. n **E**t tū dñe exercitūū p'batōz iusti: neutri generis ē. i. p'batōz iusticie. Sol' em p'bare pot iusticia q sol' videt p'scientiā. Ideo subdit: **Q**ui vides renes z cor. i. cogitationēs z affectiones: Vel p'batōz iustoz: p tribulatiōes. An' Eccl. xxvij. a. Vasa figuli p'bat fornar: et boies iustos tēptatio tribulatiōis. Ps. Proba me dñe z tēptame zc. p **E**t dñe q' sō vltionē tuā ex eis. Hoc dīc

Ps. 54. **G**lossificauit sup me suplarationē. Ps. Si inimic' me' maledixisset mibi: sustinuissem vitio: Tu sō hō vnanimis: dux me' et notus me'. i. mibi aduersat' es: qui tñ simul meū dulces capiebas cibos: ad litterā: cōicans corp' meū: vt iudas z suis filis. Luc. xxij. c. Dan' tradētis me meū ē i mēsa. Abdie. j. c. Dēs viri sedētis tui illuserūt tibi: inualuerūt aduersum te viri pacis tuę: qui comedunt tecum ponēt iustitias aduersum te. i. **E**t custodiētes lat' meū. i. familiares: z qsi collaterales. Sic tales hodie sunt magis inimici epoz p mala cōstia z adulationēs: z nō intrēdūt nisi decipe ipsos. Bern. ad eugenū papā. Bon' quidē es: s mala habes latera. Unde de Paulo d' q' habuit doloꝝ laterā. An' custodiētes. i. qui deberēt me custodire: vt illi de anathot. Vel sic: Et ipsi erāt custodiētes lat' meū. i. obseruabāt me vt me deciperent: dī cētes: suple: **S**i quō mō decipiat: vt persequamur si quō mō. b **D**ns aut meū ē zc. Sic debet hō dicere in psecutione. An' Ps. Eū ipso sū in tribulatiōe. Jō d' Ro. viij. f. Si de' p nobis qd' s nos: Sile: Esa. l. c. Faciē meā nō auerti ab increpantib' z cōspuentib' in me: Dns de' auxilia: tor me': z ideo nō sū cōfusus. Ideo posui faciē meā vt petrā durissimā: z scio qm nō cōfundar. Jux' ē q iustificat me: quis p'dicet mibi: An' s. vbi habem' / Olim loqr vociferās intq' ratē: dicit ista septuaginta: Amaro s'bo meo ridebo p'uaricationē z miserā iuocabo: qsi iō gaudeo i tribulatiōe z eā p'side ro: qz scio eā in eternū gaudiū mutandā. An' ij. Cor. iij. d. Id em qd in p'senti ē momētaneū z leue zc. **I**dcirco q p'sequit me cadēt. Stare nō poterunt s' me: cū tā potēs iuuert me. Plures em sūt meū q' cū illis: vt dixit helis'. iij. Regl. vi. d. **C**adēt: ad litterā: p captiuitatē: **E**t cōfundent' vehemē' / qm videbūt adimpleri s'ba pphē qd' ante nō credebāt. s. ij. e. Quō p'fundit fur quādo deprehendit: sic cōfusi sūt domus israel. m **Q**uia nō intellexerūt opprobriū zc. i. q captiuitas eis immineret ppter quā in eternū cōfundent'. Sic etiā qui eternam damnationem intelligeret p iugē cordis memoriā sibi caueret ne i eā incideret. Eccl. vij. d. Demozare nouissima tua: z i eternū nō pecab. Quia: **D**alicia vni' hōz obliuionē facit luxurij maris: me: Eccl. xj. d. n **E**t tū dñe exercitūū p'batōz iusti: neutri generis ē. i. p'batōz iusticie. Sol' em p'bare pot iusticia q sol' videt p'scientiā. Ideo subdit: **Q**ui vides renes z cor. i. cogitationēs z affectiones: Vel p'batōz iustoz: p tribulatiōes. An' Eccl. xxvij. a. Vasa figuli p'bat fornar: et boies iustos tēptatio tribulatiōis. Ps. Proba me dñe z tēptame zc. p **E**t dñe q' sō vltionē tuā ex eis. Hoc dīc

Ps. 25. **E**t dñe q' sō vltionē tuā ex eis. Hoc dīc

nō amore vindictę / s celo iusticie dñine: cui s'entit z quē de' siderat: Si em peteret peccaret: s'm illud Eccl. xxvij. a. Qui vindicari vult a dño iuuetur vindictā. Or d' Deut. xxxij. e. s'm aliā s'ray: Tibi vindictā: z ego retribuā. Leuit. xix. d. Nō quegas vltionē: nec memor eris iniurię civitū tuoz. **T**ibi em reuelauit causam meā. Blo. Felix cōscia cui' causa dño reuelat. An' Eph. v. c. Dñe quod manifestat lumē est. Illi em soli debet reuelari cā q pot liberare pauperē a potēte: z pauperem cui non erat adiutor. An' j. Job. ij. a. Ad uocatu habem' apud patrē iesū christū iustū: et ipse ē p'p'atio p peccatis nrīs: vt ita soli deo attribuamus vindictā: q' p'bat iusticia iusti z p'siderat iusticia impij. Et ē argumētū q' pfecti vt reli-

glossi non debēt litigare vel hīc cām aduers' quēq: s dño vel glato. i. epō q loco dei est cām suā ondere. An' Leuit. xix. d. Nō gras vltionē de imitel' tuis. **L**atate dño laudate dñm. Aides p'ba spū p'pheticō spū liberationē futurā post captiuitatē inuitat alios ad laudandū deū. s **Q**uia liberabit' i. liberabit' i. **A**nimā paupis. i. captiuoz p'p'ent' nū: de manu maloz. Sic z paupes spū dñs liberabit. An' Ps. Adorabit' eū oēs reges: oēs gentes seruiēt ei: qz liberabit' a potēte zc. **M**aledicta dies zc. Hoc dīc p'ba cōquerēdo de phasur: qsi pot' nō fuisset nat': qz mel' esset mibi nō eē q' mala sustinere. Vel loquit' iudicatiue: nō optatiue: dīcēs dīc in q' nat' ē esse maledictā. i. maledictione p'p'ent' qz in ea mala fier. i. templi destructio. **M**aledict' vir q' annūciauit zc. suple est. i. maledict' q' annūciauit: sicut mal' nūci' qd' d' nō qz sit malus i se: s qz malū nūciat: sic z ille patri meo malū nūciat. i. me nasciturū: q' tot miserias patior. An' mali nūcius ē: z ideo maledict'. **E**t q' gaudio zc. Dīc' q' illud gaudiū versū est i tristitiā: qz nō patior nisi mala. An' mel' fuisset mibi si nat' nō fuisset: vt dīc' de iuda. Sile Job. ij. a. Pererat dies in q' natus sū zc. Et h' eodē mō exponēdū est verbū iob quo pus: qz dicit hie: ronym' q' mel' ē nō esse q' in supplicijs esse. Et h' p'p'ent' h' dīc' tñ: quia non esse damnū est tñ: sed in supplicijs esse p'p'ent' ē z damnū. An' mors homis d' ei' requies: vt d' Eccl. xxij. b. Paululū plora sup mortuū qm regeuit. Apoc. xij. c. Amodo tā dīc' spūs vt requeat a laborib' suis. Jō d' Job. ij. d. Quare misero data est lux: z vita his q' in amaritudine sunt: Uiro cuius abscondita est via z circūdedit eū deus tenebris.

Abyssice: v **M**aledicta dies. i. tpalis p'p'itas. **A**n' **A**byssice quā natus sum. i. ex patre diabolo et matre cōcupiscētia. Eccl. xv. a. Pater tuus amor' z mater tua cethca. Vel hoc possunt dicere magni p'elati: quozum mater est ecclesia: pater ille qui eos promouit. Legimus iohannē exultasse in vtero matr' suę: sed nunq' legitimus eum risisse inde exeuntē. **A**l' pater mūdus ē: mater caro: puer ē opus bonum: vtr' annūciat' est adulator: dicens: optime fecisti. **M**ale est p'pharao cuius consilio interficiunt' masculi. Exod. j. c. **H**oc enim est filios imolari demonijs. i. de bonis operibus fauorem appetere. **E**t quasi gaudio letificauit eum: quia gaudū vanū ē nō vey. An' Esa. ij. c. Popule me' q' te beatū dīcūt ipsi te decipiūt. Hieronym' ad eustochiū: Adulator blād' ē inimic': z q' nos naturali indignemur malo: adulatorib' nostris libenter fauemus: z q' nos respondeam' nos indignos esse: tamen ad laudem suam intrinsecus anima letatur. **A**t sunt ciuitates

Ps. 11. d.

Ps. 71.

Job. 3. 1.

Ps. 71.

Matt. 26. b.

Luc. 1. d.

Et sunt civitates quas subvertit dominus etc. s. sodomorum: Gen. xix. e. qsi ho ille destruat i eternu. Prop hoc iacob etia dies suos quib vixit in tribulatioe z miseria vocat dies paruos z malos. Gen. xlvij. b. Et sicut dicit Eph. v. d. Omnes dies mali sunt: Et hec oia intelligantur no de malicia culpe s; p pgn.

Job. 3. b. et. 10. d.

J. 42. a.

Dyllice

vt sunt civitates quas subvertit dominus etc. et non penituit eum. Audiat clamorem mane et vespere in tempore meridiano: qui non me interfecit a vulva ut fieret mihi malum mea sepulchrum: et vulva eius conceptus est. Quare de vulva egressus sum ut viderem laborem et dolorem et consumerent in confusione dies mei. Ca. XXI. Verbum quod factum est ad hieremiam a domino quando misit ad eum rex sedechias phassur filium melchias et sothonia filium maasie sacerdos etc. dicens: Interroga pro nobis dominum quia nabuchodonosor rex babilonis preliatur adversum nos: si forte faciat

quare de vulva egressus sum ut viderem etc. Sile. j. Zachab. ij. a. Ut quid natus sum videre contritionem populi mei et civitatem sanctam. Job. x. d. Quare de vulva educisti me: qui utinam presuper essem ne oculus me videret: fuisse quasi non eem de vtero traheretur ad tumulum. Misd non paucis talis diez meorum finies brevis: Quia ut ibidem xlvij. a. dicitur: labor natus de muliere brevis vivens tempore: replet multis miserijs. Vel dicitur quod hieremias dixit ex rebita animi turbatione: ut sic sit operatio: quod tunc scripsit ex deliberatione: ut sic non desperem si aliqui ex contrurbatione aliquid minus honestum dixerim: vel si contempserit vir sic ex contrurbatione dixerit. Hec etiam non dixit tunc in persona sua sed totius populi: quasi non solliciti estis et gaudetis in generatione et educatione filiorum vestrorum: sed postea vultuabitur quasi videbitis eos occidi coram oculis vestris. Tunc enim beate erit steriles quasi non fuerit pregnans in diebus illis. Sic sedechias multum doluit: quasi vidit filios suos occidi coram se: ut dicitur. Reg. vj. b. Et nota quod ex his verbis et verbis iob erroris sui sumpserunt quidam heretici dicentes animas creatas esse ante corpora in celo: et sic precipitatas in peioris status quasi ad corpora venerunt: et ideo isti sancti sic maledicunt diei sui.

Et sunt civitates quas subvertit dominus etc. quia adulatorum resistit a peccato suo. Gregori. Cuius hostis malignus nos agere infirma conspexerit: ea quasi fortia favoribus extollit: et quasi masculos natos loquitur sine annunciat: cum corruptores veritatis vel innocentes per mediacum nos extitisse gular. Patri ergo masculum natum denunciat: qui huic mundo eum quem persuaserit factum innocentem corruptorem demonstrat. Audiat clamorem mane et vespere in tempore meridiano: qui non me interfecit a vulva. Magis debet quilibet alium interficere a vulva: quammittere eum nasci. I. vtilis esset ei ut eum peccatorem diceret: cum eum peccantem videt: quam eum laudare: ut dicat illud Job. ix. f. In peccatis natus es totus. Quare de vulva etc. Simile Job. ij. b. Quare non in vulva mortuus sum: egressus ex utero non statim perij: Quare excepit genibus: cur lacrat vberibus: Per vulva cogitatio mala cum delectatione significat: per vberes vberis semper per vulva

intra i pueri isozna: pensus. Puer genibus excepit: cum pensus ad opus exteri ducit: qui vberibus lacrat: cum in peccato per pueritiam malum et peccatum ad gloriam fouet. Labor et pena peccati: m. Et dolore per damno peccati. Et plumerent i fusioe dies mei: per peccati vilitate et turpitudine.

Expo. Ca. XXI.

dominus nobiscum semper oia mirabilia sua et recedat a nobis. Et dixit hieremias ad eos. Sic dicetis sedechias: Hec dicit dominus deus israel: Ecce ego conuertam vasa belli que in manibus vestris sunt: et quibus vos pugnatistis adversum regem babilonis et chaldeos qui obsident vos in circuitu muroz: et congregabotea in medio civitatis huius: et debellabo ego vos in manu extensa et in brachio forti et in furore et in indignatione et in ira grandi: et percussio habitatores civitatis huius. Domus et bestie pestilentia magna morietur. Et post haec ait dominus: Dabo sedechiam regem iuda et servos eius et populum eius

filium populo ex voce domini ut fugiat ad chaldeos: quia civitas capiet et comburet: ibi: Et ad populum. Tertio puocat populum ad salutem iam imminente captivitate: non quod ignoraret civitatem captivam: sed ut ostenderet liberum arbitrium hominum: qui etiam in ipso necessitate articulo possunt penitere et misericordiam invenire: ibi: Audite verbum domini. Quarto ostendit quod civitas capiet: illic iudges videret in expugnabilis per soliditate et magnitudine muroz: ibi: Ecce ego ad te. Dicit ergo. Verbum quod factum est ad hieremiam a domino quando misit etc. occulte volens scire quid dominus rideret super vrbis et populi sententiam: vtrum scilicet destrueret vel non. Et patet hic quod prophetice sermo non servat ordinem historie: quia hic agit de sedechia qui fuit ultimus rex in hierusalem: postea enim narrat historia ioachim maioris fratris eius: qui ante eum rex fuit: et etiam ioachim minoris filij pmi ioachim. i. iechonij: qui ante sedechiam rex fuit. Dicitur hieremie per illos: qui interrogat pro nobis dominum: quia nabuchodonosor etc. Loquitur enim per tpe iam imminetis captivitatis: que tpe sedechie facta est. Interroga inquit: si forte etc. semper omnia mirabilia sua. i. semper misericordiam suam que mirabilia operatur. Et recedat a nobis: nabuchodonosor. Et est hic argumentum quod tpe adversitatis etiam corporales requirentes sunt orationes bonorum virorum. An Jaco. vj. d. Multum valet deprecatio iusti assidua. Et. xxxvij. a. Dies tribulationis et angustie et correptionis dies hec. Leua 26. onem per reliquias que repte sunt si quomodo audiat dominus de vobis. Ps. Ad dominum cum tribularer clamavi etc. Ecce ego conuertam. i. ad chaldeos: ut sint eorum non via: quod non vtemi his qui hostes pugnant: licet eis armati possitis icedere i civitate i qua eritis obsessi. Vasa belli. i. instrumenta bellica: et debellabo ego vos i manu extensa etc. i. vindicta apta ad punitendum et destruendum. Et. ix. c. In omnibus his non est adversus furorem eius: sed adversus manum eius extensa. Et i furore pessimos: b. Et i indignatione minus peccates. Et i ira grandi mediocriter peccates. Et percussio habitatores civitatis huius: sic et omnes que mansionem terrenam gerunt disperdet. Apoc. vij. d. Et videntur habitantibus in terra. Apoc. xvij. c. Et videntur civitas illa magna babilon: civitas illa fortis: quoniam vna hora veniet iudicium eius. Dabo sedechiam regem iuda etc. et qui derelicti

Verbum quod factum est etc. Predictum est de phassur pontifice qui percussit hieremiam et incarcerationem: eo quod diceret mala futura civitati: Hic autem agit de phassur quem tpe obsidionis misit sedechias ad hieremiam ut puleret dominum super eum civitatem. Predictus phassur fuit filius emmer: hic autem filius melchias. Et dividit capitulum i quatuor partes. Primo ostendit quod rideret hieremias ex voce domini ad nuncios sedechie. i. quod frustra repugnet et arma bellica prepent: quia nunquam visus armorum erecui sunt: sed tunc in civitate armati icedebant. Secundo dat hieremias con-

solium populo ex voce domini ut fugiat ad chaldeos: quia civitas capiet et comburet: ibi: Et ad populum. Tertio puocat populum ad salutem iam imminente captivitate: non quod ignoraret civitatem captivam: sed ut ostenderet liberum arbitrium hominum: qui etiam in ipso necessitate articulo possunt penitere et misericordiam invenire: ibi: Audite verbum domini. Quarto ostendit quod civitas capiet: illic iudges videret in expugnabilis per soliditate et magnitudine muroz: ibi: Ecce ego ad te. Dicit ergo. Verbum quod factum est ad hieremiam a domino quando misit etc. occulte volens scire quid dominus rideret super vrbis et populi sententiam: vtrum scilicet destrueret vel non. Et patet hic quod prophetice sermo non servat ordinem historie: quia hic agit de sedechia qui fuit ultimus rex in hierusalem: postea enim narrat historia ioachim maioris fratris eius: qui ante eum rex fuit: et etiam ioachim minoris filij pmi ioachim. i. iechonij: qui ante sedechiam rex fuit. Dicitur hieremie per illos: qui interrogat pro nobis dominum: quia nabuchodonosor etc. Loquitur enim per tpe iam imminetis captivitatis: que tpe sedechie facta est. Interroga inquit: si forte etc. semper omnia mirabilia sua. i. semper misericordiam suam que mirabilia operatur. Et recedat a nobis: nabuchodonosor. Et est hic argumentum quod tpe adversitatis etiam corporales requirentes sunt orationes bonorum virorum. An Jaco. vj. d. Multum valet deprecatio iusti assidua. Et. xxxvij. a. Dies tribulationis et angustie et correptionis dies hec. Leua 26. onem per reliquias que repte sunt si quomodo audiat dominus de vobis. Ps. Ad dominum cum tribularer clamavi etc. Ecce ego conuertam. i. ad chaldeos: ut sint eorum non via: quod non vtemi his qui hostes pugnant: licet eis armati possitis icedere i civitate i qua eritis obsessi. Vasa belli. i. instrumenta bellica: et debellabo ego vos i manu extensa etc. i. vindicta apta ad punitendum et destruendum. Et. ix. c. In omnibus his non est adversus furorem eius: sed adversus manum eius extensa. Et i furore pessimos: b. Et i indignatione minus peccates. Et i ira grandi mediocriter peccates. Et percussio habitatores civitatis huius: sic et omnes que mansionem terrenam gerunt disperdet. Apoc. vij. d. Et videntur habitantibus in terra. Apoc. xvij. c. Et videntur civitas illa magna babilon: civitas illa fortis: quoniam vna hora veniet iudicium eius. Dabo sedechiam regem iuda etc. et qui derelicti

B

Et. 105

C

Ps. 119. Doralis illius vultu colima se ti circa illum